

2020

KÄRSÄMÄEN KUNTA TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS

Kunnanhallitus	29.3.2021
Tarkastuslautakunta	18.5.2021
Valtuusto	25.5.2021

TOIMINTAKERTOMUS	3
1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	3
1.1 Kunnanjohtajan katsaus	3
1.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	5
1.3.Yleinen ja oman alueen taloudellinen tilanne.....	7
1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	10
1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	12
1.6 Kunnan henkilöstö.....	13
1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.....	19
1.8 Ympäristötekijät	20
1.9 Muut ei-taloudelliset asiat	20
2. SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	20
3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS.....	22
3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	22
3.2 Toiminnan rahoitus	26
3.3 Rahoitusasema ja sen muutokset	29
4. KOKONAISTULOT JA -MENOT	34
5. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	35
5.1 Konsernitarkastelu	35
5.2 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	40
5.3 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	42
6. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET.....	46
6.1 Asiaa koskeva sääntely.....	46
6.2 Tilikauden tuloksen käsittely.....	46
6.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet	46
7. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	47
7.1 Seurantaa koskeva sääntely	47
7.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	47
7.2.1 Käyttötalouden toteutuminen ja hallintokuntien toimintakertomukset.....	47
7.2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	91
7.2.4. Rahoitusosan toteutuminen	100
7.2.5.Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	101
8.TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	102
8.1 Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet	102
8.2 Tuloslaskelma	102
8.3 Rahoituslaskelma	103
8.4 Tase	104
8.5 Konsernilaskelmat	106
9. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	110
9.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	110
9.1.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	110
9.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	111
9.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	112
Tasetta koskevat liitetiedot.....	115
9.3.1Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	115
9.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	118
9.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	121
9.5 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot	122
9.6 Luettelo kirjanpitokirjoista, tositelajeista sekä säilytysajoista	124
TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET	125
TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	125

TOIMINTAKERTOMUS

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

2020 oli ”Mustan Joutsenen” kaltainen yllättävä vuosi koko maailmalle. Kärsämäelläkin jouduimme nopeasti reagoimaan Covid19-pandemian aiheuttaman koronaviruksen torjuntaan kaikilla tarkoituksenmukaisilla keinoilla ja päätöksillä. Velvollisuudeksemme tuli suojella kärsämäkisiä tältä yleisvaaralliselta uudelta tartuntataudilta, johon kenelläkään ei ollut vastustuskykyä. Ensisijaiseksi tuli kansallistenkin linjausten perusteella suojella ikäihmisiä taudin erityisenä riskiryhmänä. Tämä edellytti mm. toimintojen sulkemista ja rajoittamista, pandemia- ja varautumissuunnitelmien ajantasaistamista, tartunnanjäilytyksen organisoimista, toimijoiden valmentamista ja suojavaarusteiden ja desinfektioaineiden hankintaa. Perusopetus ja lukio siirtyivät onnistuneesti etäopetukseen, mihin lapset, perheet ja koulujen henkilökunta sopeutuivat esimerkillisesti.

Peruslinjauksena Kärsämäellä päätettiin noudattaa THL:n ja myöhemmin maakunnallisen koronakoordinaatioryhmän ohjeita ja suosituksia ja ne pantiin toimeen koronaepidemian myötä muodostetun laajennetun johtoryhmän toimesta. Ryhmä on kokoontunut viikoittain pois lukien kesätauon aikainen taudin rauhallisempi jakso. Nopeasti muodostunut ennalta tuntematon korona-aika koeponnisti Kärsämäen kuntaorganisaation ja kunnan henkilöstön sekä päättäjien kriisinsieto- sekä mukautumiskyvyn ja osoitti sen erinomaiseksi. Suuret kiitokset kaikille loistavasta suorituksesta! Pystyimme pienenä ja mukautumiskykyisenä kuntana hyvin turvaamaan kuntalaisten palvelut ja torjumaan pandemian aiheuttaman uhkatilanteen kulloinkin parhaan käytettävissä olevan tilannekuvan ja tiedon pohjalta.

Hyvää sopeutumiskykyä ja luottamusta osoittaa myös se, että vuoden 2020 talous- ja toimintasuunnitelman mukaiset toimenpiteet pystyttiin pandemian torjunnan taustalla toteuttamaan lähes asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Keskeinen poikkeama oli luonnollisesti kulttuurin ja vapaa-aika puolen sektorilla, jossa pandemian vuoksi ei tapahtumia voitu normaaliin tapaan toteuttaa.

Useimmat suunnitellut elinvoimaa kehittävät hankkeet voitiin kuitenkin toteuttaa ja Nihak-yhteistyön avulla kunnalle tärkeän yksityisen palvelusektorin ja muun yritystoiminnan koronatuotet saatiin erinomaisesti hyödynnettyä. Työllisyyskehitys heikentyi Kärsämäellä pelättyä vähemmän ja teollisuuden osalta työllisyys ei alkusäikähdyksen jälkeen heikentynyt lainkaan. Osa tuotannosta sai mm. pandemian aiheuttaman laajan kotoilun myötä jopa kasvua ja aikaisempaa parempaa kannattavuutta. Kunnan verotuloihin pandemiavuosi kuitenkin aiheutti selkeää vähenemistä, mitä valtion koronaelytys kuitenkin kattoi kohtuullisen kattavasti. Hyvää yhteistyötä kunnan ja yrittäjien kesken ilmentää Suomen Yrittäjien kuntabarometrin ensimmäinen sija alle 10.000 asukkaan kuntien sarjassa. Olemme huomionosoituksesta ylpeitä ja kiitollisia. Palkinto tuli aiheesta, jossa haluamme olla jatkossakin esimerkillisiä.

Sote- ja maakuntauudistuksen valmistelu jatkui edelleen kansallisesti Suomen hallituksen toimesta ja maakunnallisesti sairaanhoitopiirin organisoimana. Uudistuksen valmistelu ei ole aiheuttanut muutoksia sote-, eikä muidenkaan palvelujen järjestämiseen ja tuottamiseen Kärsämäellä. Kärsämäen kunta järjestää edelleen sosiaali- ja terveyspalvelunsa itsenäisesti ja palvelujen tuotannossa kunnalla on keskeisenä kumppanina Terveystalo Oyj. Kiitämme yhtiötä hyvästä yhteistyöstä, myös pandemian hallintaan liittyen.

Tilikaudella 2020 Kärsämäen kunnan talous vahvistui edelleen, tilinpäätös on kunnan osalta noin 1,48 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Toimintakulut toteutuivat pitkälti talousarvion puitteissa, verotuloja kertyi alkuperäiseen budjettiin verrattuna 0,5 miljoonaa euroa vähemmän, valtionosuuksia kertyi valtion koronakompensatioiden jälkeen noin 12 miljoonaa euroa, , alkuperäiseen talousarvioon verrattuna valtionosuudet toteutuivat 0,7 miljoonaa euroa suurempina. Pörssikurssien suotuisan kehityksen myötä arvopaperien myyntivoittoja kir-

jattiin 0,88 miljoonaa euroa. Konsernitasolla näkymät ovat myös positiiviset. Kuntakonsernin tilikausi muodostui noin 1,7 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi. Lainamäärä Kärsämäen kunnassa väheni ja velkaa on 4 635 euroa/asukas, konsernin lainamäärä kasvoi investointien myötä, konsernilainaa on 8 608 euroa asukasta kohden.

Tulevaisuutta ajatellen Kärsämäki haluaa edelleen olla luova, reagoiva, menestyvä ja mahdollisuuksia salliva pitäjä. Pyrimme kaikessa parempaan kunnan toimintaympäristöä huolellisesti tarkastellen. Kunnan talous on edelleen tasapainoinen, joten voimme luottavaisesti turvata hyvät palvelut kaikille kuntalaisille vauvasta vaariin myös tulevina vuosina.

Pandemian hallinta vaatii edelleenkin huomiota ja huolellista ennakointia, vaikka rokotekattavuuden arvioidaan kehittyvän kesään 2021 mennessä jo hyvälle tasolle. Tauti on kuitenkin osoittautunut haastavaksi vastustajaksi ja olemme sen myötä omaksumassa pysyvästi uusia toimintatapoja sekä kunnan toiminnassa, että yleisemminkin yhteiskunnassa. Tämä tarjoaa kiehtovia mahdollisuuksia myös Kärsämäen kunnalle turvallisena ja rauhallisena kuntana.

Kuluvan vuoden toimintasuunnitelmassa korostuvat uudet asumisratkaisut ja edelleen kuntalaisten viihtyvyyttä parantavat investoinnit, henkilöstön hyvinvointi ja ilmastonmuutoksen torjunta energiantuotannon murroksessa.

Kunnan päätökset perustuivat hyväksyttyyn strategiaan, jossa painottuvat elinkeinojen kehittäminen, kunnan markkinointi, laadukas maaseutuasuminen, sijainnin tehokas hyödyntäminen ja monipuolinen kulttuuritarjonta. Keskeisiä elinkeinojen kehittämishankkeita olivat mm. pääomasijoitusten jatkaminen Kärsämäen investoihin kannattaviin kasvuyrityksiin, toimitilarakentamisten edistäminen sekä kuntakuvassa näkyvien kunnan kiinteistöjen saneeraaminen ja siistiminen. Uutena hankkeena toteutamme Kärsämäen uuden liikuntahallin, mikäli saamme haetun investointiavustuksen valtiolta. Valtuustokauden vaihtuessa strategian tarkastaminen ja päivittäminen tulee tulevasta syksystä lukien ajankohtaiseksi, mihin nopeasti muuttuva maailma antaa hyvän ja ajankohtaisen viitekehyksen.

Koronaviruksen aiheuttaman pandemian aiheuttamasta haasteesta selviämme Kärsämäellä jatkossakin oikein mitoitettulla ja nopeasti reagoivalla varautumisella. Noudatamme tunnollisesti viranomaisten antamia ohjeita, joilla viruksen leviämistä voidaan rajoittaa. Samalla katsomme eteenpäin, sosiaalinen eheys ja toimelliset ihmiset saavat yhteisöt kukoistamaan myös pandemian aiheuttaman kriisin jälkeen.

Kärsämäki tunnetaan myönteisestä ajattelutavasta ja tekemisen meiningistä, jatketaan samaan malliin. Kiitos kuluneesta vuodesta kaikille kunnan työntekijöille, luottamushenkilöille, Kärsämäen kunnan asukkaille ja veronmaksajille.

Tervetuloa Kärsämäelle,

Kärsämäellä 25.3.2021

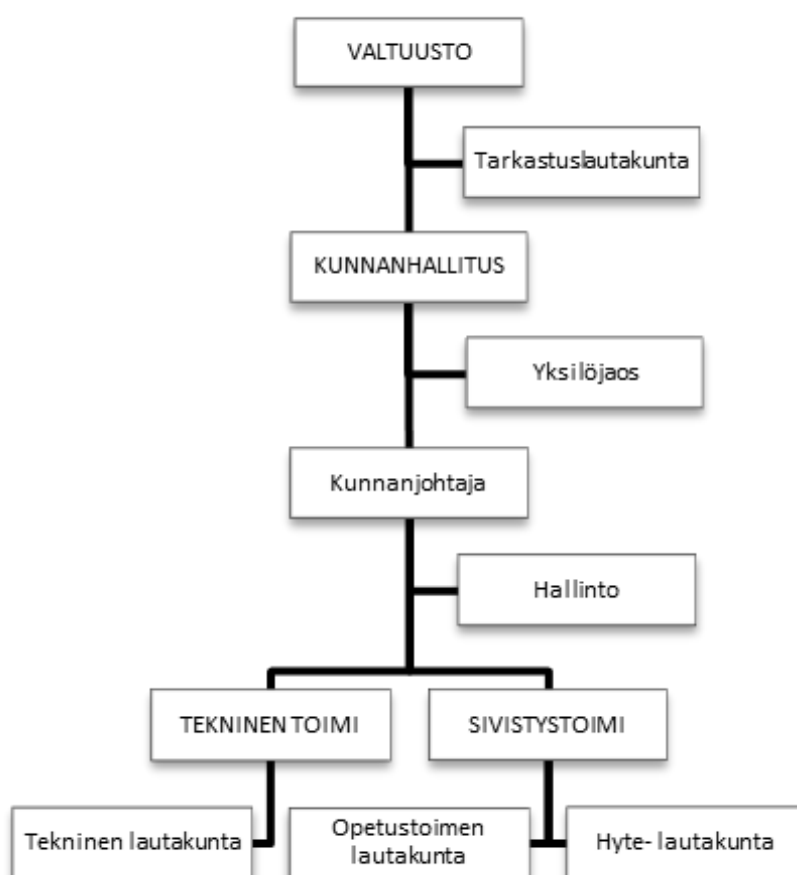
kunnanjohtaja Esa Jussila

1.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Toiminta-ajatus

Kärsämäki turvaa asukkailleen hyvän elämän edellytykset ja kehittää paikkakuntaa aktiivisen elinvoimapolitiikan keinoilla.

Toimintaorganisaatio

Valtuuston kokoonpano vuonna 2020

Nimi ja ammatti
Puheenjohtaja

Puolue/ryhmä

Ristinen Esko
I varapuheenjohtaja
 Autio Mika
II varapuheenjohtaja
 Aulis Raija

Suomen Keskusta

 Suomen Keskusta

 SDP

Nimi ja ammatti

Anttila Pekka, yksityisyrittäjä
 Flankkila Timo, maanviljelijä
 Huovila Tuula, ravitsemistyönjohtaja
 Koski Markku, yrittäjä
 Kyllönen Jaana, terveydenhoitaja
 Littow Timo, seurakuntamestari, yrittäjä
 Loukkola Esko, tekninen myyjä
 Myllymäki Tapio, opiskelija
 Ojalehto Pauli, metsäpalveluesimies
 Parkkila Väinö, metsätalousinsinööri
 Pekkala Antti, lukion lehtori, fm
 Pernu Harri, elementinvalmistaja, pääluottamusmies
 Pietikäinen Mika, maanviljelijä
 Remes Aimo, autoilija, eläkeläinen
 Ruha Anne, maatalousyrittäjä
 Saari Ilkka, yrittäjä
 Seppä Marjatta, ravitsemistyöntekijä
 Tiikkainen Antti, yrittäjä, eläkeläinen

Puolue/ryhmä

Suomen Keskusta
 Kansallinen Kokoomus
 Perussuomalaiset
 Suomen Keskusta
 SDP
 Suomen Keskusta
 Perussuomalaiset
 Suomen Keskusta
 Suomen Keskusta
 Suomen Keskusta
 Kansallinen Kokoomus
 SDP
 Perussuomalaiset
 SDP
 Suomen Keskusta
 Suomen Keskusta
 Suomen Keskusta
 Suomen keskusta

Kunnanhallituksen kokoonpano vuonna 2020

Nimi ja ammatti

Puheenjohtaja
 Anttila Pekka
I varapuheenjohtaja
 Ruha Anne
II varapuheenjohtaja
 Loukkola Esko
 Kyllönen Jaana
 Lohvansuu Katariina
 Ojalehto Pauli
 Pekkala Antti

Puolue/ryhmä

Suomen Keskusta

 Suomen Keskusta

 Perussuomalaiset
 SDP
 Suomen Keskusta
 Suomen keskusta
 Kansallinen kokoomus

Lautakunnat ja jaokset

<u>Keskusvaalilautakunta</u> Isola Timo Karsikas Hanna, pj Manninen Riikka Niemi Veikko, vpj 6.10.2020 saakka/ Räisänen Juha, vpj 7.10.2020 alkaen Prättälä Martti	<u>Tarkastuslautakunta</u> Jussila Aino Myllymäki Tapio, vpj Parkkila Väinö, pj Remes Aimo Vähätiitto Elina
<u>Opetustoimen lautakunta</u> Huovila Tuula Kumpulainen Pekka Kyllönen Jaana	<u>Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta</u> Huovila Anna Isola Timo Kiiskilä Susanna

Littow Timo, vpj Manninen Riikka Pietikäinen Mika Seppä Marjatta, pj	Järvenpää Heidi, vp Laitinen Elena Pekkala Antti Tiikkainen Antti, pj
<u>Tekninen lautakunta/Tiejaos</u> Hietala Pirkko Kumpulainen Leena Lohvansuu Katariina, vpj Luonuansuu Kyösti Pernu Harri Saari Ilkka, pj Salonurmi Antti 1.9.2020 saakka/ Matti Puranen 2.9.2020 alkaen	<u>Yksilöjaos</u> Estola Ritva, varapj Liuska Viena Ojalehto Pauli, pj

Kiinteistötoimitusten uskotut miehet

Myllymäki Suvi-Marja Hannele
Mäenpää Tarja
Prättälä Martti
Remes Aimo
Vähätiitto Kai
Ylikoski Perttu

Käräjäoikeuden lautamiehet

Kyllönen Jaana Helena

1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen tilanne

Valtiovarainministeriön julkaisussa ”Taloudellinen katsaus, talvi 2020” (12/2020) arvioitiin valtiontalouden ja kunta- ja maakuntatalouden lähivuosien näkymiä. Julkisen talouden alijäämä pysyy suurena v. 2021, kun vuoden alkupuolelle jatkuvan epidemian hoito ja sen vaikutuksia lieventävät tukitoimet pitävät julkiset menot korkealla tasolla. Tulojen ja menojen välinen epätasapaino pysyy niin suurena, että julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen näyttää jatkavan kasvuaan koko 2020-luvun alkupuoliskon ajan.

Talouden selvä toipuminen covid-19-epidemista siirtyy vuoden 2021 puolelle, sillä epidemian toinen aalto hidastaa talouskasvua tilapäisesti vuodenvaihteen ympärillä. Kotimaassa palveluiden kysyntä pysyy edelleen heikkona. Vienti ja teollisuustuotanto kärsivät globaalin pandemian jatkumisesta ja kääntyvät kasvuun vasta vuoden 2021 puolella. Bruttokansantuotteen arvioidaan supistuvan 3,3 % v. 2020 ja sen jälkeen kasvavan 2,5 % v. 2021.

Julksen talouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino kasvaa jyrkästi v. 2020. Alijäämän arvioidaan kuitenkin kasvavan aiemmin ennakoitua vähemmän, vaikka covid-19-epidemia on syksyn mittaan kiihtynyt uudelleen. Suomen talous- ja työllisyyskehitys näyttävät selvinneen vuodesta 2020 monia muita maita lievemmin vaurioin. Vuoden mittaan lisäbudjeteissa on päätetty monista tukitoimista, mutta kaikkia varoja ei käytetä vuoden 2020 aikana, vaan niiden käyttö ajoittuu osittain vuoden 2021 puolelle. Lisäksi epidemiatilanne on vähentänyt julkisten palveluiden käyttöä, mikä on pienentänyt julkisten menojen kasvua v. 2020.

Vuoden 2021 puolelle jatkuva covid-19-epidemia sekä hallituksen päättämät yrityksiä, kansalaisia ja talouden elpymistä tukevat toimet pitävät julkisen talouden alijäämän hyvin suurena myös v. 2021. Eikiireellisen hoidon lykkääminen epidemian aikana aiheuttaa lisäksi palvelu- ja hoitovelkaa, joka lisää sosiaali- ja terveydenhuollon menojen kasvupainetta epidemian laannuttua.

Tilinpäätösarvioiden perusteella vuonna 2020 Manner-Suomen kunnista negatiivisen tuloksen teki vain 27 kuntaa, kun edellisenä vuonna tulos oli alijäämäinen 223 kunnassa. Kaikkien vuonna 2020 negatiivisen tuloksen tehneiden kuntien tappiot jäivät muutamiin miljooniin.

Kuntien ja kuntayhtymien toimintakulut kasvoivat viime vuonna 2,0 prosenttia, verotulot 4,0 prosenttia ja valtionosuudet 27,2 prosenttia. Kuntien poikkeuksellisen vahvaa kunnallisveroa selittää muun muassa verokorttiuudistus, joka lykkäsi noin 350 miljoonaa euroa kunnallisveroa vuodelta 2019 vuoden 2020 puolelle. Yhteisöverotulojen romahdusta paikkaa yhteisöveron jako-osuuden korotus 10 prosenttiyksiköllä.

Kuntatalous näyttäytyy myös lähivuosina haastavana. Pitkällä aikavälillä koronan aiheuttamat kuntien lisäkustannukset ja tulojen menetykset saattavat hyvinkin ylittää valtion myöntämän tuen. Nyt syntynyt ylijäämä puskuu näitä vaikutuksia.

(Lähde: Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus, talvi 2020; Kuntaliitto, tiedote)

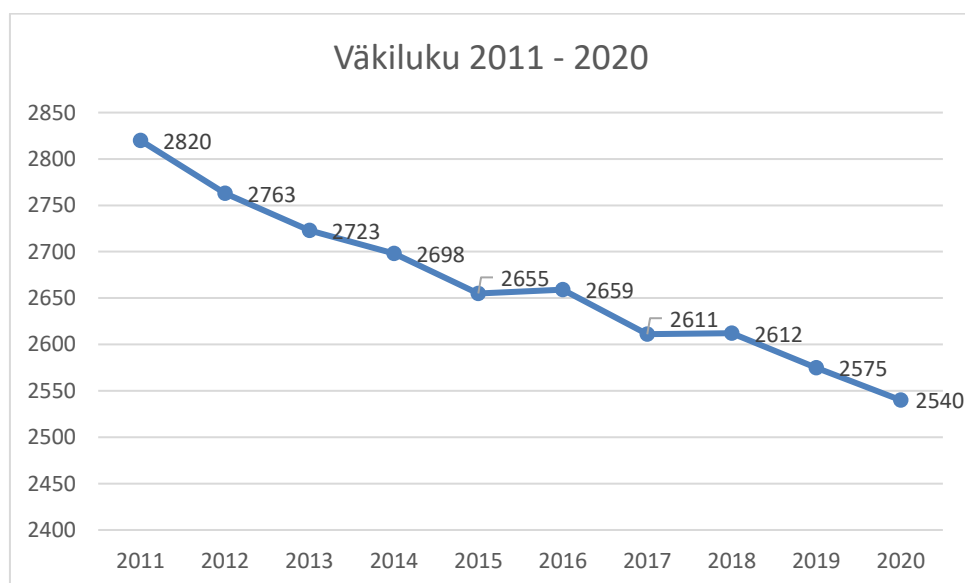
	2019	2018	2019	2020**	2021**	2022**	2023**
	mrd. euroa	määrän muutos, prosenttia					
Bruttokansantuote markkinahintaan	241	1,5	1,1	-3,3	2,5	2,0	1,4
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	96	5,4	3,3	-7,5	4,5	3,8	2,0
Kokonaistarjonta	336	2,6	1,7	-4,5	3,0	2,4	1,5
Tavaroiden ja palvelujen vienti	97	1,7	7,7	-10,4	5,0	4,6	2,2
Kulutus	181	1,7	0,9	-2,3	3,6	1,5	1,0
yksityinen	126	1,8	0,8	-3,9	3,8	2,5	1,8
julkinen	55	1,6	1,1	1,4	3,1	-0,7	-0,7
Investoinnit	57	3,9	-1,0	-3,3	-1,6	2,4	2,2
yksityiset	47	3,7	-1,6	-6,0	-2,0	3,8	3,7
julkiset	10	5,0	2,1	9,0	0,1	-2,7	-3,8
Kokonaiskysyntä	336	2,5	1,8	-4,3	3,2	2,6	1,7
kotimainen kysyntä	240	2,9	-0,4	-1,8	2,6	1,9	1,5

Bruttokansantuote, mrd. euroa	234	241	235	245	253	261
Palvelut, määrän muutos, %	2,4	1,2	-3,3	2,6	2,5	1,1
Koko teollisuus, määrän muutos, %	-2,0	3,7	-3,8	3,3	2,6	1,7
Työn tuottavuus, muutos, %	-1,0	0,2	-0,7	2,1	1,4	0,6
Työlliset, muutos, %	2,6	1,1	-1,5	-0,3	0,9	0,7
Työllisyysaste, %	71,7	72,5	71,5	71,5	72,3	72,8
Työttömyysaste, %	7,4	6,7	7,8	8,0	7,6	7,2
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	1,1	1,0	0,3	1,0	1,4	1,6
Ansiotasoindeksi, muutos, %	1,7	2,1	1,7	2,5	2,0	2,0
Vaihtotase, mrd. euroa	-4,1	-0,5	-2,5	-2,5	-1,9	-1,7
Vaihtotase, suhteessa BKT:een, %	-1,8	-0,2	-1,0	-1,0	-0,7	-0,7
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	-0,3	-0,4	-0,4	-0,5	-0,4	-0,4
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v), %	0,7	0,1	-0,2	-0,3	-0,3	-0,2
Julkisyhteisöjen menot, suhteessa BKT:een, %	53,4	53,3	57,8	57,3	55,0	53,9
Veroaste, suhteessa BKT:een, %	42,4	42,2	41,7	42,4	42,0	41,7
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:een, %	-0,9	-1,0	-6,1	-5,2	-3,3	-2,6
Valtion rahoitusjäämä, suhteessa BKT:een, %	-1,2	-1,2	-6,1	-4,9	-2,8	-2,4
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:een, %	59,6	59,3	69,0	71,4	72,5	73,6
Valtionvelka, suhteessa BKT:een, %	44,9	44,2	53,1	55,6	56,3	57,3

(Lähde: Taloudellinen katsaus, Talvi 2020, Valtiovarainministeriö)

Oman alueen kehitys

Kärsämäellä oli 31.12.2020 2 540 asukasta (lähde: Tilastokeskuksen ennakkotilasto). Vuoden 2019 lopussa asukkaita oli 2 575 , joten vuoden aikana asukasmäärä väheni 35 hengellä. Väkilukutilastot perustuvat 2016 alkaen Tilastokeskuksen tietoihin. Vuoden aikana syntyi 23 ja kuoli 34 henkeä, luonnollinen väestönlisäys oli -11. Kokonaisnettomuutto oli - 25.

Kuva. Asukasmäärän kehitys Kärsämäellä vuosina 2011-2020.

Nivala-Haapajärven seutukunnan väkiluku 31.12.2020 oli 27 679 asukasta. Seutukunnan kuntien kuntien väkiluvut ovat seuraavat: Haapajärvi 6899, Nivala 10 500, Reisjärvi 2 707, Pyhäjärvi 5 033 ja Kärsämäki 2 540. Seutukunnan väkiluku laski edelliseen vuoteen verrattuna -400 asukkaalla. Väkiluku väheni kaikissa seutukunnan kunnissa, vuodesta 1995 lukien seutukunnan väkiluku on ollut laskeva.

Kärsämäen kunnan työttömyysaste oli vuoden vaihteessa 12,3 %, vuoden 2019 lopussa se oli 11,7 %. Nivala-Haapajärven seutukunnan työttömyysaste oli vuoden vaihteessa 11,7 % ja Pohjois-Pohjanmaalla 13,6 %. Seutukunnan työttömien työnhakijoiden määrä oli yhteensä 1 334 henkilöä. Vuoden 2020 lopun tilanteen mukaan työttömyysaste oli Nivalassa 10,8 %, Haapajärvellä 11,7%, Pyhäjärvellä 14,6 % ja Reisjärvellä 9,6 %.

NIVALA-HAAPAJÄRVEN SEUTU												
	Haapajärvi		Kärsämäki		Nivala		Pyhäjärvi		Reisjärvi		Yhteensä	
	€	lkm.	€	lkm.	€	lkm.	€	lkm.	€	lkm.	€	lkm.
MYÖNNETYT YRITYSTUET												
(01.01.2020 - 31.12.2020)												
ELY-keskus/EAKR *	304 070	2	0	0	267 740	3	0	0	16 975	1	588 785	6
ELY-keskus/koronatuki	493 936	51	106 110	17	661 498	61	295 110	27	136 900	16	1 693 554	172
ELY-keskus/EMR	0	0	0	0	301 837	7	0	0	0	0	301 837	7
Leader-toimintaryhmä ***	71 285	7	16 694	2	186 504	15	18 619	3	0	0	293 102	27
YHTEENSÄ:	869 291		122 804		1 417 579		313 729		153 875		2 877 278	

Taulukko: Seudun kuntiin maaseudun kehittämisohjelmasta saadut yritystuet v.2020

Vuoden 2020 aikana Kärsämäellä perustettiin 16 yritystä ja yritysten poistuma kaupparekisteristä oli yhteensä 3 kpl.

1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Tuloperusteiden muutokset

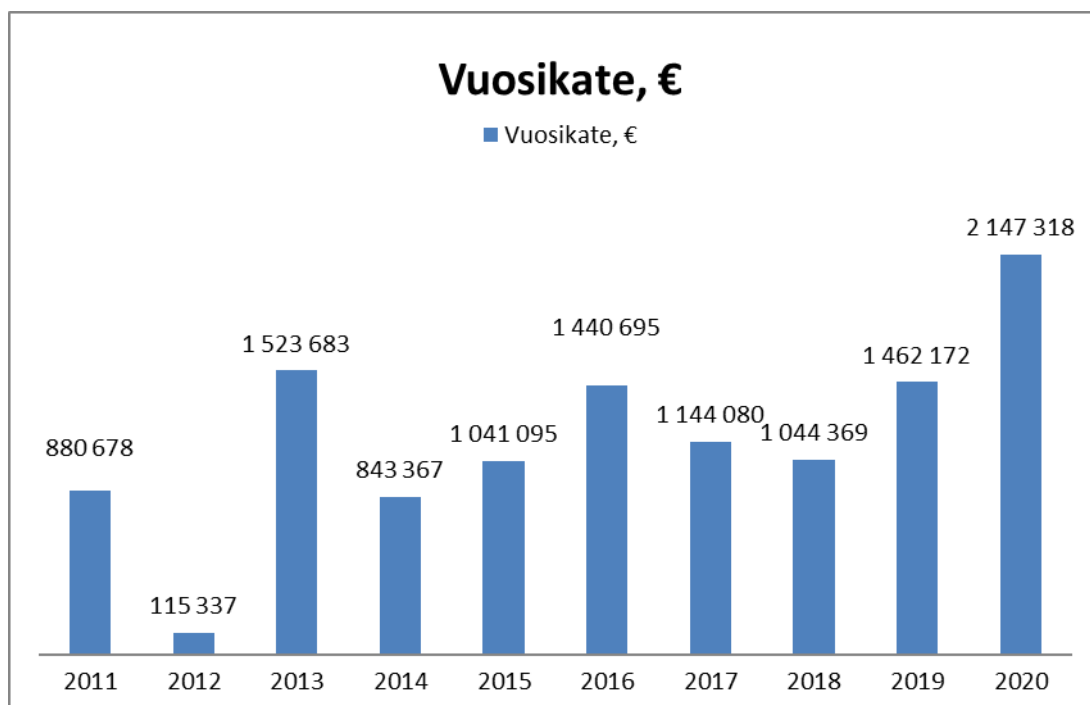
Verotulot ovat vuonna 2020 yhteensä 7 022 827 euroa. Verotulot vähenivät edellisvuodesta 6,49 % (487 445 euroa). Alkuperäisessä talousarviossa verotulojen kokonaiskertymäksi arvioitiin 7 490 000 euroa, talousarviomuutosten jälkeen arvio oli 6 999 000. Lopulliset verotulot toteutuivat 23 827 euroa muutettua talousarviota suurempina. Kunnallisveroverotuloja kertyi 5 787 719 euroa, mikä on 507 085 euroa vähemmän kuin edellisvuonna.

Kiinteistöveroja kertyi 532 778 euroa. Kiinteistöverojen tuotto oli 61 765 euroa vähemmän kuin vuonna 2019. Kiinteistöverojen heikko kehitys johtui siitä, että myös kiinteistöverotus siirtyi verovelvolliskohtaiseen verotuksen valmistumiseen ja verovuoden 2020 kiinteistöveron maksuunpanosta vuoden 2021 tammi-helmikuun aikana erääntyy reilut 10 prosenttia. Yhteisöveron tuotto oli 702 330 euroa, 81 405 euroa enemmän kuin edellisvuonna. Myönteinen kehitys johtui pääosin 10 % -yksiköllä korotetusta yhteisöveron jako-osuudesta verovuodelle 2020.

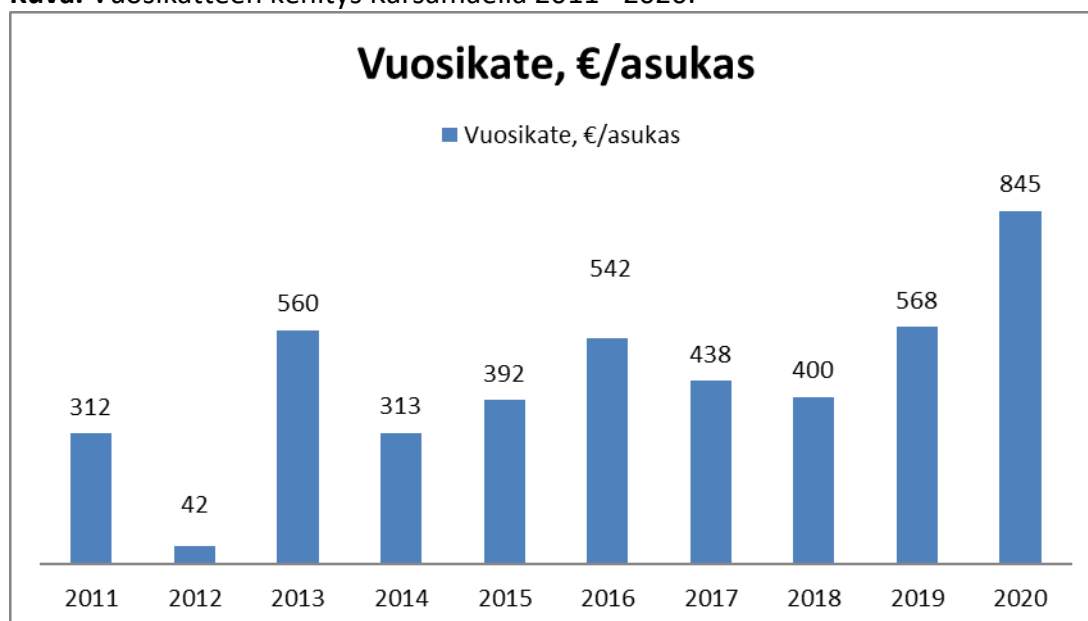
Valtionosuuksia kertyi 12 057 682 euroa. Valtionosuudet kasvoivat edellisestä vuodesta 1 115 298 euroa. Summa sisältää kuntien koronatukipakettien mukaiset kompensaatit, noin 623 000 euroa

Toiminnan ja talouden muutokset

Tilinpäätös muodostui 1 483 579 euroa ylijäämäiseksi ja 604 331 euroa edellisen vuoden tilinpäätöstä paremmaksi. Vuosikate oli vuonna 2020 2 147 318 euroa ja se parani 685 146 euroa edellisvuoteen verrattuna.

Kuva. Vuosikatteen kehitys Kärsämäellä 2011–2020.

Kuva. Vuosikate asukasta kohden Kärsämäellä vuosina 2011 – 2020

Kunnan lainakanta 31.12.2020 oli 11 773 666 euroa, 4 635 e/asukas. Lainamäärä väheni vuodesta 2019 670 869 euroa.

Maailmanlaajuinen koronapandemia vaikutti merkittävästi kunnan toimintaympäristöön ja toimintaan maaliskuusta 2020 alkaen. Epidemian leviämisen ehkäiseminen edellytti kunnalta ja sen yhteistyötoimilta nopeaa reagointia ja joustoa kun toimintoja jouduttiin sulkemaan ja järjestelemään muun muassa etätööhön ja etäopetukseen siirtyminen nopeassa aikataulussa. Epidemian alusta alkaen kunnassa

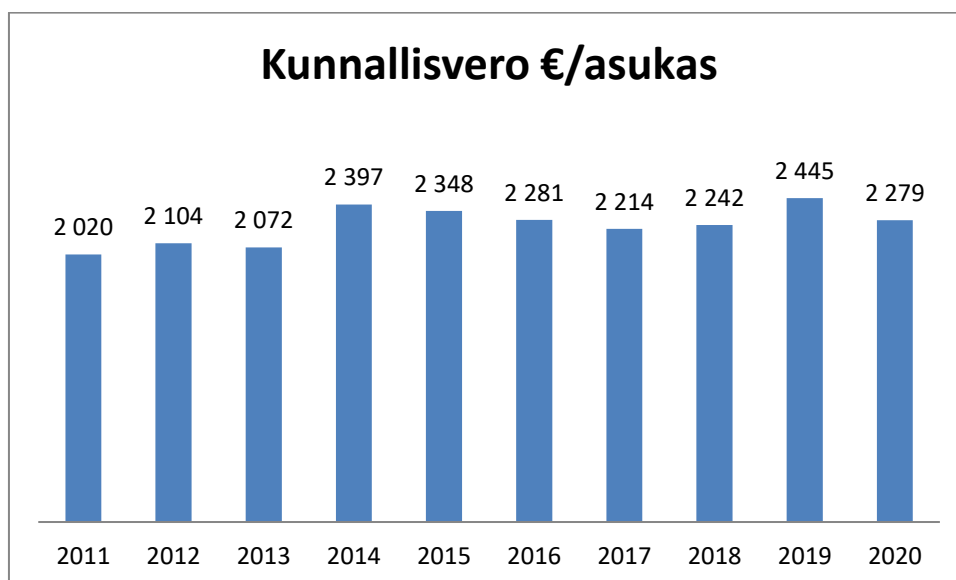
on toiminut kunnanjohtajan koolle kutsumana laajennettu johtoryhmä joka on koordinoanut vaadittavia toimenpiteitä ja ohjeistuksia. Laajennettu johtoryhmä on kokoontunut tarpeen mukaan, pääsääntöisesti viikoittain. Käsämsäällä onnistuttiin hyvin hillitsemään koronapandemian leviämistä, eikä vuoden 2020 loppuun mennessä laboratoriotestein todettuja covid-19 tartuntoja ollut kunnassamme lainkaan.

Poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarvioon

Käyttötalouden osalta talousarvio alittui kokonaisuutena nettona 537 988 €. Talousarvio ylittyi ainoastaan keskusvaalilautakunnan osalta, lautakunnan toimintaan ei ollut varattu määrärahaa, sillä vuonna 2020 ei järjestetty säännönmukaisia vaaleja. Lautakunta kuitenkin kokoontui kahdesti määräämään uusia varavaltuutettuja kuntalain mukaisesti.

Kunnanhallituksen alaisessa toiminnassa alitusta oli yhteensä 192 873 €. Merkittävimmät alitukset: palkat ja ostopalvelut ja avustukset arvioitua vähemmän, toimintatuottoja kertyi hieman budjetoitua enemmän. Opetustoimen lautakunnassa alitus oli 167 277 euroa ja hyte-lautakunnassa 34 935 euroa. Sivistystoimen lautakuntien talousarvioalitukset johtuivat budjetoitua pienempinä toteutuneista avustus- ja ostopalvelukustannuksista, hyte-lautakunnan osalta säästöä syntyi myös palkoissa. Teknisen lautakunnan alaisessa toiminnassa alitusta oli 138 873€. Toimintatuottoja kertyi budjetoitua enemmän ja palkat, palvelujen sekä aineiden tarvikkeiden ja tavaroiden ostot toteutuivat arvioitua pienempinä. Tarkastuslautakunnan talousarvioalitus oli 4 712 €.

Verotulot toteutuivat 23 827 € budjetoitua paremmin. Valtionosuuksia saatiin 39 682 € arvioitua enemmän. Rahoitustuotot ja -kulut toteutuivat 618 641€ arvioitua paremmin johtuen pääasiassa arvopaperien myyntivoitoista.

Kuva. Tulovero asukasta kohden vuosina 2011- 2020.

1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tätä tilinpäätöstä laadittaessa valtakunnassa on voimassa poikkeusolot Korona-virukseen liittyen. Tilanne on samankaltainen kuin vuoden 2020 keväällä, joskin koronasta aiheutuvat sulkutoimenpiteet ovat alueellisemmin kohdistettuja, toisin kuin vuotta aiemmin kun toimenpiteet koskivat koko maata. Koronan takia arviot tulevasta kehityksestä kuitenkin vielä valitettavan sumuiset. On mahdollista, että

irtisanomisia ja lomautuksia nähdään myös kuluvan vuoden puolella. Toivoo tulevaan kehitykseen tuotokotusten käynnistyminen ja toteutus.

Kunnista valtaosa päätyi valtion koronatukipakettien myötä tekemään vuonna 2020 positiivisen tilinpäätöksen. Kärsämäen kunnalla on useiden ylijäämäisten tilinpäätösten myötä syntynyt taseeseen kohtuullinen puskuri, josta on etua myös tulevassa epävarmuuden tilassa.

Valtuuston 1.12.2020 hyväksymä vuoden 2021 talousarvio on ylijäämäinen niin talousarviovuoden, kuin suunnitelmavuosienkin 2022 - 2023 osalta. Talousarvion ja taloussuunnitelmien mukaisesti tavoitteena on tasapainossa oleva kuntatalous. Jotta valtuuston hyväksymän taloussuunnitelman tavoitteena oleva tilikausien positiivinen tulos voidaan saavuttaa, edellytetään sekä kulualla tilikaudella sekä suunnitelmavuosilla edelleen erittäin maltillista toimintamenojen kasvua.

Toimintaympäristön merkittävimmät riskit liittyvät koronapandemian jatkumiseen sekä sote- ja maa-kuntauudistuksen vaikutukseen kuntien rahoitus pohjaan. Toisaalta hiilineutraalin energiatuotannon murros ja muun muassa tuulivoimaan panostaminen tuovat uusia mahdollisuuksia myös Kärsämäelle.

Kunnan omien toimenpiteiden lisäksi kuntatalouteen vaikuttaa merkittävästi kunnille annettavien tehtävien ja velvoitteiden kehitys. Valtio on leikannut 2010-luvulla rajusti hyvinvointipalvelujen järjestämiseen tarkoitettua rahoitusta kunnilta, kuntien tehtäviä ja velvoitteita ei ole kuitenkaan vähennetty. Tulevaisuuden epävarmuutta lisää mahdollisuus, että kuntien tehtäviä ja velvoitteita tullaan lisäämään, vaikei kuntatalous kestäisi yhtään uutta kustannuksia aiheuttavaa lisävelvoitetta.

Kunnan työllisyyden, työpaikkaomavaraisuuden ja elinkeinoelämän edellytysten parantamiseen liittyy tulevana vuosina uuden vuosille 2019-2023 ulottuvan kuntastrategian mukaisesti. mm. matkailuun ja markkinointiin sekä kunnan asuntotilanteeseen panostaminen. Vuoden 2021 talousarvion ja toimintasuunnitelman tavoitteet on asetettu kuntastrategian mukaisesti.

Kärsämäen kunnan sosiaali- ja terveyspalvelut on ulkoistettu 30.6.2022 saakka voimassaolevalla palvelusopimuksella. Sote-palveluiden ulkoistuksen tavoitteena on ollut säilyttää sote-palvelut lähipalveluina ja parantaa niitä entisestään sekä säilyttää alan työpaikat kunnassa, ratkaisulla haetaan myös taloudellista säästöä ja kustannusten ennustettavuutta. Ratkaisu on tuonut kaivattua vakautta kuntatalouteen.

1.6 Kunnan henkilöstö

Henkilöstötilinpäätös antaa tiivistettyä tietoa henkilöstöön liittyvissä asioissa.

Henkilöstön määrä 31.12.2020

Seuraavassa taulukossa on esitetty 31.12.2020 kunnan palveluksessa olleen henkilöstön määrä. Yhteensä henkilökunnan lukumäärä oli 129 henkilöä.

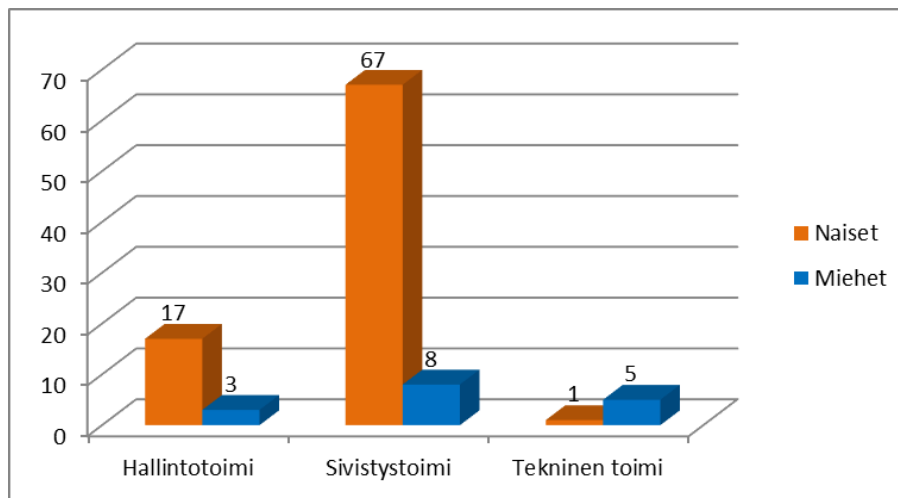
Hallintotoimeen kuuluvat keskushallinnon sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen henkilöstö. Sivistystoimen alaisuuteen kuuluvat opetustoimen hallinnon, perusopetuksen, toiseen asteen opetuksen, varhaiskasvatuksen sekä kirjasto- ja kulttuuritoimen ja liikunta- ja nuorisotyön henkilöstö.

	Vakinaiset	Määräaikaiset	Työllistetyt	Yhteensä	Yhteensä
				2020	2019
Hallintotoimi	20	6	1	27	30
Sivistystoimi	75	20		95	95
Tekninen toimi	6	1		7	7
Kaikki yhteensä	101	27	1	129	132

Taulukko: Henkilöstön määrä 31.12.2020.

Henkilöstön sukupuolijakauma

Vakinaista henkilökuntaa on 101, naisia 85 ja miehiä 16.

Taulukko: Vakinaisen henkilöstön sukupuolijakauma 31.12.2020

Vakinaisen henkilöstön ikärakenne ja keski-ikä

Suurin ikäryhmä on 60–64-vuotiaat, joihin kuuluu 26 % vakinaisesta henkilöstöstä. Alle 50-vuotiaita on 42 %.

	Ikäryhmä/henkilönlukumäärä								Yhteensä
	-29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	
Hallintotoimi			1	1	1	1	7	9	20
Sivistystoimi	6	10	12	6	5	10	11	15	75
Tekninen toimi						1	3	2	6
Yhteensä	6	10	13	7	6	12	21	26	101

Taulukko: Vakinaisen henkilöstön ikäjakauma 31.12.2020

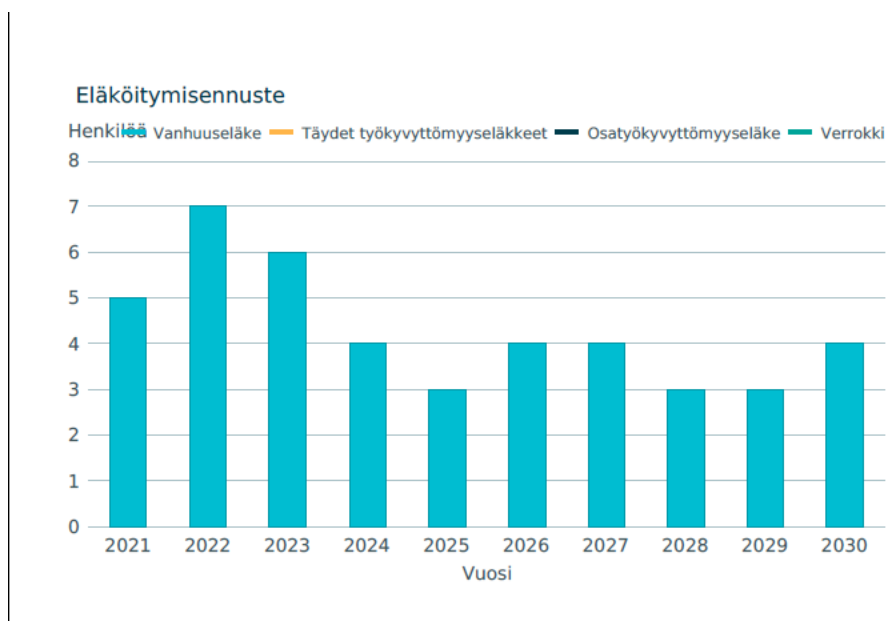
Vakinaisen henkilöstön keski-ikä on 49,4 vuotta. Koko kunta-alalla vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 45,7 vuotta vuonna 2019.

	2020	2019
Hallintotoimi	56,6	55,4
Sivistystoimi	46,7	46,5
Tekninen toimi	58,8	58,7
Yhteensä	49,4	49,1

Taulukko: Vakinaisen henkilöstön keski-ikä hallintokunnittain

Eläköityminen

Vuoden 2020 aikana vanhuuseläkkeelle siirtyi 5 henkilöä vakituisesta palvelussuhteesta. Seuraavassa taulukossa on esitetty Kevan eläköitymisennuste henkilöistä, jotka täyttävät vanhuuseläkeikänsä vuoden 2030.

Taulukko: Eläköitymisennuste 2021–2030

Eläkemaksut

Palkkaperusteista eläkemaksua maksavat sekä palkansaaja että työnantaja kaikesta työstä, josta karttuu eläkettä. Palkkaperusteisen eläkemaksun lisäksi osa työnantajista maksaa eläkemenoperusteista maksua. Eläkemenoperusteinen maksu perustuu maksussa oleviin, ennen vuotta 2005 karttuneisiin eläkkeisiin.

Eläkemaksut	2020	2019
Eläkemenoperusteinen maksu	390 320	372 508

Taulukko: Työnantajan eläkemaksut

Henkilöstön vaihtuvuus

Vakinaisen henkilöstön virka-/työsuhteita päättyi kertomusvuonna 12, joista 5 eläköitymistä ja 7 irtisanoutumista.

Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus		2020
Alkaneet palvelussuhteet		8
Päättyneet palvelussuhteet		12
- eläke	5	
- irtisanoutuminen	7	

Taulukko: Henkilöstön vaihtuvuus

Osaamisen kehittäminen

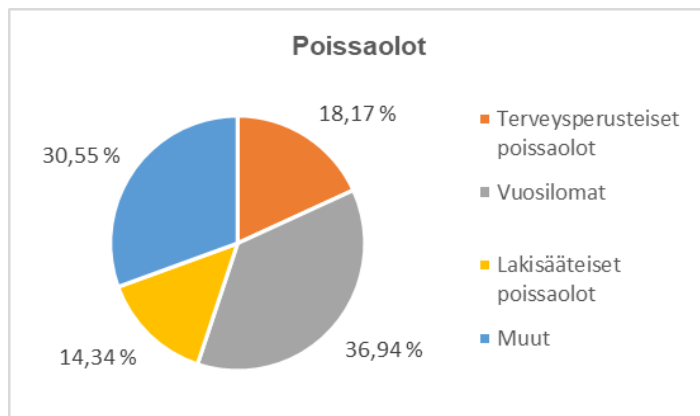
Ammattiyhdistys- ja muihin koulutuksiin osallistui 21 henkilöä yhteensä 61 kalenteripäivää.

	Henkilöt	Päivää
Lakisääteinen koulutus	1	2
Luottamusmieskoulutus	2	8
Omaehtoinen palkallinen koulutus	7	14
Opintovapaa, palkaton	1	4
Oppisopimuskoulutus, palkaton	1	9
Työnantajan järj. työn edell. koulutus	1	1
Täydennyskoulutus, palkallinen	8	23
Yhteensä	21	61

Taulukko: Koulutuksiin osallistuminen

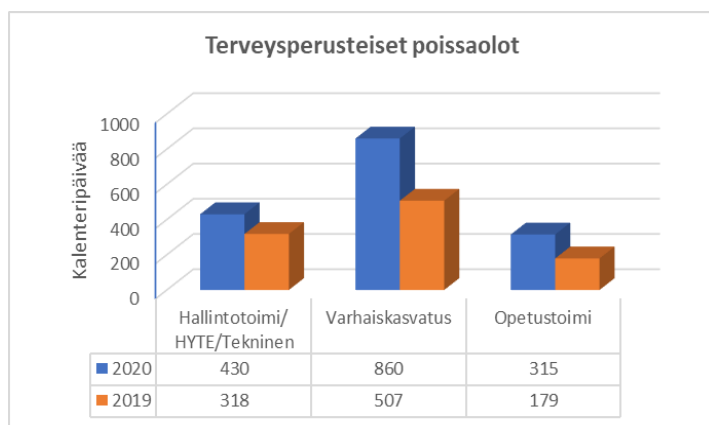
Poissaolot

Koko henkilöstön poissaolopäiviä kertyi yhteensä 9317 kalenteripäivää. Terveysperusteisia poissaoloja oli 1693 päivää, vuosilomia 3442 päivää, lakisääteisiä poissaoloja (mm. hoito-, äitiys-, isyys-, tilapäiset hoitovapaat ja opintovapaat) 1336 päivää ja muita poissaoloja 2846 päivää (mm. palkattomat työ- ja virkavapaat, ylityö- ja koulutusvapaat).

Taulukko: Poissaolot syyn mukaan

Terveysperusteisia poissaoloja ovat työntekijän sairaudesta johtuvat poissaolot sekä työtapaturmista, työmatkatapaturmista ja ammattitaudeista johtuvat poissaolot.

Taulukko: Vakinaisen henkilöstön terveysperusteiset poissaolot.

Terveysperusteiset poissaolot, kalenteripv	Hallintotoimi/HYTE/Tekninen	Varhaiskasvatus	Opetustoimi	Poissaoloajan palkka, €, keskim.
1 - 3	14	115	76	21 867
4 - 29	39	305	125	41 738
30 - 60	45	162		15 741
61 - 90				
91-180	106	278	114	32662
180-	226			2295
Yhteensä	430	860	315	114 303
Em. poissaoloista:				
työtapaturmat		5	1	470

Taulukko: Vakinaisen henkilöstön terveysperusteisten poissaolojen kestot ja poissaoloajan palkka.

Koko vuoden palvelussuhteessa olleella henkilöstöllä 41:llä ei ollut lainkaan terveysperusteisia poissaoloja.

Henkilöstömenot

Tuloslaskelmaan kirjattuja palkkoja ja muita henkilöstökuluja maksettiin 5 482 287 euroa, vähennystä edelliseen vuoteen 2,7 % .

Henkilöstökulut	2020	2019
Palkat ja palkkiot	4 245 078	4 415 540
Eläkekulut	1 120 244	1 115 425
Muut henkilösivukulut	116 898	102 063
Yhteensä	5 482 287	5 633 028

Taulukko: Henkilöstökulut vuosina 2019 – 2020

Työterveyshuolto ja työkykyä ylläpitävä toiminta

Työterveyshuollon palvelut on ostettu Terveystalo Kuntaturva Oy:ltä. Työterveyshuollon tavoitteena on terveellinen ja turvallinen työympäristö ja hyvin toimiva työyhteisö, työperäisten sairauksien ehkäisy sekä työ- ja toimintakyvyn edistäminen. Tavoitteena on myös kunnallisen palvelutuotannon tuoksellisuuden edistäminen ja henkilöstön työelämän laadun parantaminen antamalla vaikutusmahdollisuuksia omaa työtään ja työyhteisöään kokevien päätösten valmisteluun. Vaikutuskanavana on yhteistyötoimikunta. Yhteistyötoimikunta kokoontui kertomusvuoden aikana 3 kertaa.

Kunnanhallitus on 10.9.2012 § 252 päättänyt erityistyölasien hankinnasta työnantajan kustannuksella. Korvaus on 100 euroa kehyksistä ja määritetyt linssit. Kunnanhallitus on 21.1.2019 § 9 päättänyt ottaa käyttöön liikuntaetujärjestelmän henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseksi. Etua myönnetään 240 euroa/hlö/vuosi. Henkilöstön virkistätymispäiviä järjestetään 1-2 kertaa vuodessa.

	2020	2019
Terveystarkastukset yhteensä, kpl	310	57
lääkärit	30	13
terveydenhoitajat	55	44
fysioterapeutit	3	
psykologit	6	
laboratorio	216	
Sairaanhoitokäynnit yhteensä, kpl	795	0
lääkärit	200	
terveydenhoitajat	177	
laboratorio	418	
Työpaikkaselvitykset yhteensä, t	7	19
lääkärit		
terveydenhoitajat	4	13,5
fysioterapeutit	3	5,5
Yksilön neuvonta- ja ohjauskäynnit, kpl	165	76
lääkärit	7	12
terveydenhoitajat	147	62
fysioterapeutit	11	2
psykologit	1	
Ryhmän neuvonta ja ohjaus, tuntia	0	2,5
lääkärit		
terveydenhoitajat		2,5
fysioterapeutit		

1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Tavoitteiden toteutuminen ja varojen käytön valvonta

Valtuusto asettaa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet päävastuualueille vuosittain talousarviossa. Tavoitteiden toteutumisesta on raportoitu kolme kertaa vuodessa, joista viimeinen on toimintakertomus. Osavuositarkastusraportointia on kehitetty tiiviimmäksi ja informatiivisemmaksi, johdon talousraportoinnissa pyritään käyttöönottamaan entistä tehokkaammat työkalut yhteistyössä Kuntien Heta-palvelut Oy:n kanssa.

Henkilöstöriskit

Henkilöstöhallinnon sisäisessä tarkkailussa ja suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota mahdollisiin henkilöstöriskeihin. Avainhenkilöille luodaan varahenkilöjärjestelmä, mikä on toimialueen päällikön vastuulla.

Kunnan vakinaisen henkilöstön keski-ikä on 49,4 vuotta. Eläköityvien määrä ajalla 2020-2030 on 43 henkilöä, eli noin 43 % kunnan vakituisesta henkilöstöstä. Henkilöstön rekrytoinnista ja palkkauksesta päätetään kunnan hallintosäännön mukaisella tavalla. Johtoryhmän viranhaltijoiden sijaisuudet on määritetty hallintosäännössä. Palkkauksesta päätettäessä otetaan huomioon alan virka- ja työehtosopimuksen määräykset ja kunnanhallituksen mahdollisesti antamat ohjeet. Apuna rekrytoinneissa käytetään Kuntarekry- rekrytointipalvelua.

Työntekijöiden pitkittyvät sairauspoissaolot aiheuttavat myös henkilöstöön liittyvän riskin. Sairauspoissaolojen riskin pienentämiseksi työterveyshuolto tekee 3-5 vuoden välein työpaikkakäynnit, joissa käsitellään työpaikan fyysiset, kemialliset ja biologiset altisteet, psyykkiset sekä fyysiset kuormitustekijät ja tapaturmavaarat. Ikäryhmätarkastukset tehdään 45, 50, 55, 60 ja 65 vuotta täyttäneille. Työntekijöille, joilla todetaan alentunut työkyky, ohjataan kuntoutukseen.

Tapaturmien torjunta ja vaaratilanteiden ehkäisy toteutuu Kärsämäen kunnan yleisten toimintaohjeiden työpaikoilla esiintyviin tilanteisiin –ohjeen mukaisesti (Työsuojelutoimikunta, 2013) Työsuojelutoimikunta yhdessä työterveyshuollon kanssa laatii kunnan henkilöstölle työsuojeluhuollon toimintasuunnitelman, joka kolmen vuoden välein tarkistetaan. Työntekijän erityisissä ongelmissa työnjohdolla on käytössä ”Varhaisen tuen malli” -opas, jonka kunnanhallitus on hyväksynyt 16.5.2011

Sairauspoissaolojen seuranta vastuu on hallinnonalan johtavalla viranhaltijalla sekä viranhaltijalla, joka myötäilee henkilöstölle sairauspoissaoloja. Työnantajan on myös ilmoitettava työterveyshuoltoon työntekijän pitkistä sairauspoissaoloista viimeistään silloin kun poissaolo on jatkunut 30 vrk ajan. Työterveyshuollon on viimeistään 90 sairauspäivän (arkipäiviä) jälkeen arvioitava jäljellä oleva työkyky. Kuukauden välein lähetetään työterveyshuoltoon yli kuukauden kestäneet sairauspoissaolot.

Talousriskit

Talouden kehitysnäkymien epävarmuus on lisääntynyt huomattavasti keväällä 2020 käynnistyneen koronapandemian myötä. Yritysten ja kuluttajien toiminnassa tapahtuvien muutosten ennakointi ja nii-

den vaikutusten arviointi on haasteellista. Valtiontalouden tasapainottamistoimenpiteillä sekä lainsäädännön muutoksilla ja kuntien velvoitteiden lisäämisellä on myös vaikutuksensa kunnan toimintaan ja talouteen.

Kunnan antamien takausten jäljellä olevan pääoman määrä 31.12.2020 oli 8,7 milj. euroa. Kärsämäen kunnan lainakanta oli 31.12.2020 11 773 666 euroa, lainasalkkuun sisältyy korkoriski 2/3 lainoista ollessa sidottuna lyhyisiin korkoihin, jolloin ne ovat alttiina markkinakorkojen vaihteluille. Korkoriskin hallitsemiseksi vuoden 2020 aikana sidottiin noin kolmannes kunnan lainasalkusta pitkään 10 v. korkoon.

Kunnan sijoitustoiminnassa noudatetaan valtuuston hyväksymiä periaatteita. Kunnan sijoitussalkku oli vuoden 2020 lopussa kirjanpitoarvoltaan 10,5 milj. euroa. Sijoitusten tuottoon liittyvä riski kytkeytyy maailmantalouden epävakauteen.

1.8 Ympäristötekijät

Kunnalla ei ole tarvetta jätevedenpuhdistamon laajalle peruskunnostukselle tai päästökauppaa harjoittavaa yritystoimintaa. Kunnassa ei ole myöskään sattunut laajoja veteen, maahan tai ilmaan kohdistuneita ongelmapäästöjä.

1.9 Muut ei-taloudelliset asiat

Kunnan toiminnassa ei ole tunnistettu ihmisoikeuksiin liittyviä riskejä. Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista. Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset. Toiminnassa ei ole tunnistettu korruption tai lahjontaan liittyviä riskejä.

2. SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ X

Vuoden 2020 aikana valtuuston tekemistä päätöksistä ei tehty kunnallisvalituksia. Kunnanhallituksen tiedossa ei ole sellaisia lakisääteisten tehtävien laiminlyöntejä tai muita lakien ja säännösten tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne tai muu vaatimus tai oikeusseuraamus.

Sisäisen valvonnan toteutusta ohjaa valtuuston hyväksymä hallintosääntö. Kunnan valvonta jakaantuu ulkoiseen valvontaan ja sisäiseen valvontaan. Ulkoisen valvonnan tärkein osa on tilintarkastus, jota toteuttavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistamaan, että toiminta on taloudellista, tuloksellista ja lainmukaista ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Riittävän ja toimivan sisäisen valvontajärjestelmän luomisesta, ohjeistuksesta, ylläpitämisestä ja seurannasta vastaa kunnanhallitus. Jokainen viranhaltija vastaa johtamansa toiminnan sisäisestä valvonnasta, jolla varmennetaan mm. määräysten noudattaminen ja toiminnan tuloksellisuus. Erityinen vastuu sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta on tilivelvollisilla. Ulkoinen ja sisäinen valvonta muodostavat yhtenevän toisiaan täydentävän ja kattavan valvontajärjestelmän. Kunnan tilintarkastaja antaa tarkastuskertomuksessaan lausunnon sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta.

Sisäisen valvonnan keskeisiä osa-alueita ovat:

- **Strateginen suunnittelu;** Valtuusto on vahvistanut kunnan strategian vuosille 2019 -2023.

- **Taloussuunnitelma ja talousarvio**, jotka valtuusto käsittelee vuosittain joulukuussa.
- **Toiminnan ja talouden raportointi**, jota toteutetaan kunnanhallituksen vuosittain vahvistamien talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden puitteissa.
- **Johtamisjärjestelmä**, joka on määritetty pääosin kunnan hallinto- ja toimintasäännössä.
- **Hyvä hallintotapa**, jonka keskeinen elementti on julkisuusperiaatteen noudattaminen.
- **Henkilöstöhallinto**
- **Riskien tunnistaminen ja hallinta**
- **Lakien, ohjeiden ja määräysten noudattamisen valvonta**

Hallintokunnissa on tunnistettu, että sisäinen valvonta on osa jokapäiväistä toiminnan johtamista. Tätä kautta parannetaan toiminnan tehostumista ja kunnan tuottavuuden paranemista.

Riskikartoitukset ja riskien hallintasuunnitelmat

Riskienkartoitus tehdään vakuutusyhtiöiden vaihdon yhteydessä kerran valtuustokaudessa. Turvallisuussuunnitelmat on tehty. Kiinteistöissä on käytössä murtohälytysjärjestelmät.

Kunnan riskien hallinta sisältää riskien kartoituksen, analysoinnin ja hallintasuunnitelman. Hallintasuunnitelma pitää sisällään seuraavat osiot:

- **toimintaketjujen ns. vaarallisten työyhdistelmien varmistus**
- **henkilöstöriskien hallinta**
- **omaisuusriskien hallinta**
- **tietoturvallisuusriskien hallinta**

Sisäisen valvonnan raportti annetaan kunnanhallitukselle edelliseltä vuodelta seuraavan vuoden alussa, johon on koottu kunnanhallituksen ja lautakuntien alaisen toiminnan selvitykset. Valtuustolle sisäinen valvonnan havainnoista ja toimivuudesta raportoidaan kunnan tilinpäätöksessä. Sisäisen valvonnan raportin käsittely vuodelta 2019 on ollut kunnanhallituksen käsiteltävänä 6.4.2020.

Kunnan talousarvion- ja verotulojen toteutuminen, työttömyys, asukasluku sekä varainhoitajan raportti raportoidaan kuukausittain kunnanhallitukselle. Tytäryhtiöiden raportointia toteutetaan kolme kertaa vuodessa.

Kunnan ja kunnan konsernin tyttärien osavuosikatsaus on annettu kerran vuodessa kunnanhallitukselle ja valtuustolle. Osavuosikatsaus ovat 1.1.- 30.6 ja tilinpäätös 1.1. - 31.12.

Valtuuston talousarviossa asettamat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet on pääsääntöisesti saavutettu ja niistä on raportoitu tilinpäätöksen kohdassa talousarvion toteutuminen. Lopullisessa talousarviossa kunnan tilikauden ylijäämä oli 267 200 euroa ja tilinpäätöksen mukainen tilikauden ylijäämä on 1 483 579 euroa.

Tietoturvallisuus

Kunnanhallitus on 12.10.2011 päättänyt tietoturvallisuusorganisaatiosta ja tietoturvallisuusohjeista, joita jokainen tietotyötä tekevä on velvollinen noudattamaan. Tietoturvallisuus ja siihen liittyvä riskienhallinta ovat muodostuneet entistä tärkeämmiksi mm. koska palvelutoiminnan riippuvuus atk-järjestelmien katkottomasta ja virheettömästä toiminnasta kasvavat jatkuvasti, yleiset tietosuojavaatimuk-

set ja talouden riskien mahdollisuus lisääntyvät. Tietoturvallisuuden seuranta kuuluu osana esimiesvastuuseen, ja sen on oltava jatkuvaa organisaation kaikilla tasoilla. Tietoturvakäytännöt on päivitetty tietosuoja-asetuksen astuessa voimaan vuonna 2018. Kärsämäen kunta osallistuu alueelliseen tietosuoja-yhteistyöhön ja tietohallinnon kehittämiseen Joki-ICT:n ja sen muiden asiakkaiden kanssa.

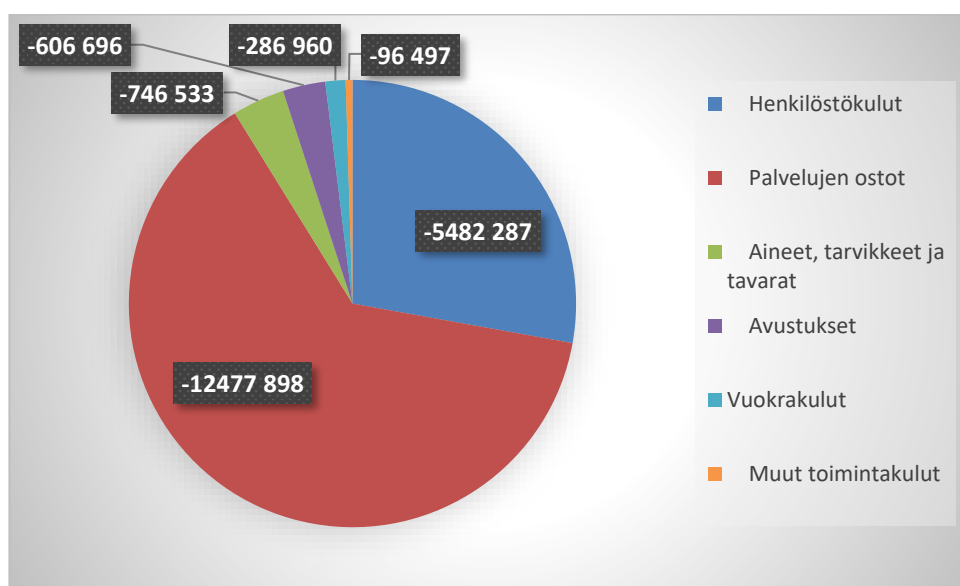
3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tässä esitetyssä tuloslaskelman tarkastelussa on otettu huomioon ainoastaan ulkoiset tulot ja menot.

Toimintatuotot olivat vuonna 2020 1 910 540 euroa. Ne vähenivät 40 956 (2,1 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Toimintatuotoissa myyntituottoja kertyi 109 817 euroa edellisvuotta vähemmän. Maksutuotot vähenivät 40 245 euroa. Tuet ja avustukset kasvoivat puolestaan 107 640 euroa. Vuokratuotot vähenivät vuoden 2019 tasosta 9 698 euroa. Muut toimintatuotot kasvoivat 11 164 euroa.

Toimintakulut olivat vuonna 2020 19 696 872 euroa. Ne kasvoivat 164 868 euroa (0,8 %) verrattuna edelliseen vuoteen. Palkat ja palkkiot olivat vuonna 2020 4 245 078 euroa. Vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 170 462 euroa, 3,9%. Henkilösivukulut olivat vuonna 2020 1 237 209 euroa, 19 721 euroa enemmän kuin edellisvuonna. Palvelujen ostot olivat vuonna 2020 12 477 898 euroa, mikä on edelliseen vuoteen verrattuna 333 032 euroa enemmän. Aineiden ja tarvikkeiden ostot olivat puolestaan 746 533 euroa, 33 221 euroa vähemmän kuin edellisvuonna. Vuonna 2020 avustuksia myönnettiin 606 696 euroa, 33 221 euroa enemmän kuin edellisvuonna. Vuokratulut olivat vuonna 2020 286 960 euroa 61 728 euroa vähemmän kuin vuonna 2019. Muut toimintakulut olivat vuonna 2018 96 497 euroa, 28 913 euroa edellisvuotta enemmän.

Kuva. Toimintakulut erittäin vuonna 2020.

Vuoden 2020 toimintakate oli -17 786 332 euroa. Toimintakate heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna 1,2 %, 205 824 euroa. Toimintakate on tuottojen ja kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista= $100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$.

Tämä tunnusluku oli vuonna 2020 9,70 % ja edellisvuonna se oli 9,99 %.

Verotulot ovat vuonna 2020 yhteensä 7 022 828 euroa. Verotulot vähenivät edellisvuodesta 6,5 % (487 445 euroa). Kunnallisveroverotuloja kertyi 5 787 719 euroa, mikä on 507 085 euroa vähemmän kuin edellisvuonna. Kiinteistöveroja kertyi 532 778 euroa. Kiinteistöverojen tuotto oli 61 765 euroa vähemmän kuin vuonna 2019. Yhteisöveron tuotto oli 702 330 euroa, 81 405 euroa enemmän kuin edellisvuonna. Vuoden 2020 tuloveroprosentti oli 21,50 %, tuloveroprosentti on ollut sama vuodesta 2014 saakka. Kiinteistöveroprosentit olivat: yleinen veroprosentti 0,93 %, vakituiset asunnot 0,65 %, muut asuinrakennukset 1,10 %, voimalaitos 2,85 % ja yleishyödylliset yhteisöt 0,00 % ja rakentamattomat tontit 3,00 %.

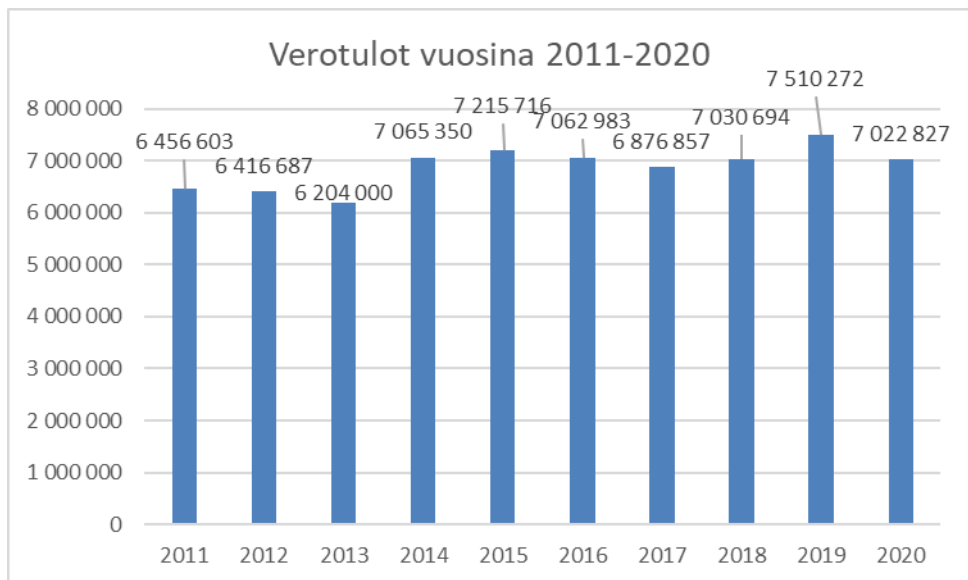
Valtionosuudet olivat vuonna 2020 yhteensä 12 057 682 euroa ja kasvua edellisvuoteen tapahtui 10,2 % (1 115 298 euroa). Kunnan peruspalvelujen valtionosuus oli 10 456 281,00 euroa. Verotulomenetysten kompensatio oli 1 609 020 euroa.

Kunnan saamaan kokonaisvaltionosuuden määrään vaikuttavat lisäksi muu kuin ns. yhteen putkeen kuuluva opetus ja kulttuuritoimi. Tähän luetaan perusopetuksesta mm. lisäopetus, kansalaisopisto ja liikunta- ja nuorisotyö. Yhden putken ulkopuoliseen opetus- ja kulttuuritoimeen luetaan ylläpitäjäjärjestelmä (lukio, ammatillinen koulutus, ammattikorkeakoulu). Ylläpitäjäjärjestelmässä on oma erillinen asukaskohtainen rahoitusosuus, joka vähentää kunnan valtionosuutta. Vuonna 2020 Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet olivat – 7 619 euroa, 42 429 euroa paremmat kuin edellisvuonna.

Seuraavassa on esitetty taulukkona verotulojen ja valtionosuuksien kehitys Kärsämäen kunnassa vuosina 2016 -2020 ja havainnollistettu kuvana vuosina 2011 – 2020.

Taulukko: Valtionosuudet ja verotulot vuosina 2016 – 2020

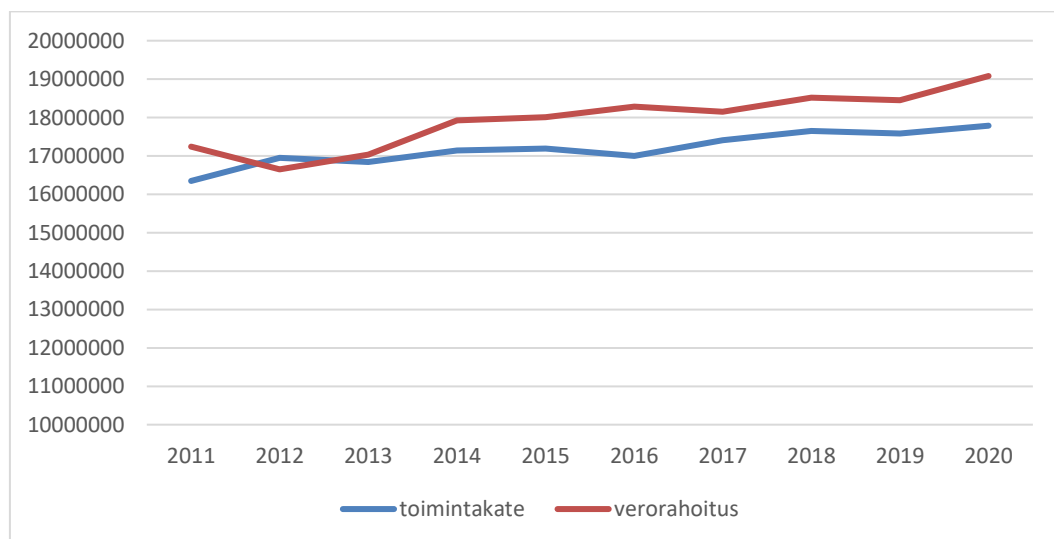
	2016	2017	2018	2019	2020	Muutos 19-20(€)	Muutos 19-20 (%)
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	11 368 265	11 215 142	11 503 980	10 992 432	10 456 281	-536 151	-4,66 %
Opetus- ja sivistystoimen muut valtionosuudet	-145 059	55 167	-20 915	-50 048	-7 619	42 429	202,86 %
Verotulomenetysten korvaus					1 609 020	1 609 020	
Valtionosuudet yht.	11 223 206	11 270 309	11 483 065	10 942 384	12 057 682	1 115 298	9,71 %
Kunnallisvero	6 064 906	5 780 556	5 855 348	6 294 805	5 787 719	-507 085	-8,66 %
Kiinteistövero	498 120	470 248	585 966	594 542	532 778	-61 765	-10,54 %
Yhteisövero	499 956	626 053	589 380	620 925	702 330	81 405	13,81 %
Verotulot yht.	7 062 983	6 876 857	7 030 694	7 510 272	7 022 827	-487 445	-6,93 %

Kuva. Verotulot vuosina 2011-2020.

Kuva. Valtionosuudet vuosina 2011-2020.

Kuva. Toimintakatteen ja verorahoituksen kehittyminen vuosina 2011 – 2020.

Vuonna 2020 rahoitustuotot olivat 927 183 euroa, edellisvuoteen nähden rahoitustuotot kasvoivat 269 303 euroa (41,6 %). Arvopapereiden myyntivoitot olivat vuonna 2020 875 205 euroa, kun ne edellisvuonna olivat 414 007 euroa. Sijoitussalkun arvonalentumisten palautuksia kirjattiin 7 787 euroa, arvonalentumisia on kirjattu aikaisempien vuosien tilinpäätösten yhteydessä.

Korkokulut olivat 64 830 euroa. Korkokulut kasvoivat edellisen vuoden tasosta, lisäystä 11 036 euroa. Muut rahoituskulut olivat yhteensä 9 212 euroa. Sijoitusarvopapereiden myyntitappioita kirjattiin 3 140 euroa.

Rahoitustuottojen ja –kulujen erotus on 853 141 euroa, mikä on 263 118 euroa parempi, kuin vuonna 2019.

Vuoden 2020 vuosikatteeksi muodostui 2 147 318 euroa, kun vuosikate vuonna 2019 oli 1 462 172 euroa. Vuosikate parani edellisvuodesta 685 146 euroa. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioidessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on käytössä seuraava tunnusluku:

$\text{Vuosikate prosenttia poistoista} = 100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Kun tunnusluvun arvo on 100%, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Väittäminen pitää paikkansa, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Kärsämäellä vuosikate/poistot -tunnusluku on päättyneeltä tilikaudelta 298,81 % ja edellisvuonna se oli 229,25%. Vuoden 2020 poistot ovat 718 624 euroa, kun ne vuonna 2019 olivat 637 809 euroa.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot. Myös tässä tulee tarkastella poistojen vastaavuutta vuotuisen investointitasoon.

Vuosikate euroa / asukas on tunnusluku, joka kertoo tulorahoituksen riittävyydestä. Kuntakohtainen tavoitetaso saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Tilikauden tulokseksi muodostui 1 428 694 euroa. Varausten ja rahastojen muutosten jälkeen tilikausi 2020 on ylijäämäinen 1 483 579 euroa. Vuoden 2019 tulos oli 824 363 euroa ja tilikausi oli ylijäämäinen 879 248 euroa.

Tuloslaskelman sitovuus

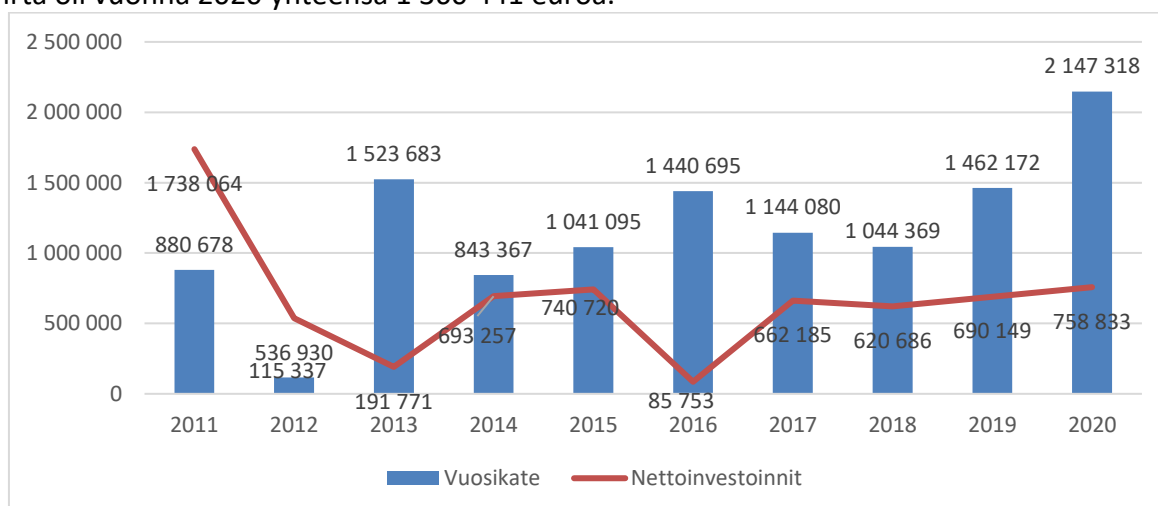
Tuloslaskelmassa seuraavat erät ovat sitovia valtuustoon nähden: verotulot, valtionosuudet, rahoitustuottojen ja –kulujen erotus, poistot ja arvonalentumiset, satunnaiset tuotot ja kulut, poistoeron muutos, varausten muutos ja rahastojen muutos.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT		
	2020	2019
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	1 911	1 951
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut	-19 697	-19 532
Toimintakate	-17 786	-17 581
Verotulot	7 023	7 510
Valtionosuudet	12 058	10 942
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	11	6
Muut rahoitustuotot	916	647
Korkokulut	-65	-54
Muut rahoituskulut	-9	-10
Vuosikate	2 147	1 462
Poistot ja arvonalentumiset	-719	-638
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	1 429	824
Tilinpäätössiirrot	55	55
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 484	879
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	9,70	9,99
Vuosikate/Poistot, %	298,81	229,25
Vuosikate, euroa/asukas	845,40	567,83
Asukasmäärä	2540	2575

Taulukko. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

3.2 Toiminnan rahoitus

Vuonna 2020 investointimenot olivat 801 533 euroa ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot, 42 700 euroa huomioiden nettona investoitiin yhteensä 758 833 euroa. Toiminnan ja investointien rahavirta oli vuonna 2020 yhteensä 1 360 441 euroa.

Kuva. Nettoinvestoinnit ja vuosikate vuosina 2011– 2020.

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 1 120 546 eurolla. Uutta pitkäaikaista lainaa otettiin 3 950 000, lyhytaikaiset lainat vähenivät puolestaan 3 500 000 euroa. Rahoituksen rahavirta on yhteensä - 485 536 euroa. Rahavarat lisääntyivät vuodessa 874 905 euroa.

Investointien tulorahoitus –tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien tulorahoitus, % = $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Vuonna 2020 investointien tulorahoitusprosentti –tunnusluku on 267,90% ja vuonna 2019 200,90%.

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoudella on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta oli vuonna 2020 4 354 410 euroa, vuonna 2019 kertymä oli 3 294 345 euroa.

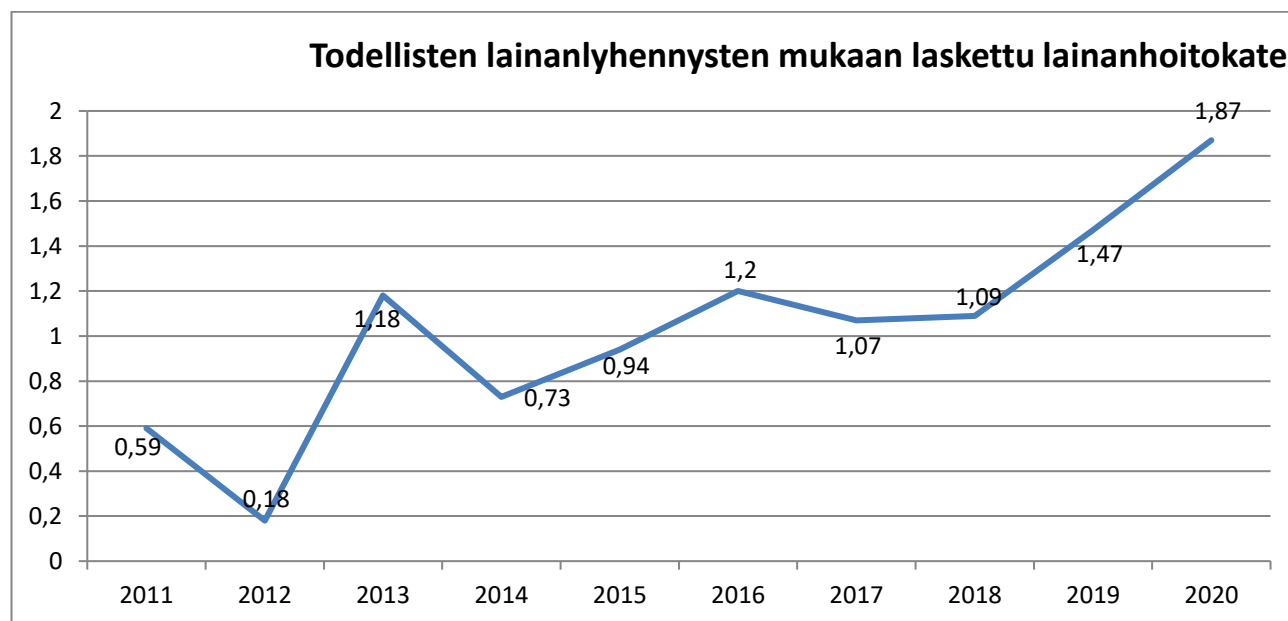
Laskennallinen lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Vuonna 2020 laskennallinen lainanhoitokate –tunnusluku on 1,44 ja vuonna 2019

0,94.

Kuva. Todellisten lainanlyhennysten mukaan laskettu lainanhoitokate vuosina 2011– 2020.

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä.

Kassan riittävyys (pv) = $365 \text{ pv} * \text{Rahavarat } 31.12 / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Vuonna 2020 maksuvalmius oli 177,02 päivää ja edellisvuonna 161,74 päivää. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla.

Rahoituslaskelman sitovuus

Rahoituslaskelmassa valtuustoon nähden sitovat antolainasaamisten vähennys, antolainasaamisten lisäys, pitkäaikaisten lainojen vähennys, pitkäaikaisten lainojen lisäys ja lyhytaikaisten lainojen muutos.

RAHOITUSLASKELMA		
	2020	2019
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 147	1 462
Tulorahoituksen korjauserät	-28	15
Investointien rahavirta		0
Investointimenot	-802	-891
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	163
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutus	43	38
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 360	788
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-195	-520
Antolainasaamisten vähennykset	150	50
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 950	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 121	-976
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 500	932
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos	59	3 805
Korottomien velkojen muutos	171	-3 883
Rahoituksen rahavirta	-486	-593
Rahavarojen muutos	875	195
Rahavarat 31.12. 1 000 euroa	10 616	9 741
Rahavarat 01.01. 1 000 euroa	9 741	9 546

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirran		
kertymä 5 vuodelta, 1000 €	4354	3294
Investointien tulorahoitus, %	267,90	200,90
Laskennallinen lainanhoitokate	1,44	0,94
Kassan riittävyys, pv	177,02	176,26
Asukasmäärä	2540	2575

3.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

Taseen loppusumma 31.12.2020 on 28 907 526 euroa. Edellisvuoteen verrattuna loppusumma kasvoi 929 339 eurolla.

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Omavaraisuusaste, % = $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Kärsämäen kunnan omavaraisuusaste on 51,77%, kun se vuonna 2019 oli 48,38%, 50 % tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus -tunnusluku kertoo, paljonko käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kärsämäen kunnan suhteellinen velkaantuneisuusprosentti on 66,40% kun vuonna 2019 oli 70,76%.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) –tunnusluku lasketaan seuraavasti:

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) = Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina. Kunnalla on kertynyttä ylijäämää päättäneen tilikauden lopussa 7 820 324 euroa. Vuoden 2019 lopussa kertynyttä ylijäämää 6 336 745,17 euroa.

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

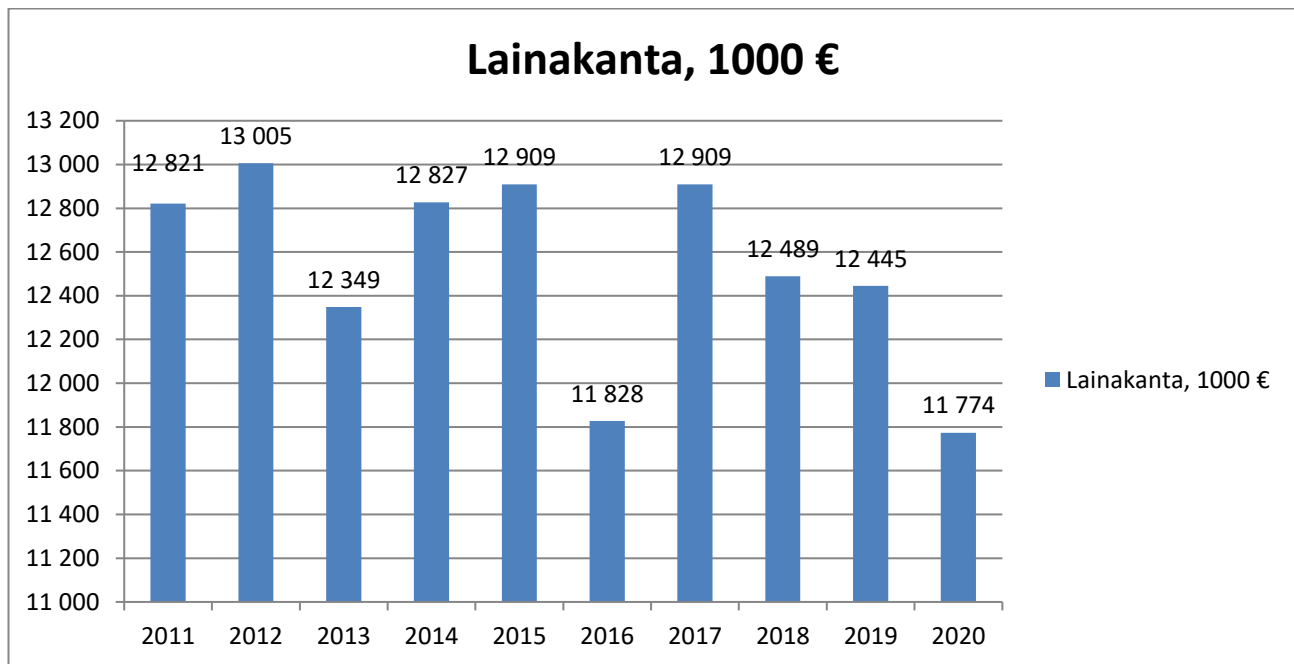
Lainakanta 31.12.

Lainakanta on 31.12.2020 11 773 665,60 euroa, kun se 31.12.2019 oli 12 444 534,16 euroa. Lainakanta väheni edellisvuodesta 670 868,56 euroa. Lainaa on asukasta kohden tilikauden 2020 4 635 euroa, kun sitä tilikauden 2019 lopussa oli asukasta kohden 4 832 euroa.

Lainat ja vuokravastuut 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena. Lainojen ja vuokravastuiden määrä 31.12.2020 oli 11 846 963,60 euroa kun se 31.12.2019 oli 12 546 489,08 euroa.

Sijoitussalkun kirjanpitoarvo tilikauden 2020 lopussa oli 10 495 607,58 euroa, kun se vuoden 2019 lopussa oli 9 576 786,92 euroa.

Kuva. Lainakanta vuosina 2011- 2020.

TASE

VASTAAVAA	31.12.2020	31.12.2019
	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0	1
Muut pitkävaikutteiset menot	518	569
Aineettomat hyödykkeet yht.	519	570
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 621	1 433
Rakennukset	8 022	8 123
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 200	1 100
Koneet ja kalusto	381	190
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	30	365
Aineelliset hyödykkeet yht.	11 254	11 211
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	4 216	3 640
Muut lainasaamiset	1 435	1 890
Muut saamiset	126	126
Sijoitukset yht.	5 778	5 657
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	27	46
Muut saamiset	1	0
Pitkäaikaiset saamiset yht.	27	46
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	177	224
Lainasaamiset	20	20
Muut saamiset	257	227
Siirtosaamiset	260	283
Lyhytaikaiset saamiset yht.	714	754
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	10 496	9 577
Rahoitusarvopaperit yht.	10 496	9 577
Rahat ja pankkisaamiset	120	164
VASTAAVAA YHT.	28 908	27 978

VASTATTAVAA	31.12.2020	31.12.2019
	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	5 734	5 734
Edellisten tilikausien alijäämä	6 337	5 457
Tilikauden yli/alijäämä	1 484	879
Oma pääoma yht.	13 554	12 071
POISTOERO JA VAPAAEHTOSET VARAUKSET		
Poistoero	1 409	1 464
Varaukset yht.	1 409	1 464
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	4	4
Toimeksiantojen pääomat yht.	4	4
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 635	6 424
Muut velat	400	400
Pitkäaikainen yht.	10 035	6 824
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 739	5 621
Saadut ennakot	1	1
Ostovelat	1 319	1 231
Muut velat	103	107
Siirtovelat	742	655
Lyhytaikainen yht.	3 904	7 615
VASTATTAVAA YHT.	28 908	27 978

TASEEN TUNNUSLUVUT

omavaraisuusaste, %
 suhteellinen velkaantuneisuus, %
 kertynyt ylijäämä, 1000€
 kertynyt ylijäämä, € per asukas
 lainakanta 31.12., 1000€
 lainat € per asukas
 Lainat ja vastuut 31.12. 1000€
 Lainat ja vastuut/ asukas
 lainasaamiset, 1000€
 asukasmäärä

2020	2019
51,77	48,38
66,40	70,76
7 820	6 337
3 079	2 461
11 774	12 445
4 635	4 833
11 847	12 546
4 664	4 872
1 435	1 420
2 540	2 575

4. KOKONAISTULOT JA -MENOT

Kokonaistulot ja -menot -laskelmassa on koottu yhteen kaikki kunnan menot ja tulot tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta. Siten se kuvaa rahanlähteitä ja -käyttöä. Seuraavassa esitetään tilikauden 2020 ja 2019 kokonaistulot ja -menot.

KOKONAISTULOT JA -MENOT

	2020	%	2019	%
TULOT				
Varsinainen toiminta				
Toimintatuotot	1 910 539,56	7,34 %	1 951 495,81	8,77 %
Verotulot	7 022 827,38	26,98 %	7 510 272,43	33,77 %
Valtionosuudet	12 057 682,00	46,32 %	10 942 384,00	49,20 %
Korkotuotot	10 877,63	0,04 %	6 362,61	0,03 %
Muut rahoitustuotot	916 305,30	3,52 %	647 002,80	2,91 %
Satunnaiset tuotot	0,00		0,00	
Tulorahoituksen korjauserät	-28 044,10	-0,11 %	0,00	
Investoinnit				
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00 %	162 678,51	0,73 %
Käyttöomaisuuden myyntitulot	42 700,00	0,16 %	37 800,00	0,17 %
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten vähennykset	150 000,00	0,58 %	50 000,00	0,22 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 950 000,00	15,17 %	0,00	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0,00		931 970,16	4,19 %
Oman pääoman lisäys	0,00		0,00	
Kokonaistulot yhteensä	26 032 887,77	100,00 %	22 239 966,32	100,00 %
MENOT				
Varsinainen toiminta				
Toimintakulut	19 696 871,93	77,58 %	19 532 003,77	88,92 %
Korkokulut	64 829,87	0,26 %	53 794,28	0,24 %
Muut rahoituskulut	9 212,28	0,04 %	9 547,91	0,04 %
Satunnaiset kulut				
Tulorahoituksen korjauserät	0,00		-15 395,23	-0,07 %
Investoinnit				
Käyttöomaisuusinvestoinnit	801 532,64	3,16 %	890 506,20	4,05 %
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten lisäys	195 000,00	0,77 %	520 000,00	2,37 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 120 546,16	4,41 %	976 160,79	4,44 %
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	3 500 000,00	13,79 %		
Kokonaismenot yhteensä	25 387 992,88	100,00 %	21 966 617,72	100,00 %
Kokonaistulot - kokonaismenot , netto	644 894,89		273 348,60	

Täsmäytys:

Kokonaistulot – Kokonaismenot = 644 895

Rahavarojen muutos – Muut maksuvalmiuden muutokset = 874 906- 230 011= 644 895

5. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

5.1 Konsernitarkastelu

Kunnan konsernin tilikauden tulos vuonna 2020 oli 1 709 686 euroa, kun se edellisenä vuonna oli 713 645 euroa. Tilinpäätössiirtojen jälkeen tilikauden ylijäämä oli 705 603 euroa. Konsernin lainakanta kasvoi 872 891 euroa. Menojen vähentäminen ja tulojen lisääminen on edelleen ollut konsernin sisäisen toiminnan johtolankana yhtiöissä ja kunnassa.

Konsernin riskit kohdistuvat kiinteistömassojen käyttöasteisiin, tilojen vuokratasoon sekä korjausvelkaan. Toinen riskiryhmä on kunnan ja asukkaiden tulopohjan kapeneminen ja työpaikkojen väheneminen. Toimintavuonna kiinteistömassojen käyttöasteet olivat hyvällä tasolla. Asunnotilanne Kärsämäellä on ollut haasteellinen, erityisesti laadukkaita vuokra-asuntoja on vähän tarjolla. Kärsämäen Asunnot Oy:n uudisrakennushankkeet ovat pyrkineet vastaamaan kysyntään. Asuinhuoneistojen pintaremontit ja kalustehankinnat ajoitetaan asukasvaihdon yhteyteen.

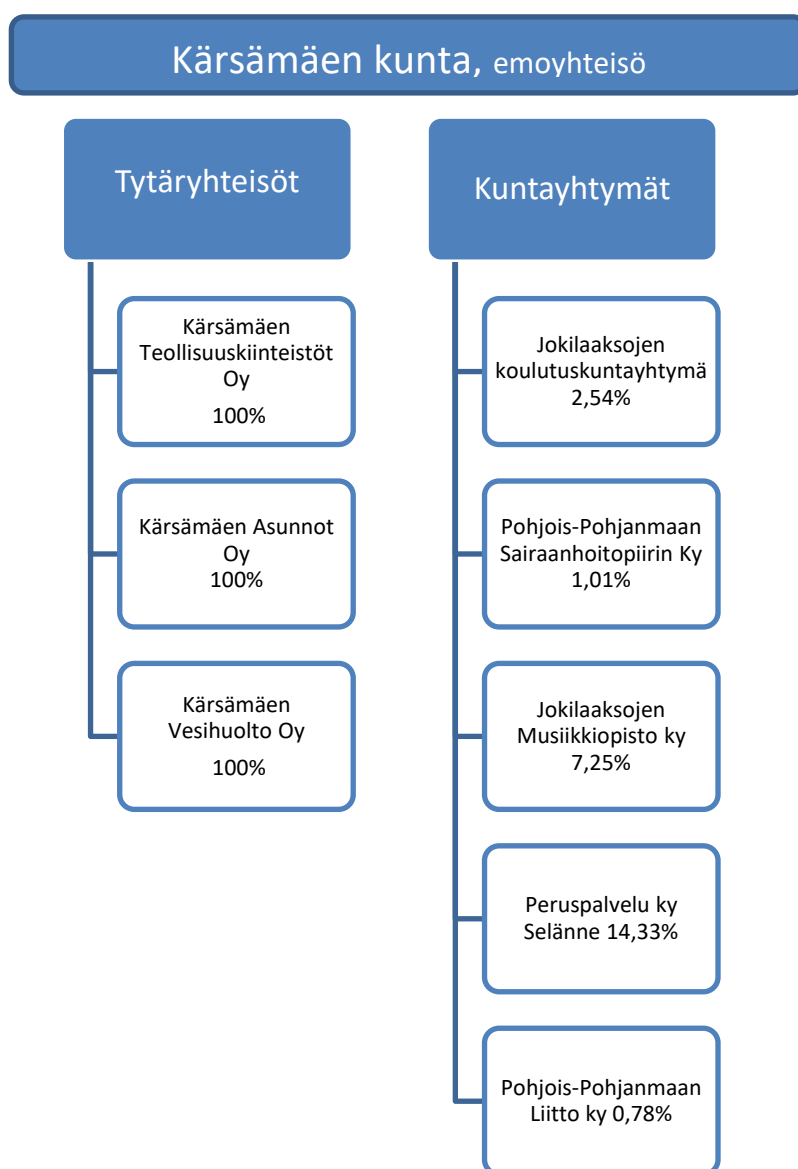
Hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen työryhmä on kokoontunut säännöllisesti ja sovittanut yhteen kuntastrategian tavoitteita ja käytännön toimenpiteitä talousarvion tasolla. Hyvinvointisuunnitelma on väline, jolla lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointityötä ohjataan, johdetaan ja kehitetään. Oppilaiden hyvinvointia tutkitaan kouluterveyskyselyllä joka toinen vuosi. Valtuusto on hyväksynyt Lastensuojelusuunnitelman. Jokilaaksojen Nuorten Tuki ry. on huolehtinut Kärsämäen kunnassa Etsivän Nuorisotyön toiminnasta.

Vuosille 2016-2021 ulottuvassa elinkeinostrategiassa ja vuosille 2019-2023 laaditussa kuntastrategiassa on otettu koko konsernin näkökulma huomioon, ja merkittävä osa strategioiden mukaisista toimenpiteistä liittyy olennaisesti myös kunnan tytäryhtiöiden toimintaan ja kehittymiseen. Kaikki kunnan ja tytäryhtiöiden päätökset perustuivat hyväksyttävään strategiaan. Valtuusto päivitti kuntastrategiaa edellisen kerran tammikuussa 2019. Strategiassa painottuvat elinkeinojen kehittäminen, kunnan markkinointi, laadukas maaseutuasuminen, sijainnin tehokas hyödyntäminen ja monipuolinen kulttuuritarjonta.

Kunnan tytäryhtiöitä vuoden 2020 lopussa olivat Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy, Kärsämäen Vesi-
huolto Oy ja Kärsämäen Asunnot Oy.

Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy myi ns. AWG-hallin Lujabetoni Oy:lle, tästä aiheutui 178 274 euron suuruisen arvonalentuminen. Eurofins Nab Labs Oy:n käyttöön rakennettiin toimisto/varastotila, uudisrakennus valmistui toukokuussa 2020. Seppätec Oy:lle myytiin lunastusvuokrasopimuksella teollisuusuhalli sekä varastohalli. Tilikauden aikana rakennettiin uutta varasto- ja tuotantotilaa Nordic-hallin kiinteistöön. Kärsämäen Vesi-
huolto Oy:n toimintavuoden aikana rakennettiin Porkankankaan pohjavesialueelle Herttuan kaivolle raakaveden esikäsittelylaitteisto, jolla saadaan käsiteltyä vettä n. 100 m3 vuorokaudessa. Uutta vesilinjastoa rakennettiin Venetpaloon 600 m. Kärsämäen Asunnot Oy:n tilikauden aikana valmistui kaksi uutta rivitaloa Keskuskoulun tontille 31.7.2020 sekä päätettiin purkaa myös Frosteruksenkatu 25 B- talo ja loput talousrakennuksesta, tästä aiheutui yhtiölle alaskirjausta yhteensä 84 485 euroa

Seuraavassa on esitetty Kärsämäen kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt ja kuntayhtymät vuoden 2020 lopussa.

Kuntakonsernin tulos parani edellisestä vuodesta. Konsernin tilikauden tulos on 1 709 686 euroa, kun se edellisenä vuonna oli 713 645 euroa. Tilikausi 2020 on ylijäämäinen 1 694 533 euroa (vuonna 2019: 705 603 euroa).

Konsernin omavaraisuusaste oli 34,24% (v. 2019: 32,59 %), eli hieman edellisvuotta parempi. Suhteellinen velkaantuneisuus oli 66,95% (v. 2019: 64,39 %). Konsernin lainakanta kasvoi, ollen 21,86 miljoonaa euroa (v. 2019: 20,99 miljoonaa euroa). Konsernin lainat per/asukas ovat 8 608 euroa. Vuonna 2019 vastaava tunnusluku oli 8 152 euroa.

Yhtiöt

Kärsämäen Asunnot Oy on vuokra-asuntoyhtiö, joka vastaa kunnan vuokra-asunnoista ja niiden rakentamisesta. Vuokralatoyhtiöllä on selkeä ja itsenäinen toimiala.

Teollisuuskiinteistöt Oy:n tehtävänä on rakennuttaa ja vuokrata toimitiloja ja kiinteistöjä. Yhtiöllä on selkeä ja itsenäinen toimiala

Kärsämäen Vesihuolto Oy vastaa vedenhankinnasta omistamiltaan pumppaamoilta tai sopimusperusteisesti hankkimiltaan kolmansilta osapuolilta. Yhtiö vastaa vesijohtoveden jakamisesta että viemäri-veden poistamisesta puhdistettavaksi omistamaansa ja ylläpitämäänsä viemärilaitokseen. Yhtiön toimiala on selkeä ja itsenäinen.

Kunnan elinkeinopalvelut tuottaa Nivala-Haapajärven Seutu Nihak ry., joka vastaa suurelta osin alueellisesta edunvalvonnasta sekä elinkeinoelämää kehittävästä ja edistävästä EU-hankkeista. Yritysten toimitilat, kunnallistekniikka ja tietoliikenne ovat toimialueita, joiden rakentamiseen seutukunta ei osallistu vaan ne ovat edelleenkin kunnan omaa toimintaa.

Yhtiöiden toimintaa on esitelty kunnanhallituksessa ja valtuuston iltakoulussa.

Kärsämäen Asunnot Oy

	2019	2020
Liikevaihto	886 601	861 315
Tilikauden voitto/tappio	-26 789	-99 867

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin 15.03.2004. Päättynyt vuosi oli yhtiön 17. toimintavuosi. Kärsämäen Asunnot Oy kuuluu tytäryhtiönä Kärsämäen kunnan konserniin. Perustamisvaiheessa yhtiöön sulautui seitsemän yhtiötä ja lisäksi Kärsämäen kunta sijoitti yhtiöön apportoimisjoituksella kahdeksan erillisiä vuokraloja ja osakehuoneistoja. Lisäksi yhtiö on rakennuttanut uudet rivitalon vuonna 2017 osoitteeseen Saunatie 5. Vuonna 2019 yhtiöön on sulautunut yksi uusi yhtiö ja yhtiö on hankkinut omistukseensa vuonna 2018 rakennetun paritalon. Tilikaudella 2020 yhtiö on jatkanut uudisrakentamista Keskuskoulun tontille 2 uudella rivitalolla. Yhtiön vuokralat sijaitsevat omilla ja Kärsämäen kunnalta vuokratuilla tonteilla.

Yhtiö omistaa 16 kpl vuokrauskohteita, joissa on yhteensä 168 huoneistoa. Lisäksi yhtiö hallitsee 10 kpl osakehuoneistoja.

Tilikaudella päätettiin purkaa myös Frosteruksenkatu 25 B- talo sekä loput talousrakennuksesta, tästä aiheutui yhtiölle alaskirjausta yhteensä 84.485,26 euroa. Tilikauden aikana valmistui kaksi uutta rivitaloa Keskuskoulun tontille 31.7.2020. Korjauksia on toteutettu maltillisesti, johtuen osittain siitä, että asunnot ovat olleet täynnä eikä suurta huoneistoremontin tarvetta ole ollut. Yhteisiä saunatiloja on uudistettu. Tähtelänraitin talojen katot on huollettu ja elinkaarta lisätty huoltotoimenpiteillä. Uudisra-

kentäminen on yhtiön päämääränä kysyntään vastaamiseksi ja on suunniteltu omakotitalojen rakentamista sekä Opintie 5:n toisen vaiheen toteuttamista. Luottotappiokirjauksia on tehty yhteensä 22.849,61 euroa. Yhtiön toiminnan odotetaan jatkuvan taloutta tervehdyttären sekä asuntokannan uudistamisella ja remonteilla käyttöastetta nostaen.

Asukasvaihdoiksi on ollut tilikauden aikana 55 kpl ja huoneistojen käyttöaste on ollut 94,5% (94,2% v.2019, 87,5 % v.2018, 82,8% v.2017, 87,1% v. 2016, 87,5 % v. 2015, 83,7 % v. 2014).

Vuokrataloyhtiön käyttöaste (aravayhtiö) tulisi olla n. 95 %, jotta yhtiön normaalit toimintaedellytykset säilyisivät. Yhtiön käyttöaste on saatu nostettua kestäväälle tasolle remontoimalla asuntoja vastaamaan kysyntää.

Yhtiön suurimpana riskinä on vuokrausasteen mahdollinen pieneneminen ja siitä aiheutuva rahoitusvaje. Tällä hetkellä tilanne näyttää kuitenkin lupaavalta ja vuokra-asuntojen tarve kasvaa.

Kärsämäen Vesihuolto Oy

	2019	2020
Liikevaihto, €	493 241	495 428
Tilikauden voitto/tappio, €	20 876	9 447

Yhtiön tavoitteena ovat vedenhankinnan ja – jakelun turvaaminen joka hetki ympäristön kannalta kestävällä tavalla ja kohtuullisin kustannuksin ja jätevesien puhdistaminen reilusti lupaehdot täyttäen. Yhtiöllä on vakaa taloudellinen asema. Yhtiöllä on kolme kiinteää ja yksi siirrettävä varavoimakone. Puhdistamon sakeutettu liete kuljetetaan jatkokäsittelyyn Haapaveden jätevedenpuhdistamolle. Toimintavuoden aikana rakennettiin Porkankankaan pohjavesialueelle Herttuan kaivolle raakaveden esikäsittelylaitteisto, jolla saadaan käsiteltyä vettä n. 100 m3 vuorokaudessa. Uutta vesilinjastoa rakennettiin Venetpaloon 600m.

Tilikauden 2020 aikana veden käyttö nousi n. 4 % edellisen vuoteen verrattuna. Jätevesimäärä nousi n. 2,5 %. Veden kokonaispumppaus nousi, ollen 563 m3/d. Oman vedenhankinnan osuus väheni, ollen n. 79,8 % koko vedenhankinnasta. Vuotovesimäärä nousi, ollen n. 12 % kokonaisvesimäärästä.

Yhtiön taloudellinen tilanne on säilynyt vakaana, liikevaihto kasvoi hieman edelliseen tilikauteen verrattuna euroa ollen 495 428 euroa, tilikauden voitto oli 9 447 euroa. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaisia lainoja lukuun ottamatta kerättyjä liittymismaksuja 354 595 euroa sekä Kärsämäen kunnalta kerättyjä liittymismaksuja 86 261 euroa. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 63 187 euroa. Kertomusvuoden 2020 tavoitteet toteutuivat. Vedenhankinnan ja –jakelun turvaaminen joka hetki ympäristön kannalta kestävällä tavalla ja kohtuullisin kustannuksin on toteutunut. Jätevesien poisjohdaminen ja puhdistaminen lupaehdot täyttäen on toteutunut. Vakaa taloudellinen kehitys on toteutunut.

Toimintaan liittyvät suurimmat riskit ovat pohjavesialueiden saastuminen, runkolinjojen vaurioituminen ja saastuminen tai tärkeän laitoksen palaminen. Lisäksi on tunnistettava pieneen henkilökuntamäärään liittyvät riskit, yhtiön palveluksessa on kolme henkilöä.

Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy

	2019	2020
Liikevaihto, €	565 942	641 773
Tilikauden voitto/tappio, €	37 803	-59 969

Vuokrattavien tilojen käyttöaste on edelleen parantunut tilikaudella 2020 ja tilikauden lopussa kaikki tilat ovat olleet vuokrattuna. Yhtiö on investoinut olemassa oleviin tiloihin, myynyt toimitiloja sekä rakentanut uutta tilaa tilikauden aikana. Parantunut elinkeinotilanne Kärsämäellä on tuonut kysyntää uusille tiloille.

Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy myi ns. AWG-hallin Lujabetoni Oy:lle. Hallin myynnistä aiheutui 178 274 euron suuruisen arvonalentumisen kirjaaminen. Alaskirjaus vaikutti yhtiön taseeseen sekä tilikauden tulokseen, mutta ei vaikuttanut yhtiön kykyyn jatkaa toimintaa. Yhtiö myi lunastusvuokrasopimuksella n. 300 m2 teollisuushallin ja 240 m2 varastohallin Seppätec Oy:lle. toimisto/varastotilan uudisrakennushanke Eurofins Nablabs Oy:lle Junnon Teollisuusalueelle valmistui toukokuussa 2020, yritys toimii uusissa tiloissa vuokralaisena. Yhtiö on rakentanut uutta varasto- ja tuotantotilaa Nordic-hallin kiinteistöön 660 m2. Nordic-hallista on vuokrattu 1530 m2 tuotantotila ja 660 m2 varasto- ja tuotantotila Rakennuskaksio Oy:lle.

Yhtiön tilikauden tappio oli vuonna 2020 59 969 euroa. Yhtiön liikevaihto kasvoi ollen 641 773 euroa. Yhtiön oma pääoma yhteensä on 389 737 euroa. Kunta on myöntänyt yhtiölle yhteensä 1 040 000 euroa pääomailainaa sekä 250 000 euroa käyttöpääomailainaa limiittiperiaatteella. Yhtiön pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta ovat 3 268 112 euroa.

Kunnanhallitus on antanut ohjeistuksen tytäryhtiöiden yhtiökokousedustajille yhtiökokouksia varten.

5.2 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kunnanhallitus ohjaa ja koordinoi kuntakonsernin toimintaa ja taloutta ja antaa tarvittaessa tytäryhteisöjen toimintaa velvoittavia ohjeita. Kunnanjohtaja vastaa konsernin operatiivisesta johtamisesta kunnan osalta ja seuraa kunnan omistajapolitiikan toteutumista.

Valtuusto valitsee kuntayhtymien valtuustojen ja kuntayhtymäkokousten jäsenet ja kuntayhtymäkokousten jäsenet ja varajäsenet toimikautensa alussa. Kuntayhtymien valtuustot valitsevat kuntayhtymien hallitukset.

Kunnanhallitus valitsee tytär- ja osakkuusyhtiöiden yhtiökokousedustajat. Yhtiöiden hallitusten jäsenet valitaan yhtiöiden yhtiökokouksissa. Yhtiöiden toimitusjohtajat/edustajat ovat vuosittain raportoineet kunnanhallitukselle yhtiöiden toiminnasta. Tytäryhtiöiden ajankohtaisia asioita- ja hankkeita on esitelty myös puheenjohtajistopalaverissa.

Tiedonkulku tytäryhtiöstä omistajalle on ollut riittävää sillä edellä mainitun ohjauksen lisäksi on järjestetty valtuuston iltakouluja, joissa tytäryhtiöiden toimitusjohtajat ovat olleet raportoimassa yhtiöiden toiminnasta. Yhtiöiden hallitusten kokousten esityslistat tulee toimittaa kunnanjohtajalle.

Toimialajohtajat toimivat kunnanjohtajan apuna omalla toimialallaan tytäryhtiöiden toiminnan seurannassa ja ilmoittavat havaitsemistaan epäkohdista kunnanjohtajalle.

Kunnan tytäryhtiöissä tilintarkastusyhteisönä on toiminut BDO Audiator Oy.

Ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Kunnanhallitus ohjeistaa tytäryhtiöiden yhtiökokousedustajaa. Kunnanjohtaja on suullisesti ohjeistanut muiden yhteisöjen yhtiökokous- ja muiden kokousten edustajia. Ohjeiden anto on ollut riittävää ja tarkoituksenmukaista.

Konsernitavoitteiden asettaminen ja toteutumista koskeva arviointi

Konserniohjeiden mukaisesti talousarviossa ja toimintasuunnitelmassa on hyväksytty tytäryhtiöiden toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Tavoitteiden toteutumista on raportoitu toimintakertomuksessa. Tytäryhtiöiden konsernitavoitteiden raportointia kehitetään osana konsernin osavuosikatsausraportoinnin kehittämistä.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Kuntayhtymien ja seutukunnan osalta seuranta ja raportointi tapahtuvat kunnanhallituksen kokouksessa kokousedustajan ja kunnanjohtajan toimesta. Kunnanhallitus keskustelee ja ohjaa mm. kunnan edustajia yhteisöjen hallitusten ja johtokuntien esityslistalla olevissa asioissa. Kunnanhallituksen kokousaikataulu on pyritty sovittamaan siten, että kunnanhallitus pystyy mahdollisimman usein ohjaamaan edustajiaan eri tahojen toimielinten päätöksenteossa. Kokousaikataulujen sovittaminen ja kunnanhallituksen antama ohjaus täyttävät osaltaan valtuuston hyväksymän strategian vaatimusta verkostojen johtamisesta.

Vastuukunta- toimintamalli on kansalaisopiston, pelastustoimen, jätehuollon ja maaseutuhallinnon järjestämisessä. Kunnan edustaja on johtokunnassa tai lautakunnassa.

Keskitettyjen konsernitoimintojen käyttö

Konserniohjeen mukaan konserniyhteisöjen tulee selvittää keskitettyjen toimintojen edellytykset ennen toimintojen toteuttamista. Päätös keskitettyjen palveluiden käyttämisestä tulee tehdä erikseen kussakin konserniyhteisössä, ellei ole perusteltua syytä poiketa siitä.

Hankintatoimessa tytäryhteisöjen tulee noudattaa soveltuvin osin kunnan hankintaohjeistusta.

Hankintayhteistyöllä pyritään saavuttamaan konsernille toiminnallisia ja taloudellisia etuja. Myös vakuutukset voidaan kilpailuttaa yhteistyössä säännöllisin väliajoin. Yhteistyötä harjoitetaan kun se on mahdollista. Kunnan kilpailutuksen yhteydessä ovat olleet Vesihuollon sähkö- ja puhelin palvelut. Kiinteistöyhtiöt, Vesihuolto ja Asunnot ovat olleet mukana kunnan vakuutusten kilpailutuksessa. Tytäryhteisöistä vain Vesihuollolla on omaa henkilöstöä. Yhtiöt käyttävät kunnan henkilöstöä mm. kiinteistöjen kunnossapidossa.

Yhtiöt vastaavat omasta tiedottamisestaan. Konsernia koskevasta tiedottamisesta vastaa kunnanjohtaja.

Kunta on myöntänyt omavelkaisia takauksia tytäryhteisöjen lainoille.

Riskienhallinta

Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy:n hallinnoimien toimitilojen vuokrausaste on parantunut ja kaikki tilat olivat tilikauden lopussa vuokrattuina. Pääomalainaa yhtiöllä on yhteensä 1 040 000 euroa. Yhtiön riskinä on lainamäärä, tilojen käyttöaste ja vuokratason alhaisuus.

Kärsämäen Vesihuolto Oy vastaa vedenhankinnasta ja viemärivereden puhdistamisesta. Riskeinä ovat vedenottamoalueiden saastumisen ja runkolinjojen vaurioitumisen aiheuttamat jakelun keskeytykset. Kärsämäen kunnan väestö ja samalla Vesihuolto Oy:n asiakasmäärä on vähentynyt ja ennusteiden mukaan tulee edelleen vähenemään. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaista lainaa.

Kärsämäen Asunnot Oy:n käyttöasteen pieneneminen alle 95 % vaikeuttaa yhtiön normaalia toimintaa. Yhtiön suurin riski on käyttöasteen mahdollinen aleneminen ja siitä aiheutuvan tulorahoituksen vähenemisen vaikutukset maksuvalmiuteen ja mm. korjausvelkaan. Yhtiössä on ryhdytty kuromaan kiinni korjausvelkaa.

5.3 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2020	2019
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	22 652	21 843
Toimintakulut	-39 672	-38 943
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	3	1
Toimintakate	-17 017	-17 099
Verotulot	6 983	7 458
Valtionosuudet	12 835	11 672
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	12	11
Muut rahoitustuotot	919	647
Korkokulut	-138	-119
Muut rahoituskulut	-20	-33
Vuosikate	3 574	2 538
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 780	-1 750
Omistuksen eliminointi	0	0
Arvonalentumiset	-84	-74
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	1 710	714
Tilinpäätössiirrot	-9	-1
Tilikauden verot	-3	-6
Laskennalliset verot	-2	-1
Vähemmistöosuudet	-1	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 695	706

Konsernituloslaskelman tunnusluvut

	2020	2019
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	57,10	56,09
Vuosikate/Poistot, %	191,69	139,13
Vuosikate, euroa/asukas	1407	985
Asukasmäärä	2540	2575

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2020	2019
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 574	2 538
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden verot	-3	-6
Tulorahoituksen korjauserät	-135	-14
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 609	-6 095
Rahoitusosuudet investointimenoihin	5	166
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	398	22
Toiminnan ja investointien rahavirta	230	-3 389
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-202	-520
Antolainasaamisten vähennykset	151	50
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 316	3 601
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 807	-1 414
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 408	842
Oman pääoman muutokset	266	1 193
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	1	-1
Vaihto-omaisuuden muutos	-71	-20
Saamisten muutokset	171	3 570
Korottomien velkojen muutokset	34	-3 594
Rahoituksen rahavirta	1 453	3 708
Rahavarojen muutos	1 682	319
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	13 742	12 378
Rahavarat 1.1.	12 060	12 060
	1 682	319

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-2 115	-1 774
Investointien tulorahoitus, %	99,2	42,8
Laskennallinen lainanhoitokate	1,29	0,97
Kassan riittävyys, pv	110,36	101,76
Asukasmäärä	2540	2575

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2020 1 000 €	2019 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	26 595	25 179
Aineettomat hyödykkeet	794	837
Aineettomat oikeudet	63	75
Muut pitkävaikutteiset menot	674	730
Ennakkomaksut	57	32
Aineelliset hyödykkeet	24 707	23 353
Maa- ja vesialueet	2 086	1 898
Rakennukset	17 717	17 214
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 409	1 258
Koneet ja kalusto	1 028	860
Muut aineelliset hyödykkeet	208	201
Ennakkomaksut ja kesk.er.hankinnat	2 259	1 922
Sijoitukset	1 094	990
Osakkuusyhteisöosuudet	24	42
Osakkeet ja osuudet	704	633
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0
Muut lainasaamiset	145	101
Muut saamiset	221	214
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	148	162
VAIHTUVAT VASTAAVAT	16 439	14 857
Vaihto-omaisuus	198	127
Saamiset	2 499	2 671
Pitkäaikaiset saamiset	170	80
Lyhytaikaiset saamiset	2 330	2 591
Rahoitusarvopaperit	10 571	9 653
Rahat ja pankkisaamiset	3 171	2 407
VASTAAVAA YHTEENSÄ	43 182	40 198

VASTATTAVAA	2020 1 000 €	2019 1 000 €
OMA PÄÄOMA	14 755	13 073
Peruspääoma	5 734	5 734
Arvonkorotusrahasto	0	0
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	2	2
Muut omat rahastot	717	705
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	6 608	5 927
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 695	706
 VÄHEMMISTÖOSUUDET	 26	 26
 POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	 0	 0
Poistoero	0	0
Vapaaehtoiset varaukset	0	0
 PAKOLLISET VARAUKSET	 317	 318
Eläkevaraukset	0	0
Muut pakolliset varaukset	317	318
 TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	 155	 168
 VIERAS PÄÄOMA	 27 929	 26 614
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	19 449	14 434
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	355	351
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	2 821	6 557
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	5 304	5 272
 VASTATTAVAA YHTEENSÄ	 43 182	 40 198
 KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	 2020	 2019
Omavaraisuusaste, %	34,24	32,59
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	66,95	64,93
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	8 303	6 633
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	3 269	2 576
Konsernin lainat, €/asukas	8 608	8 152
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	21 863	20 990
Lainat ja vastuut 31.12. 1000€	22 601	21 331
Lainat ja vastuut/ asukas	8 898	8 284
Kunnan asukasmäärä	2 540	2 575

6. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

6.1 Asiaa koskeva sääntely

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

6.2 Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tulos ennen varausten ja rahastojen muutoksia on 1 428 693,76 euroa. Kuntalain 115 §:n perustuen kunnanhallitus esittää valtuustolle hyväksyttäväksi tilinpäätökseen liittyen seuraavaa:

- Tehdään jätevesipuhdistamon investointiin liittyvä poistoeron vähennys 12 614,09 euroa.
- Tehdään keskuskoulun I-vaiheen investointiin liittyvä poistoeron vähennys 21 754,44 euroa.
- Tehdään keskuskoulun II-vaiheen investointiin liittyvä poistoeron vähennys 20 516,64 euroa.

Kärsämäen kunnanhallitus esittää valtuustolle, että tilikauden 2020 ylijäämä 1 483 578,93 euroa siirretään edellisten tilikausien yli/alijäämätilille, jonka ylijäämä ennen siirtoa on yhteensä 6 336 745,17 euroa.

Taseen kertynyt ylijäämää siirron jälkeen ottaen huomioon edellisten vuosien ylijäämän on yhteensä 7 820 324,10 euroa.

6.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Vuoden 2020 talousarvio toimintasuunnitelmineen vuosille 2021 - 2022 hyväksyttiin valtuustossa 10.12.2019. Alkuperäinen talousarvio oli ylijäämäinen 115 890 euroa. Talousarviovuoden aikana tehtyjen talousarviomuutoksien jälkeen lopullisen budjetin ylijäämäksi muodostui yhteensä 267 200 euroa. Tilinpäätös toteutui lopullista talousarviota paremmin ja tilikauden ylijäämäksi muodostui 1 483 578,93 euroa.

Kunnan taseessa on kertynyttä ylijäämää 31.12.2020 7 820 324,10 euroa.

Voimassa olevan vuoden 2021 talousarvion ja 2022-2023 taloussuunnitelmavuosien aikana taseeseen ei arvioida kertyvän alijäämää.

7. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

7.1 Seuranta koskeva sääntely

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (Kuntalaki 110 §). Toteutumisvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

7.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

7.2.1 Käyttötalouden toteutuminen ja hallintokuntien toimintakertomukset

Käyttötalousosan määrärahojen toteutuminen valtuuston sitovuustasolla esitetään sivulla 46 minkä jälkeen esitetään lautakuntien kertomukset vuoden toiminnasta ja asetettujen tavoitteiden toteutumisesta. Seuraavassa taulukossa on yhteenvetona esitetty käyttötalouden sitovuustaso valtuustoon nähden. Käyttötalousosan valtuuston sitovuustasona on päävastuualueen määrärahat nettona.

ORGANISAATIOKAAVA

Valtuuston sitovuustaso	Tulosityksikkö
Keskusvaalilautakunta	Vaalit
Tarkastuslautakunta	Tilintarkastus
Kunnanhallitus	Yleishallinto Elinkeinoitoimi Selännepalvelut Sosiaali- ja terveystalvelut
Opetustoimen lautakunta	Opetustoimen hallinto Perusopetus Toisen asteen koulutus Muu sivistystyö Varhaiskasvatus
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta	HYTE-hallinto Kirjasto- ja kulttuuritoimi Liikunta- ja nuorisotoimi
Tekninen lautakunta	Yhdyskuntatekniikka Kiinteistötoimi Suojelutoimi Ympäristö- ja rakennuspalvelut

	Alkuperäinen talousarvio	TA-muutos	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	%-vertailu
Keskusvaalilautakunta	0,00	0,00	0,00	-680,69	-680,69	
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Toimintakulut	0,00	0,00	0,00	-680,69	-680,69	
Tarkastuslautakunta	-17 490,00	0,00	-17 490,00	-12 778,36	4 711,64	73,06 %
Toimintakulut	-17 490,00	0,00	-17 490,00	-12 778,36	4 711,64	73,06 %
Kunnanhallitus	-11 609 930,00	0,00	-11 609 930,00	-11 417 057	192 872,51	98,34 %
Toimintatuotot	1 312 700,00	0,00	1 312 700,00	1 321 118	8 417,88	100,64 %
Toimintakulut	-12 922 630,00	0,00	-12 922 630,00	-12 738 175	184 454,63	98,57 %
Opetustoimen lautakunta	-5 692 270,00	0,00	-5 692 270,00	-5 524 993,39	167 276,61	97,06 %
Toimintatuotot	239 550,00	0,00	239 550,00	317 248,06	77 698,06	132,44 %
Toimintakulut	-5 931 820,00	0,00	-5 931 820,00	-5 842 241,45	89 578,55	98,49 %
Hyte-lautakunta	-625 520,00	0,00	-625 520,00	-590 585,21	34 934,79	94,42 %
Toimintatuotot	6 400,00	0,00	6 400,00	4 911,74	-1 488,26	76,75 %
Toimintakulut	-631 920,00	0,00	-631 920,00	-595 496,95	36 423,05	94,24 %
Tekninen lautakunta	-354 110,00	-25 000,00	-379 110,00	-240 237,23	138 872,77	63,37 %
Toimintatuotot	1 587 590,00	0,00	1 587 590,00	1 620 024,51	32 434,51	102,04 %
Toimintakulut	-1 941 700,00	-25 000,00	-1 966 700,00	-1 860 261,74	106 438,26	94,59 %
Kaikki yhteensä	-18 299 320,00	-25 000,00	-18 324 320,00	-17 786 332,37	537 987,63	97,06 %

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on huolehtia kunnan vaaliviranomaisena vaalien toteuttamisesta määräysten mukaisesti ja luotettavasti. Vuonna 2020 ei järjestetty säännönmukaisia vaaleja. Keskusvaalilautakunta kokoontui vuoden aikana kahdesti määrätäkseen kuntalain mukaisesti uudet varavaltuutetut varavaltuutettujen määrän jäätyä vajaaksi.

	TP 2019	Alkup. TA 2020	TA-muutos	TA 2020 muutosten jälkeen	TP 2020	Poikkeama
Keskusvaalilautakunta	-10 663	0	0	0	-681	- 681
TOIMINTATUOTOT	8 805	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-19 468	0	0	0	-681	- 681

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunnan tehtävät

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet.

Tarkastuslautakunta huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella voimassa olevan talous- ja toimintasuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Talousarvion toteutuminen 1.1.2020-31.12.2020

Tarkastuslautakunta	TP 2019	Alkup. TA 2020	TA-muutos	TA 2020 muutosten jälkeen	TP 2020	Poikkeama
	-11 202,94	-17 490,00	0,00	-17 490,00	-12 778,36	4 711,64
TOIMINTAKULUT	-11 202,94	-17 490,00	0,00	-17 490,00	-12 778,36	4 711,64

Tarkastuslautakunnan kokoonpano vuonna 2020

Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Väinö Parkkila, puheenjohtaja	Juha Ruotsalainen
Tapio Myllymäki, varapuheenjohtaja	Teuvo Myllymäki
Aimo Remes	Raija Aulis
Aino Jussila	Juha Räisänen
Elina Vähätiitto	Ida Hiltunen

Tarkastuslautakunnan varapuheenjohtaja on toiminut tarkastuslautakunnan sihteerinä ja pöytäkirjanpitäjänä.

Tilintarkastus

Valtuusto on valinnut tilintarkastusyhteisöksi BDO Audiator Oy:n ja sen päävastuullisena tilintarkastajana on toiminut Risto Hyvönen JHT, HT.

Tarkastuslautakunnan työskentely vuonna 2020

Tarkastuslautakunta on kokoontunut vuoden 2020 aikana yhteensä 6 kertaa. Tarkastuslautakunta on tehnyt kirjastovierailun 28.9.2020 ja vieraillut työpajalla 20.11.2020. Lautakunta on laatinut työsuunnitelman, jota on vuoden aikana täydennetty ja noudatettu. Arviointiaan varten tarkastuslautakunta on kuullut viranhaltijoita, lautakuntien edustajia, kunnanhallituksen puheenjohtajistoa sekä tilintarkastajaa tilintarkastuksen osalta. Arviointia varten on tutustuttu toimielinten asiakirjoihin.

KUNNANHALLITUS

Valtuuston sitovuustaso

	TP 2019	Alkup. TA 2020	TA-muutos	TA 2020 muutosten jälkeen	TP 2020	Poikkeama
Kunnanhallitus	-10 997 293	-11 609 930	0	-11 609 930	-11 417 057	192 873
TOIMINTATUOTOT	1 407 321	1 312 700	0	1 312 700	1 321 118	8 418
TOIMINTAKULUT	-12 404 614	-12 922 630	0	-12 922 630	-12 738 175	184 455

Toimielimen sitovuustaso:

	TP 2019	Alkup. TA 2020	TA-muutos	TA 2020 muutosten jälkeen	TP 2020	Poikkeama
Kunnanhallitus	-10 997 293	-11 609 930	0	-11 609 930	-11 417 057	192 873
Yleishallinto	-847 044	-829 000	0	-829 000	-842 898	-13 898
TOIMINTATUOTOT	109 420	180 390	0	180 390	168 229	-12 161
TOIMINTAKULUT	-917 785	-1 009 390	0	-1 009 390	-1 011 127	-1 737
Poistot	-38 679	-40 700	0	-40 700	-40 772	-72
Elinkeinotoimi	-180 788	-175 310	0	-175 310	-140 787	34 523
TOIMINTATUOTOT	28 636	15 000	0	15 000	22 315	7 315
TOIMINTAKULUT	-209 424	-190 310	0	190 310	-163 102	27 208
Selännepalvelut	-164 798	-252 380	0	-252 380	-173 747	78 633
TOIMINTAKULUT	-164 798	-252 380	0	-252 380	-173 747	78 633
Sosiaali- ja terveystoimet	-9 843 343	-10 353 240	0	-10 353 240	-10 260 887	92 354
TOIMINTATUOTOT	1 345 419	1 117 310	0	1 117 310	1 130 574	13 264
TOIMINTAKULUT	-11 112 608	-11 470 550	0	-11 470 550	-11 390 200	80 350

Hallintopalvelut

Vastuualueet: yleishallinto, elinkeinotoimi, Selännepalvelut ja sosiaali- ja terveystoimet

Toimielin: kunnanhallitus

Kärsämäen kunnan vuosille 2019-2023 laaditun strategian visiona on, että Kärsämäki on luova ja kansainvälinen, yrittäjyyttä ja asukkaiden viihtyvyyttä edistävä, menestyvä ja mahdollisuuksia salliva maaseutupaikkakunta.

Kärsämäen kehittämisen painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet tärkeysjärjestykseen asetettuna.		
Strateginen tavoite	Strategiamittarit	Toimenpiteet, resurssit ja ajoitus
I Tehostettu paikkakunnan markkinointi		
Kärsämäestä brändi Positiivisten tarinoiden virta, myös yritysten tarinoiden avulla Monipuolisesti somessa Tienvarsimainonta	mittarit: paikkakuntakuvan laatu ja tunnettuus mediassa ja eri sidosryhmissä), kunnan asukasmäärän kehitys, kunta- ja elinkeinostrategioiden toteutusaste, kehittämishankkeiden vaikuttavuus, uudet yritykset, työpaikkojen määrä, paikkakunnan sisäisen kehittämisilma- piirin ja ulkoisen yhteistyön taso.	Paikkakunta-markkinoinnin kehittämistä on jatkettu yhdessä yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa, myös sähköistä näkyvyyttä lisätty edelleen. Kunnan some-strategian toteutusta ja jalkauttamista varten käynnistettiin some-tiimi työskentely. Viestintää laajennettiin live-streamaukseen ja Youtube-videoiden hyödyntämiseen. Tiedotteet hallituksen ja valtuuston kokouspäätöksistä on välitetty medialle, Kaiku-julkaisuun ja internetiin. Hyödynnetään kärsämäkiset menestystarinat Kärsämäen markkinoinnissa: esim. Yrittäjäbarometrin 1. sija 2020.
II Laadukas maaseutuasuminen		
Laadukas maaseutuasuminen Asumisen kokonaispalvelu Maanhankinnan, asumisratkaisujen ja elinvoimapolitiikan saumaton kokonaisuus Vuokra-asumisen kehittäminen Kyliä asumismahdollisuuksien hyödyntäminen Luonnonmukaisen pysähdyspaikan kehittäminen	kunnan nettomuuton kehitys(-25) , kunnan asutuskannan käyttöaste (94,7%), uusien asunorakentamishankkeiden määrä, asutonttien myyntimäärät keskustassa ja kylillä, yksityisten vajaakäyttöisten asuntojen määrä, asiakaspalaute asumis- ja muista palveluista sekä harrastusmahdollisuuksista (säännölliset asukas- ja asiakaskyselyt) v.2020 toteutettiin turvallisuuskysely, aktiivisten kylä- ja muiden yhdistysten määrä, palvelujen jonotusaste ja ihmisläheisyys	Edistetään laadukkaan asutotarjonnan lisäämistä paikkakunnalla. Pyritään tarjoamaan kysyntää vastaavia asumisratkaisuja: -<i>Kärsämäen Asumus Oy:n uudiskohde valmistui 2020.</i> Ylläpidetään asukkaiden viihtyvyyttä ja omaehtoista toimintaa. Markkinoidaan kunnan omia tontteja tonttipörssin avulla. Vuonna 2020 kartoitetaan vapaita rakennuspaikat myös kylillä

		ja tarjotaan tonttipörssiä markkinointikanavaksi myös yksityisille maanomistajille: <i>-Yksityiset maanomistajat ovat löytäneet tonttipörssin markkinointikanavana.</i>
--	--	--

III Keskipiste puolimatassa

Keskustaympäristön kehittäminen Digitalisaatio ja sijainnista riippumaton työ Kylien mahdollisuudet tienkäyttäjille Näkyvä mainonta ja selkeät opasteet Liikennevirtaa hyödyntävien palvelujen kehittäminen	uudet yrityshankkeet, yritystonttien myyntimäärä, liiketilojen käyttöaste, valta- ja kantateiden varsien kehittämiseksi, tapahtumien ja majoittujien määrä, hanketavoitteet <i>Mittarien toteutuminen: Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy:n tilojen käyttöaste 100%.</i> <i>Tapahtumia ei epidemiatilanteesta johtuen pystytty järjestämään aikaisempien vuosien tavoin.</i>	Ehyt palveluketju yritystoimintaa suunnittelevalla ensimmäisestä tapaamisesta lukien (tontti, toimitila, rahoitusneuvonta, työvoimakoulutus, pääomarahoitus). <i>Yritystoiminnan palvelu valtakunnan huipputasoa: yrittäjien kuntabarometrin 1. sija pienten kuntien luokassa.</i> <i>Jatkettu yhteistapaamisia mahdollisuuksien mukaan yrittäjien kanssa; tavoitteena on vapaa-muotoinen keskustelu kaupallisen vetovoiman parantamisesta yrittäjöille.</i>
--	---	---

IV Kulttuurista elämyksiä ja elinvoimaa

Kulttuurin kohteista, tapahtumista, ympäristöistä ja palveluista kehittyvä kokonaisuus Luovan kulttuuriyrittäjyyden edistäminen Kylien kulttuuri tapahtumissa ja matkailussa	tapahtumien kävijämäärä, uusien tapahtumien synty, uudet yritykset, kansainvälisten yhteyksien ja vierailujen määrä, majoitusvuorokaudet, kulttuurimatkailun aktiviteetti	Edesautetaan kunnan kansainvälistymistä mm. yhteistyössä EVS-nuorten ja residenssitaiteilijoiden kanssa. Kärsämäki-tarinoiden hyödyntäminen markkinoinnissa ja paikkakuntaidentiteetin vahvistamisessa.
---	--	---

Palvelutuotannon periaatteet:

- 1) Kunnan omana toimintana tuotettavat palvelut
 - asiakirjahallinta ja muut hallintopalvelujen toimisto- ja talouspalvelut
- 2) Sidosyksiköltä ostettavat palvelut/ Kuntien
 - Hetapalvelut Oy:

- Talous- ja henkilöstöhallinto
- 3) Yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa tuotettavat palvelut
 - maaseutupalvelut
 - lomituspalvelut
 - Ympäristö- ja rakennusvalvonta
- 4) Yksityisiltä palvelujen tuottajilta ostettavat palvelut
 - it-palvelut
 - elinkeinojen neuvonta- ja kehittämispalvelut
 - Sosiaali- ja terveyspalvelut
 - Ruokahuolto- ja siivous
- 5) Valtion tuottamat palvelut
 - yleinen edunvalvonta
 - kuluttajaneuvonta
- 6) Välitetyt palvelut
Asiointipisteessä
 - Kelan yhteispalvelu
 - TE-toimisto yhteispalvelu
 - Maistraatti

Strategiat ja ohjelmat:

- Kunta - ja elinkeinostrategia 2019-2023
- NIHAK-seudun kasvuohjelma 2020
- Konserniohjeet
- Pohjois-Pohjanmaan Hyvinvointiohjelma
- Käräjäseuran liikenneturvallisuussuunnitelma
- Sisäisen valvonnan ohje
- Hankintaohjeet
- Kotouttamisohjelma
- Vanhuspoliittinen suunnitelma
- Päihdestrategia
- Lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2017-2020
- Hyvinvointikertomus 2017-2021
- Savuton kunta

Yleishallinto

	TP 2019	Alkup. TA 2020	TA-muutos	TA 2020 muutosten jälkeen	TP 2020	Poikkeama
Yleishallinto	-847 044	-829 000	0	-829 000	-842 898	-13 898
TOIMINTATUOTOT	109 420	180 390	0	180 390	168 229	-12 161

TOIMINTAKULUT	-917 785	-1 009 390	0	-1 009 390	-1 011 127	-1 737
Poistot	-38 679	-40 700	0	-40 700	-40 772	-72

Vastuullinen viranhaltija: kunnanjohtaja sekä kunnansihteeri

Toiminnan kuvaus: Valtuusto päättää toiminnan ja talouden keskeistä tavoitteista sekä hallinnon järjestämisestä, talouden ja rahoituksen puitteista.

Hallitus vastaa kunnan hallinnosta ja talouden hoidosta, sen ohjauksesta ja seurannasta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta sekä valvoo kunnan etua.

Keskushallinto vastaa keskitetyistä asiakirjahallinnon ja monistuksen tehtävistä. Lisäksi se huolehtii kunnanhallituksen ja valtuuston kokousasioista. Tehtäviin kuuluu myös kuukausittaisen Kaiku-kuntajulkaisun toimittaminen sekä TE-keskuksen työllisyyspalvelujen sähköinen välittäminen.

Asiointipisteen ja kunnan neuvonnan palveluja kehitetään edelleen osana kirjaston toimintaa. Asiointipisteseen kartoitetaan uusia yhteistyötahoja ja palveluja lisätään mahdollisuuksien mukaan. Kunnan henkilöstöhallinto vastaa keskitetystä kunnan työntekijöiden työterveyshuollon, yhteisten koulutuksen sekä työsuojeluorganisaation ja yhteistyötoimikunnan toiminnan järjestämisestä.

Talous- ja henkilöstöhallinnon palveluita ostetaan Kuntien Hetapalvelut Oy:ltä ja em. palveluita kehitetään yhdessä palveluntuottajan ja sen muiden asiakasorganisaatioiden kanssa.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Vuoden aikana pidettiin 12 kunnanhallituksen kokousta, 7 valtuuston kokousta, valtuuston kokousten yhteydessä järjestettiin iltakouluja tarpeen mukaan. Osa kokouksista järjestettiin etä/hybridikokouksina epidemiatilanteesta johtuen. Vuoden 2020 kuntalaisten illat järjestettiin suorina videolähettyksinä kokoontumisrajoituksista johtuen.

Ajankohtaiset asiat on tiedotettu henkilökunnalle mm. sähköpostilla, hallinto henkilöstön kehittämisryhmä kokoontuu säännöllisesti. Yhteistoimintaryhmä kokoontuu tarvittaessa samoin työsuojelutoimikunta. Tiedottaminen kuntalaisille ja henkilöstölle on korostunut lähes koronaepidemian vallitessa, ajankohtaista tietoa on pyritty välittämään mahdollisimman monilla kanavilla.

Kärsämäki on osallistunut yhteistyössä tiedonhallintamalli-työhön yhdessä alueen muiden kuntaorganisaatioiden kanssa. Tavoitteena on tiedonhallintamallin valmistuminen 2021 aikana. Tiedonhallintalain edellyttämät määräykset on päivitetty kunnan hallintosääntöön.

Esimiehet ovat osallistuneet vuonna 2020 käynnistyneeseen positiivisen johtamisen esimiesvalmennukseen.

Maaseutupalvelut

Maaseutupalvelut/ ostopalvelu toteuma oli yhteensä 84 732 euroa, summa pitää sisällään Kärsämäen kunnan osuuden Nivalan kaupungin tuottamista lakisääteisistä maaseutuhallinnon palveluista ja muista maaseudun kehittämispalveluista, sekä avustukset eläinlääkäreiden matkasubventioon ja tuettuun maksulliseen lomitukseen.

Nivalan kaupunki on hoitanut lakisääteisten maaseutuhallinnon ja maaseudun kehittämistehtävien järjestämisen Kärsämäen, Oulaisten, Sievin ja Ylivieskan kuntien alueella yhteistyösopimuksen mukaisesti. Alueellinen maaseutulautakunta on kokoontunut vuoden 2020 aikana 4 kertaa. Jokaisessa kunnassa palvelut on järjestetty lähipalveluina. Strategisena tavoitteena on ollut mm.:

- Perusmaatalouden kehittäminen. Strategiaa on toteutettu järjestämällä jokaisessa alueen kunnassa viljelijöille mm. tukikoulutuksia, talous- maatalousrakentamis ja muita tilaisuuksia..
- Tehokas viljelijöiden maataloustukiasioiden hoitaminen: Toimintaa on tehostettu siten, että sijaisia ei ole palkattu vakituisten henkilöiden poissaolojen aikana.

Maaseutuhallinnon yhteistyöalueen kustannusten jako on tehty yhteistoimintasopimuksen mukaisesti peltoalan ja tilalukumäärän mukaan.

Lomitus

Reisjärven paikallisyksikkö järjestää lomituspalvelut Haapajärven, Kärämäen, Pyhäjärven ja Reisjärven maatalousyrittäjille.

Tavoitteet:

Lomatoimen yksikkö suorittaa lomituspalvelulain mukaiset tehtävät. Lomituspalvelujen tuotanto tehostuu ja lomituspalvelujen tilakohtainen käyttö lisääntyy helpottaen tilojen toimintaa. Kunta tukee maksullista lomitusapua ja samalla edesauttaa lomittajien työllistymisessä.

Avustuksia maksulliseen lomitusapuun ja eläinlääkäreiden matkasubventioon myönnettiin 26 039 euroa.

Työllisyyspalvelut

Vuonna 2020 työllisyyspalveluissa panostettiin syrjäytymisen ja nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyden ennaltaehkäisyyn sekä työllistämisen ja työpajatoiminnan kehittämiseen. Osallisuuden lisäämiseen tähtäävä Ankkuri- yksinäisyydestä yhteisöllisyyteen- hanke toimi vuoden aikana. Työllisyyspalveluissa tärkeänä yhteistyökumppanina on Kärämäki Yhdessä ry.

Työmarkkinatuen rahoitusvastuut jakautuvat siten, että valtio ja kunnat rahoittavat puoliksi työttömyyden perusteella maksetun työmarkkinatuen 300–999 päivän ajalta ja että kunnat vastaavat 70 %:n maksuosuudella vähintään 1000 päivää työttömyyden perusteella työmarkkinatukea saaneiden työttömyysetuudesta. Kunta maksoi työmarkkinatuen kuntaosuutta vuonna 2020 yhteensä 160 437 euroa. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 64 455 euroa. Kärämäen kunnan työttömyysaste oli vuoden vaihteessa 12,3 %, vuoden 2019 lopussa se oli 11,7 %. Pitkäaikaistyöttömiä Kärämäellä oli vuoden 2020 lopussa 45 henkeä vuotta aiemmin vastaava luku oli 28 henkeä.

	TP2018	TP2019	TP2020
Hallintopalvelujen henkilökunta	4	4	4
Kunnan vakinaisten vakanssien lkm	100	101	101
Työmarkkinatuen kuntaosuus, €	142 378	95 982	160 437
Valtuuston kokouksia	7	8	7
Hallituksen kokouksia	12	11	12

Elinkeinotoimi

	TP 2019	Alkup. TA 2020	TA-muutos	TA 2020 muutosten jälkeen	TP 2020	Poikkeama
Elinkeinotoimi	-180 788	-175 310	0	-175 310	-140 787	34 523
TOIMINTATUOTOT	28 636	15 000	0	15 000	22 315	7 315
TOIMINTAKULUT	-209 424	-190 310	0	190 310	-163 102	27 208

Vastuullinen viranhaltija: kunnanjohtaja

Toiminnan kuvaus:

Elinkeinoelämän toimitilapalveluja kuntakonsernissa tuottaa Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy. Yritystoiminnan elinkeinopalvelut tuottaa Nihak ja sen kautta ohjautuvat yritysten elinkeinotoiminnan kehitysprojektit. Kunta ostaa puolikkaan yritysasiain miehen palvelut seutukunnalta ja tarvittaessa seutukunnan on mahdollisuus antaa väliaikaisesti henkilöresursseja enemmänkin. Hankkeet ja projektit sisältävät kunnan maksuosuuden muiden hallinnoimiin projekteihin.

Tavoitteet ja toimenpiteet:

Elinkeinoelämän edistämisessä tavoitteena on turvata olemassa olevien yritysten toiminta-edellytyksiä ja edistää uusien työpaikkojen syntyä. Seutukunnalta ostetaan elinkeinojen kehittämisen palveluja. Kärsämäen konserniyhtiöiden kehittämisrahastosta tehtiin sijoituksia tytäryhtiöiden elinvoimaa lisääviin hankkeisiin. Vuonna 2020 tehtiin 66 000 euron suuruinen pääomasijoitus Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy:n teollisuushallin muutostyöhankkeeseen. Lisäksi kunnanhallitus päätti muuttaa aiemmin Kärsämäen Asunnot Oy:öön ja Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy:öön pääomalainan tehdyt sijoitukset sijoituksiksi SVOP-rahastoon.

Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy:n edustajat ovat olleet kuultavina kunnanhallituksessa ja valtuustossa päätöksenteon yhteydessä. Tytäryhtiöiden asioista tiedottaminen valtuutetuille on osavuositiedotuksen ja tilinpäätöksen yhteydessä. Kunnan osallistumisesta projekteihin päättää kunnanhallitus.

Kärsämäki sai Suomen Yrittäjien vuoden 2020 Kuntabarometri-kyselyssä parhaan kokonaisarvosanan alle 10 000 asukkaan kunnista valtakunnallisesti.

	TP2016	TP2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020
Väkiluku	2659	2 611	2612	2 575	2 540
Kuntien välinen nettomuutto	-2	-26	+2	-21	- 25
Työttömyysaste (%)	11,7	12,3	10,4	11,7	12,3
Vuosikate €/asukas	542	438	400	568	845
Verotulot €/asukas	2 656	2 634	2 692	2 917	2 765
Valtionosuudet €/asukas	4 221	4 316	4 396	4 250	4 747

Nivala-Haapajärven Seutu Nihak ry :

Mittarit

Vuoden 2020 aikana Kärsämäellä perustettiin 16 yritystä ja yritysten poistuma kaupparekisteristä oli yhteensä 3 kpl.

Selännepalvelut

	TP 2019	Alkup. TA 2020	TA-muutos	TA 2020 muutosten jälkeen	TP 2020	Poikkeama
Selännepalvelut	-164 798	-252 380	0	-252 380	-173 747	78 633
TOIMINTAKULUT	-164 798	-252 380	0	-252 380	-173 747	78 633

Vastuullinen viranhaltija: kunnanjohtaja

Toiminnan kuvaus:

Kunta ostaa Ppky Selänteeltä ympäristöterveydenhuollon, ympäristönsuojelun, maa-aineslain ja rakennusvalvonnan palvelut.

Tavoitteet ja toimenpiteet:

Palvelut on ostettu palvelutasosuunnitelman ja vuosittaisen vuosisuunnitelman mukaisesti. Selänteeltä ostettujen palvelujen summa oli 2020 yhteensä 170 545 euroa ja se jakaantui seuraavasti: ympäristöterveysvalvonta 31 905 euroa, eläinlääkintähuolto 114 480 euroa, ympäristönsuojelu 22 174 euroa, rakennusvalvonta -12 034 ja hallinto 14 020 euroa.

1.6.2017 voimaan tulleen kuntalain muutoksen myötä kuntayhtymän perussopimusta muutettiin vuoden 2020 aikana siten, että jäsenkuntien valtuustojen sijaan ylintä päätösvaltaa kuntayhtymässä käyttää yhtymävaltuusto. Perussopimuksen muuttamisen yhteydessä Kärsämäen kunnasta tuli jälleen jäsenkunta, vaikka kuntayhtymä järjestääkin sille pelkästään ympäristö- ja rakennusvalvontaan liittyvän palvelukokonaisuuden. Uusi perussopimus tuli voimaan 1.8.2020.

Sosiaali- ja terveystalvet

	TP 2019	Alkup. TA 2020	TA-muutos	TA 2020 muutosten jälkeen	TP 2020	Poikkeama
Sosiaali- ja terveystalvet	-9 843 343	-10 353 240	0	-10 353 240	-10 260 887	92 354
TOIMINTATUOTOT	1 345 419	1 117 310	0	1 117 310	1 130 574	13 264
TOIMINTAKULUT	-11 112 608	-11 470 550	0	-11 470 550	-11 390 200	80 350

Vastuullinen viranhaltija: kunnanjohtaja

Toiminnan kuvaus:

Sosiaali- ja terveystalvetjen tarkoituksena on turvata kärsämäkisille lakisääteiset sosiaali- ja terveydenhuollon talvet. Perustalvet järjestetään lähipalveluna.

Kärsämäen kunta on järjestämisvastuussa lakisääteisen sosiaali- ja terveys-talvetluiden osalta. Sosiaali- ja terveystalvet järjestetään yhteistyössä yksityisen talvetluntuottajan kanssa. Talvetluntuottajana 1.1.2015 aloitti Attendo Oy, talvetlusopimus sote-talvetluista on voimassa 30.6.2022 saakka sopimus sisältää myös mahdollisuuden viiden vuoden mittaisen option käyttöön. Yrityskauppojen myötä Attendo Kuntaturva Oy:n omistajaksi vaihtui vuodenvaihteessa 2018/2019 Terveystalo Oy ja talvetluntuottajana Kärsämäellä toimii Terveystalo Kuntaturva Oy.

Sosiaali- ja terveystalvetluista vastaavana toimielimenä toimii kunnanhallitus. Yksilöhuoltoasioita käsittelee yksilöjaos. Valtaosa sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöstä työskentelee talvetluntuottajan talvetluksessa, lukuun ottamatta kunnan talvetlukseseen jääneitä henkilöitä, joista aiheutuvat henkilöstökustannukset talvetluntuottaja korvaa kunnalle. Virkavastuutehtävät sosiaali- ja terveystalvetlujen osalta kuuluvat kunnan talvetluksessa työskenteleville viranhaltijoille. Näitä viranhaltijoita ovat kansanterveystyön johtava lääkäri johtava sosiaalityöntekijä, sosiaalityöntekijä, sosiaaliohjaajat, sekä toimistos sihteeri. Virkavastuutehtävissä työskentelevien viranhaltijoiden henkilöstökustannuksista vastaa kunta.

Tavoitteet ja toimenpiteet:

Talvetlut tuotetaan lähipalveluina. Talvetluiden laatua ja vaikuttavuutta kehitetään yhteistyössä yksityisen talvetluntuottajan kanssa. Sosiaali- ja terveystalvetluiden ulkoistus perustuu kiinteään vuosihintaan, jolloin sote-talvetlujen kustannukset ovat paremmin hallittavissa. Sote-talvetlujen ohjausryhmä kokoontui vuoden 2020 aikana kolme kertaa. Ohjausryhmä koostuu kunnan, talvetluntuottajan ja henkilöstön edustajista. Johtavat viranhaltijat suorittavat valvonta- ja tarkastuskäyntejä talvetluntuottajan ja sen alihankkijoiden toimipaikkoihin. Ikäihmisten tuetun talvetluasumisen paikkojen saatavuuden ongelmat saatiin ratkaistua yhteistyössä kunnan, Terveystalon ja sen alihankkijana toimivan Espero Care Oy:n välisissä neuvotteluissa kesäkuussa 2020 ja talvetlujä on taas ollut saatavilla täysmääräisesti kapasiteetin puitteissa.

Kunta on suorittanut vuonna 2020 palvelusopimuksen mukaisen asiakaskyselyn terveyskeskuksen, palveluasumisen ja kotihoidon asiakkaille. Kyselyjen tulosten perusteella asiakkaat ovat tyytyväisiä tutkituihin palveluihin. Sosiaali- ja terveyspalveluissa kulunutta vuotta leimasi kunnan muun toiminnan taivoin keväällä Euroopassakin 2020 käynnistynyt koronavirusepidemia. Koronaepidemiaan lähdettiin varautumaan yhteistyössä Terveystalon kanssa maaliskuun puolesta välistä lähtien, terveyskeskukselle osastoitiin vuodeosastolle erilliset tilat mahdollisten koronapotilaiden hoitoon ja koronanäytteenottoon jne. Tietoa ja yhteistä tilannekuvaa on jaettu säännöllisissä palaverissa.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluostot olivat 9 668 046 euroa, sopimuksen mukaista kannustinpalkkiota maksettiin 201 134 euroa. Lisäksi palvelutuottajalle korvattiin Sosiaali- ja Terveysministeriön ohjauskirjeiden mukaisesti koronatoimista aiheutuneita suojain jne. kustannuksia 106 928 euroa. Kunnan vastattavana ovat virkavastuuhenkilöstön kustannukset enintään 150 000 euroon saakka, kiinteistö- ja kiinteistönhoitokustannukset sekä suuremmat kalustohankinnat. Kunnan kustannuksiin kuuluvat myös eläkemenoperusteiset eläkemaksut (255 892 euroa) sekä ensihoito (165 574 euroa). Perustoimeentulotuki siirtyi Kelan hoidettavaksi 1.1.2017 alkaen. Kunnalle hoidettavan ovat edelleen ennaltaehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki.

OPETUSTOIMEN LAUTAKUNTA

Yleistä

Opetustoimen lautakunnan tehtävänä on opetus- ja varhaiskasvatuspalvelujen järjestäminen sekä toimialueensa johtaminen ja kehittäminen.

Lautakunta kokoontui vuoden 2020 aikana seitsemän (7) kertaa ja käsitteli yhteensä 71 pykälää.

Sivistysjohtaja toimi lautakunnan kokouksissa asioiden valmistelijana, esittelijänä ja pöytäkirjanpitäjänä. Sivistystoimen toimistosihteerin vastasi lautakunnan toimintaan ja sivistystoimen hallintoon liittyvistä toimistotehtävistä sekä osallistui myös lautakunnalle menevien asioiden valmisteluun. Sivistysjohtajaa sijaisti lukion rehtori vuorotteluvapaan ajan, tammikuusta elokuuhun.

Varhaiskasvatuksen toiminnasta ja taloudesta vastasi varhaiskasvatuspäällikkö, joka oli varhaiskasvatukseen liittyvien asioiden valmistelijana mukana opetustoimen lautakunnan kokouksissa.

Kärsämäen peruskoulussa oli kaksi toimipistettä, Frosteruksen koulu ja Saviselän koulu. Frosteruksen koulussa oli luokat 1-9 ja yksi esiopetusryhmä. Saviselän koulussa oli luokat 1-6 sekä esiopetusryhmä. Peruskoulun rehtori toimi molempien toimipisteiden rehtorina. Frosteruksen koululla ja lukiolla oli

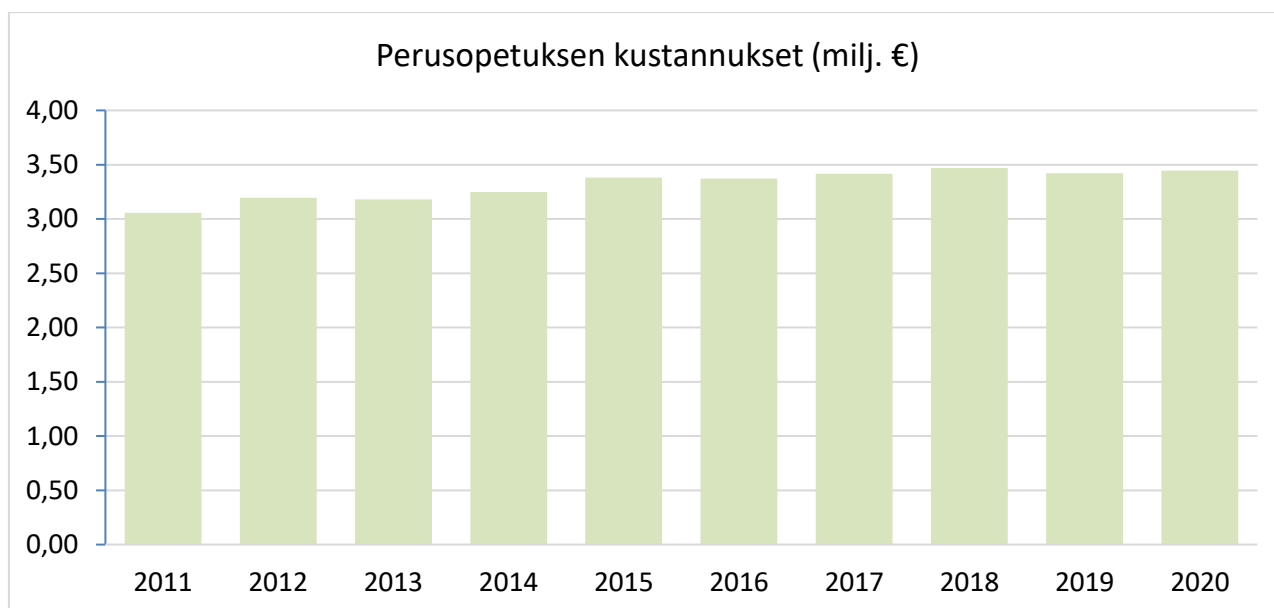
yhteinen koulusihteeri. Syyslukukauden alusta 1.8.2020 alkaen Frosteruksen koululla aloitti päätoiminen apulaisrehtori.

Koulujen rehtorit vastasivat mm. omien koulujensa talousarvion suunnittelusta ja sen toteutumisesta, toimintasuunnitelman laatimisesta ja seurannasta, opetussuunnitelmien kehittämisestä sekä joidenkin asioiden valmistelusta lautakuntaan.

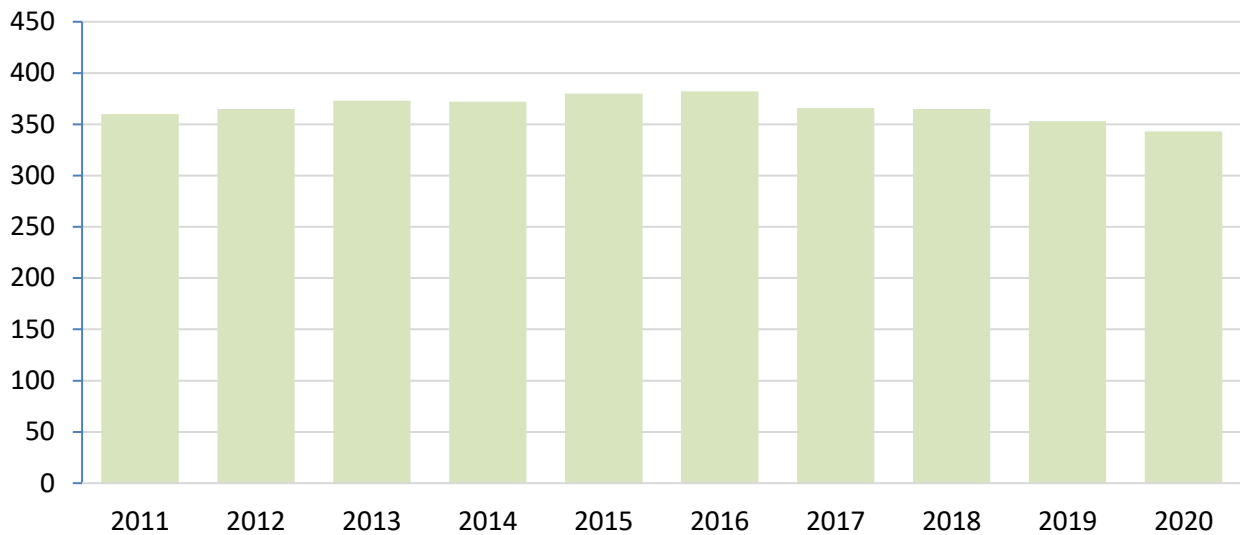
Perusopetukseen saatiin opetushallitukselta avustuksena tasa-arvorahaa 34 000 euroa, jolla palkattiin hyvinvointiohjaaja. Lisäksi kerhotoiminnan kehittämiseen saatiin 6 000 euroa. Opetus- ja kulttuuriministeriöltä saatiin esi- ja perusopetuksen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseen 63 000 euroa ja oppimisen edellytyksien turvaamiseen 48 000 euroa. Näillä rahoilla palkattiin yksi erityisopettaja, jaettiin yläkoulun oppilaita pienryhmiin, palkattiin Saviselkään yksi koulunkäynninohjaaja ja hankittiin pienryhmille kannettavia tietokoneita.

Vuoden 2020 tilastointipäivänä 20.9. oli perusopetuksessa ja esiopetuksessa yhteensä 343 oppilasta. Saviselän koululla oli 50, Frosteruksen koulun alaluokilla 194 ja yläluokilla 99 oppilasta.

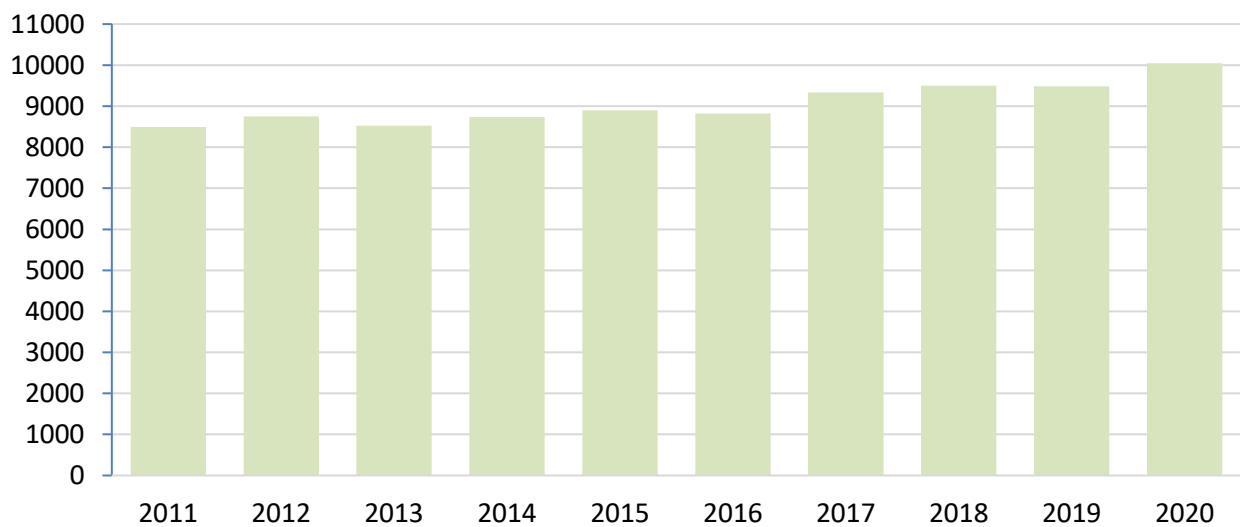
Lukiossa oli 59 päivälukion opiskelijaa kevään tilastointipäivänä 20.1.2020 ja 62 syksyn tilastointipäivänä 20.9.2020. Lisäksi eLukiossa opiskeli kolme aineopiskelijaa.

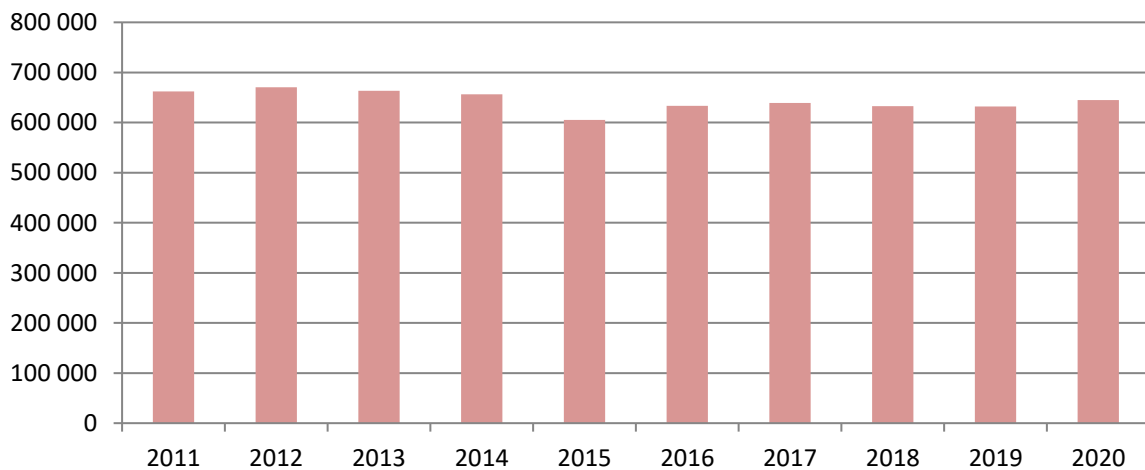
Perusopetuksen oppilasmäärä

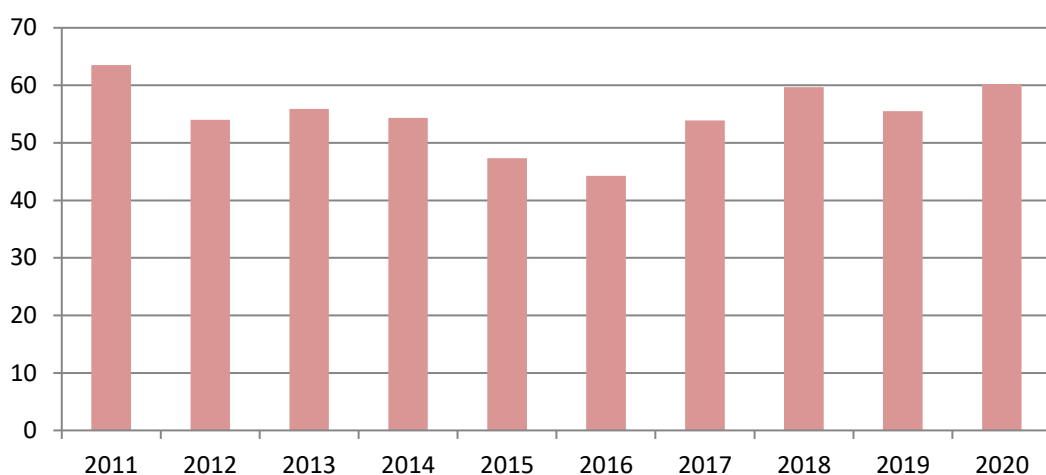
Perusopetuksen kustannukset (€/oppilas)

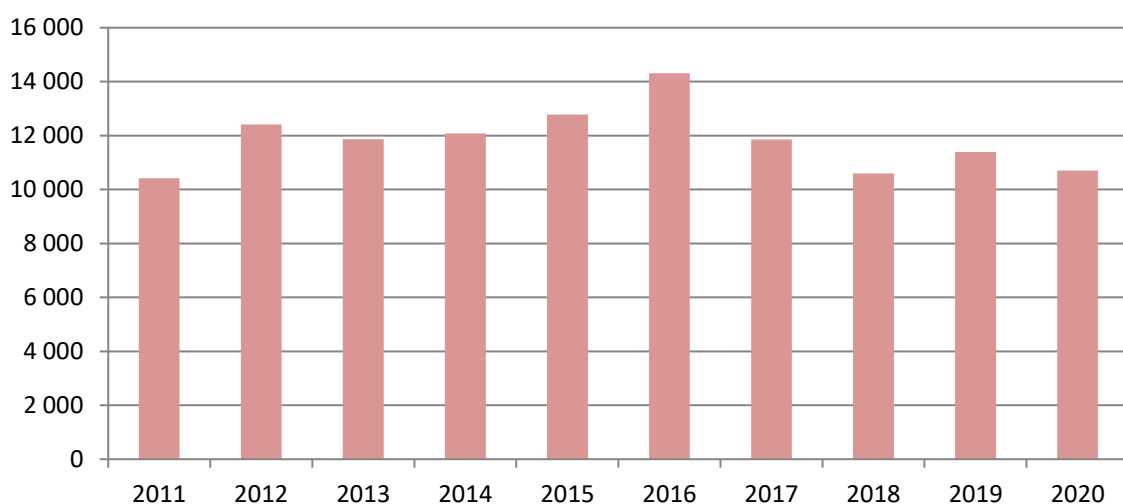
Lukion kustannukset (€)

Lukion opiskelijamäärä

Lukion opiskelijakohtaiset kustannukset (€/opiskelija)

Kärsämäen kunnan vuosille 2019-2023 laaditun strategian vision mukaan Kärsämäki on viihtyvyyttä ja yrittäjyyttä edistävä, luova, reagoiva ja kansainvälinen sekä menestyvä ja mahdollisuuksia salliva maaseutupaikkakunta.

Opetustoimen lautakunnan vastuualueelle kuuluvia keskeisiä toimenpiteitä ovat:

Kärsämäen kehittämisen painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet tärkeysjärjestykseen asetettuna.		
Strateginen tavoite	Strategiamittarit	Toimenpiteet, resurssit ja ajoitus
I Kärsämäestä brändi		
Positiivisten tarinoiden virta, myös yritysten tarinoiden avulla	Paikkakuntakuvan laatu ja tunnettuus mediassa ja eri sidosryhmissä, imago tutkimus (selkeät mittaukset ja haastattelut kohderyhmittäin/ asiakassegmenteittäin), kunnan asukasmäärän kehitys, kunta- ja	Monipuolisesti somessa Tienvarsimainonta Osallistutaan yhteistyössä Kärsämäen brändi- ja markkinointistrategian ja sen toimitasuunnitelman toteuttamiseen. Markkinoidaan lukiota potentiaalisille opiskelijoille laajasti.

	elinkeinostrategioiden toteutusaste, kehittämishankkeiden vaikutavuus, uudet yritykset, työpaikkojen määrä, paikkakunnan sisäisen kehittämisilmapiirin ja ulkoisen yhteistyön taso	Tuodaan esille peruskoulun vahvuuksia.
II Laadukas maaseutuasuminen		
Asumisen kokonaispalvelu Maanhankinnan, asumisratkaisujen ja elinvoimapolitiikan saumaton kokonaisuus	Kunnan nettomuuton kehitys, kunnan asuntokannan käyttöaste, uusien asuntorakentamishankkeiden määrä, asuntotonttien myyntimäärät keskustassa ja kylillä, yksityisten vajaakäyttöisten asuntojen määrä, asiakaspalaute asumis- ja muista palveluista sekä harrastusmahdollisuuksista (säännölliset asukas- ja asiakaskysely), aktiivisten kylä- ja muiden yhdistysten määrä, palvelujen jonotusaste ja ihmisläheisyys	Vuokra-asumisen kehittäminen Kyliä asumismahdollisuuksien hyödyntäminen Luonnonmukaisen pysähdyspaikan kehittäminen Asumisen asiakaspalveluprosessi viritetään tehokkaaksi räätälöitynä ja yksilöllisenä kokonaispalveluna (asunto, työpaikat, palvelut, harrastukset ja etuudet ovat jo esillä samassa muuttopakettissa, markkinointiaineistot visuaalisesti näyttäväksi, some-näkyvyys). Varmistetaan päivähoitopaikkojen tarpeenmukainen saatavuus. Säilytetään opetustoimen ja opetuksen hyvä palvelutaso. Säilytetään kyläkoulu oppilasmäärien sallimissa rajoissa. Aamu- ja iltapäiväkerhojen toimintaa jatketaan, koulujen kerhotoimintaa kehitetään edelleen. Yhteisöllisyyttä tuetaan, mm. vanhempainyhdistystoimintaa.
III Keskipiste puolimatassa		
Keskustaympäristön kehittäminen Digitalisaatio ja sijainnista riippumaton työ Kylien mahdollisuudet tienkäyttäjille	Uudet yrityshankkeet, yritystonttien myyntimäärä, liiketilojen käyttöaste, valta- ja kantateiden varsien kehittämisaktiivisuus, tapahtumien ja majoittujien määrä, hanke-tavoitteet	Kyliä elinympäristöjen esille nosto toimivien tie- ja sähköisten yhteyksien ja väljien asumismahdollisuuksien kautta. Näkyvä mainonta ja selkeät opasteet Liikennevirtaa hyödyntävien palvelujen kehittäminen Järjestetään koulukuljetukset laadukkaasti. Huolehditaan lukion saavutettavuudesta myös ulkopaikkakuntalaisten opiskelijoiden osalta.
IV Kulttuurista elämyksiä ja elinvoimaa		
Kulttuurin kohteista, tapahtumista, ympäristöistä ja palveluista kehitetty kokonaisuus Luovan kulttuuriyrittäjyyden edistäminen	Tapahtumien kävijämäärä, uudet tapahtumat, kansainvälisten yhteyksien ja vierailujen määrä, kulttuurimatkailun aktiviteetti	Kootaan jo olevat ja kehitettävät omaleimaiset kulttuurikohteet, -tapahtumat, -ympäristöt ja -palvelut samaan ja eri vuodenaikoihin sovittuun ja

Kylien kulttuuri tapahtumissa ja matkailussa	Opetussuunnitelman tavoitteiden toteutuminen Toteutuneiden kv-yhteistyöprojektien lukumäärä	tuotteistettavaan palvelukokonaisuuteen, joka toimii markkinoinnin perustana. Kylien omaperäisten kulttuurivaikutteiden, -palvelujen ja yritystoiminnan yhteiskäyttö tapahtumissa ja matkailussa (tarinallisuus, luontokohteet, metsästys, ruoka, jne). Paikalliset perinteet ja kulttuurin vahvuudet huomioidaan opetussuunnitelmassa.
--	--	---

Valtuuston sitovuustaso

	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Poikkeama
Opetustoimen lautakunta	-5 613 883	-5 692 270	-5 524 993	-167 277
TOIMINTATUOTOT	312 010	239 550	317 248	-77 698
TOIMINTAKULUT	-5 925 893	-5 931 820	-5 842 241	-89 579
Poistot	-19 811	-37 450	-36 533	-917

Toimielimen sitovuustaso

	TP 2019	Alkup. TA 2020	TA-muutos	TA 2020 muutosten jälkeen	TP 2020	Poikkeama
Opetustoimen hallinto	-101 525	-107 010		-107 010	-78 983	-28 027
Perusopetus	-3 423 158	-3 467 350	7 320	-3 460 030	-3 445 977	-14 053
Toisen asteen opetus	-632 260	-685 700	-7 320	-693 020	-655 812	-37 208
Muu sivistystyö	-70 688	-95 350		-95 350	-69 398	-25 952
Varhaiskasvatus	-1 386 251	-1 336 860		-1 336 860	-1 274 823	-62 037

OPETUSTOIMEN HALLINTO

	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Poikkeama
Opetustoimen hallinto	-101 525	-107 010	-78 983	-28 027
TOIMINTATUOTOT	103		281	-281
TOIMINTAKULUT	-101 629	-107 010	-79 264	-27 746

Hallinnon toteutumisissa on kokouskulut sekä toimistosihteerin (60%) ja sivistysjohtajan (50%) palkkakulut sekä muut hallinnolliset kulut. Alitusta palkkamenoissa johtuen sivistysjohtajan virkavapaudesta. Virkavapaan aikana tehtäviä hoiti lukion rehtori.

PERUSOPETUS

Perusopetuksen vastuualue sisältää esi- ja perusopetuksen tulosyksiköt sekä aamu- ja iltapäivätoiminnot.

Strateginen tavoite	Toimenpiteet, resurssit ja ajoitus	Toteutuminen
---------------------	------------------------------------	--------------

Kansainvälisyysprojekteja ja yhteistyötä jatketaan.	Uutta Comenius-hanketta tai muuta kansainvälisyyskontaktia etsitään. Venäjän kielenopiskelijat tekevät vierailun Venäjälle. Panostetaan koulujen, kylien ja hankkeiden yhteistyöhön.	Erasmus+ hanke aloitettiin vuosi sitten, mutta koronan vuoksi hankeaikaa on jatkettu ja tilannetta seurataan. Hanke on tarkoitettu opettajille. Panostetaan koulujen, kylien ja hankkeiden yhteistyöhön.
Kaikkia yhdeksäsluokkalaisia ohjataan yhteishakuun.	Kaikki perusopetuksen keväällä 2020 päättäneet saavat opiskelupaikan.	Kaikki perusopetuksen päättäneet saivat jatko-opiskelupaikan.
Seurataan missä muu Suomen taitotaso menee. Käytössä on valtakunnalliset arvioinnin kriteerit. Perusopetuksen kustannukset pyritään pitämään samantyyppisten kuntien tasolla.	Koulun toimintaa verrataan alueen ja koko maan tunnuslukuihin.	Vuonna 2018 Suomi osallistui ensimmäistä kertaa talousosaamisen arvioon ja tulokset julkaistiin toukokuussa 2020. Frosteruksen koululta kokeeseen osallistui 10 oppilasta ja 14 koulun oppilaalle laskettiin tulos mallintamalla. Frosteruksen koulu kuului ja-kaumassa heikoimmin menestyneeseen neljännekseen.
Yhtenäisen perusopetuksen toteuttamista jatketaan ja kehitetään lisäämällä yhteistyötä koulujen kesken.	Kaikilla kunnan alakouluilla on yhteisiä tilaisuuksia. Kouluilla on yhtenäiset toimintasäännöt ja oppilashuollon ohjeistus. Rehtorin virkaan kuuluu myös Saviselän koulun johtaminen, tällä saadaan lisättyä yhteistyötä ja samoja käytänteitä koulujen välillä. Yhtenäiskoulun käytänteiden yhdenmukaistamista jatketaan luokka-asteesta riippumatta.	Yhteiset hiihtokisat ehdittiin järjestää helmikuussa. Kunnan alakouluilla piti olla myös muita yhteisiä tilaisuuksia, mutta koronan vuoksi yhteiset tilaisuudet jouduttiin perumaan. Syksyllä saatiin pidettyä koko perusopetuksen ja lukion ryhmäytymispäivä sekä alakoulujen YU-kisat. 8-luokkalaiset järjestivät 1-luokkalaisille Gutsy goes heroes –toimintapäivän jossa paneuduttiin kiusaamisen ja yhdessä toimimisen teemoihin. Yläkoululaisille pidettiin yrittäjänpäivän-ohjelmaa, jossa mukana mm. 4H-nuori yrittäjä, Kärämäen yrittäjät, NiHak sekä Keskipiste-Leader. Pasi Tuomaala kävi pitämässä päihdevalistusta yläluokkalaisille. JOPO-luokka kävi kolmen päivän ryhmäytymisleirillä Metsäkartanossa. Loppusyksystä yläkoulun oppilaat kävivät koronamääräysten ohjeita noudattaen Roikualla viettämässä metsäpäivää. Rahoitus saatiin 4H:n ja Metsäsäätiön kautta. Alakoululaisille järjestettiin omat metsäpäivät lähialueella. Muutamat TET- jaksot siirtyivät 2021 vuodelle. Kouluilla on yhtenäiset toimintasäännöt ja oppilashuollon ohjeistus. Rehtorin virkaan kuuluu myös Saviselän koulun johtaminen, tällä saadaan lisättyä yhteistyötä ja samoja käytänteitä koulujen välillä. Oppilaitten

		osallistumista koulua koskevien päätösten tekoon lisättiin oppilaskunnan kautta. Yhtenäiskoulun käytänteiden yhdenmukaistamista jatketaan luokka-asteesta riippumatta. Toisen asteen kouluvierailut olivat koronasta johtuen lähes olemattomat. Pääsääntöisesti esittelyt tapahtuivat verkon välityksellä.
Syyslukukaudella 2009 aloitettu KIVA-koulu -toimintaohjelma jatkuu kaikilla kouluilla.	Vuosittain tehtävien oppilaskyselyjen perusteella kiusaaminen vähentyy. Opettajia koulutetaan vuosittain KIVA-koulu-toimintaohjelmaan liittyen Sitoudutaan ohjelman tehokkaaseen toteuttamiseen.	Vuoden 2020 KiVa-koulu kyselyä ei koronan vuoksi voitu toteuttaa, sillä kysely suljettiin heti hiihtolomaviikon jälkeen emmekä ehtineet siihen vastata. Kiva-koordinaattori laati perusopetukselle oman vastaavan kyselyn. Kyselyyn vastasi 142 perusopetuksen oppilasta. Tuloksissa havaittiin pientä nousua kiusaamismäärissä, mutta ne eivät ole vertailukelpoiset aiempien vuosien kanssa.
Tietotekniikan hallitseminen ja sujuva käyttö on tärkeää nyky-yhteiskunnassa. Oppilashallintoa ja yhteyksiä kotiin tehostetaan, prosesseja digitalisoidaan sekä yhdenmukaistetaan niin kouluilla kuin koulutoimessa. Opettajien tietotekniset taidot ovat tärkeitä. Tietokoneet ja opetusvälineet ajan tasalla.	Koko ajan pyritään päivittämään opetustilojen AV-tekniikkaa vanhimmasta päästä. Opettajille on hankittu henkilökohtaiset tietokoneet, joita voi käyttää työasioissa sekä koulussa, että kotona. Kaikissa kouluissa (Frosterus, Saviselkä ja lukio) on käytössä yhteinen digitaalinen Wilma-järjestelmä, joka on Multi-Primus oppilashallinto-ohjelman www-liittymä. Opettaja, henkilökunta ja huoltaja pääsevät yhdellä tunnuksella kaikkiin häntä koskeviin tietoihin käsiksi. Koulutetaan opettajia tieto- ja viestintätekniikan (tv) käyttöön. Oppitunnilla ATK-luokassa jokaisella oppilaalla on käytössä hyvin toimiva tietokone. Jokaisen opetustilan opetusvälineistö on ajan tasalla (tietokone, dataprojektori, dokumenttikamera). Kalustoa joudutaan uusimaan vuosittain.	Opettajille on hankittu henkilökohtaiset tietokoneet joita voi käyttää työasioissa sekä koulussa, että kotona. Kaikissa kouluissa (Frosterus, Saviselkä ja lukio) on käytössä yhteinen digitaalinen Wilma-järjestelmä, joka on Multi-Primus oppilashallinto-ohjelman www-liittymä. Opettaja, henkilökunta ja huoltaja pääsevät yhdellä tunnuksella kaikkiin häntä koskeviin tietoihin käsiksi. Etäopetuksen käytänteitä jouduttiin ottamaan hallintaan nopealla aikataululla keväen etäopetuksen alkaessa. Koulutusta etäopetusvälineisiin järjestettiin vertaistukena koulun sisäisesti. Sujuvan siirtymisen etäopetukseen mahdollisti jo aiemmin käyttöönotetut G-Suite tunnukset opettajilla ja oppilailla. Oppitunnilla ATK-luokassa jokaisella oppilaalla oli käytössä toimiva tietokone. Jokaisen opetustilan opetusvälineistö on ajan tasalla. Kalustoa jouduttiin uusimaan luokkiin lukuvuoden aikana. Henkilökohtaisten tietokoneitten lisäksi jouduttiin hankimaan oppilaskäyttöönkin kannettavia tietokoneita, sekä muutamia dokumenttikameroita ja dataprojektoreita. iPadit liitettiin etähallintaan Meraki MDM-järjestelmän avulla.

Sisäilman laadulla on suuri merkitys opiskelutehokkuuteen ja motivaatioon.	Sisäilmanlaatu pysyy normaalin rajoissa. Suoritetaan ilmanlaatomittauksia luokissa tarpeen mukaan.	Sisäilmamittauksia ei vuonna 2020 tehty, mutta kotitalousluokasta löydetyn homepesäkkeen takia koululla käytettiin homekoirat. Koirat tutkivat kotitalousluokan, liikuntavarastot ja musiikkiluokan. Ainoa ongelma löydettiin kotitalousluokasta, jossa korjattiin vesivauriot ja kalusto uusittiin.
Varhaisen puuttumisen mallia painotetaan koulumaailmassa.	Psykologin tutkimuksiin ohjattu oppilas pääsee tutkimuksiin 2 kuukauden kuluessa. Painopiste tutkimuksissa on alaluokilla. Psykologi tekee ennaltaehkäisevää työtä oppilaitten parissa. Psykologi pitää opettajille pedagogisia iltapäiviä. Kärsämäellä on oma kokoaikainen koulukuraattori. Kouluille tulee lukuvuodeksi 2020 hyvinvointiohjaaja. Koululääkäri on oltava lain edellyttämän verran käytettävissä. Resursoidaan riittävästi tukiovetusta ja muuta yleisen tuen resurssia. Yksilökohtainen oppilashuoltoryhmä kokoontuu aina tarvittaessa, pedagoginen asiantuntijaryhmä kokoontuu säännöllisesti kahden viikon välein ja tarvittaessa, Koulukohtainen oppilashuoltoryhmä kuusi kertaa lukuvuoden aikana ja opiskeluhuollon ohjausryhmä kaksi kertaa lukuvuodessa. Koulukohtaisessa oppilashuoltoryhmässä on mukana vanhempainyhdistyksen ja oppilaskunnan edustajat.	Psykologin tutkimuksiin oli heti syksyllä jono. Syksyn aikana ostettiin psykologilta lisätyöpäiviä, jotta jonot saatiin purettua. Psykologin työpanokselle olisi ollut suurempikin tarve, ennaltaehkäisevää työtä oppilaitten parissa ei juurikaan ehditty tehdä, samoin kävi opettajille tarkoitetuilla pedagogisilla iltapäivillä. Kärsämäellä on oma kokoaikainen koulukuraattori. Kouluille saatiin lukuvuodeksi 2020 hyvinvointiohjaaja, mutta hyvinvointiohjaaja siirtyi muihin työtehtäviin syksyllä. Koululääkäri oli lain edellyttämän tarpeen verran käytettävissä ja teki määräaikaistarkastukset. Yksi luokanopettajista siirtyi alakoulun erityisopettajaksi koska Frosteruksella oli vain yksi esiopetusluokka. Lisäksi ala- ja yläkoululle palkattiin yhteinen erityisopettaja. Ns. koronaraha mahdollisti palkkaukset. Tukiovetusta annettiin kaikille sitä tarvitseville oppilaille. Opetusjärjestelyillä yritettiin saada mahdollisimman paljon tuen resurssia oppilaille. Erityisen tuen resurssit olivat hyvällä mallilla syksyn aikana. Yläkoululla tehtiin pienryhmiä useisiin oppiaineisiin. Saviselkään palkattiin ylimääräinen koulunkäynninohjaaja esikoululuokkaan. Yksilökohtainen oppilashuoltoryhmä kokoontui aina tarvittaessa, pedagoginen asiantuntijaryhmä kokoontui säännöllisesti kahden viikon välein ja tarvittaessa, Koulukohtainen oppilashuoltoryhmä neljä kertaa lukuvuoden aikana ja opiskeluhuollon ohjausryhmä kaksi kertaa lukuvuodessa. Koulukohtaisessa oppilashuoltoryhmässä oli mukana vanhempainyhdistyksen ja oppilaskunnan edustajat. Sosiaalitoimen kanssa jatkettiin hyvää yhteistyötä oppilashuollossa.

Kaikki opettajat ovat osaavia (substanssipätevyys) ja mahdollisesti kelpoisia. Kaikilla opettajilla on mahdollisuus osallistua ammattipätevyyttä täydentävään koulutukseen.	Listataan poikkeamat. Mahdollistetaan opettajien pääsy koulutukseen. Kirjataan opettajien osallistumiset koulutuksiin.	Muutama opettaja ei omannut täyttä pätevyyttä, osa-aikaisissa sijaisuuksissa jouduttiin ottamaan ns. epäpäteviä. Kaikille opettajille annettiin mahdollisuus osallistua koulutuksiin ja koulutuksiin osallistumiset kirjattiin.
Mahdollisimman moni oppilas osallistuu koulun tarjoamaan kerhoon.	Kaikille 1-9 luokan oppilaille tarjotaan mahdollisuus osallistua koulun ilmaisiin kerhoihin. Vanhemmat otetaan mukaan kerhotoimintaan.	Perusopetukseen saatiin opetushallituksesta avustuksena tasa-arvorahaa 34 000 euroa (hyvinvointi ohjaaja) ja kerhotoiminnan kehittämiseen 6 000 euroa.
Monipuolinen ja innostava liikunta on tärkeää oppilaan kasvulle. Oppilaiden ylipaino vähentyy.	Oppilaiden liikkuminen lisääntyy. Kerhotoiminta tukee liikunnanopetusta. Osallistutaan 5. ja 8.- luokkalaisten MOVE-testiin. Myös välitunneilla pyritään aktiiviseen liikkumiseen mm. välkäratoiminnan kautta. Suositusten mukainen koulu-ruokailu.	Kerhotoiminta tuki liikunnanopetusta. Osallistuttiin 5. ja 8.- luokkalaisten MOVE-testiin. Myös välitunneilla pyritään aktiiviseen liikkumiseen mm. välkäratoiminnan kautta. Oppilaat saavat vaikuttaa koulun ruokailuun lempiruokakyselyn ja ruokaraadin kautta. Välkäreitä koulutettiin syksyllä ja he vetivät toimintaa välitunneilla.
Yrittäjyyskasvatusstrategian tavoitteet näkyvät opetuksessa. Kestävä kehitys osaksi jokapäiväistä elämää koulussa ja kotona.	Toimitaan strategian mukaisesti. Koulut hankkivat oikeuden käyttää Vihreää lippua kestävä kehityksen toiminnan merkinä. Lukuvuonna 2020 keskeisimpänä kohteena on kierrätys ja jätteiden minimointi.	Yrityskylä vierailut jouduttiin koronan vuoksi perumaan. Luokilla ja oppilaskunnalla pienimuotoista varainkeruuta omia retkiään varten erilaisilla tapahtumilla. Syksyllä 2020 Vihreän lipun toiminnan kohteena oli vesi-teema.
Yhteistyö kodin ja koulun välillä on osa luontevaa yhteistyötä.	Molemmille perusopetuksen toimipisteillä on vanhempainyhdistys. Yhteistyötä kotien, kylien ja koulun välillä lisätään. Loputkin huoltajat siirtyvät Wilman käyttäjiksi.	Perusopetusta ja koulujen toimintaa tuotiin esille mm. Frosteruksen koulun Facebook -sivujen kautta. Vanhempainyhdistys saatiin mukaan suunnittelemaan koulun arkea. Kyläyhdistys mukana Saviselän koulun toiminnassa. 5-9-luokkalaiset oppilaat saivat käyttöönsä Wilma tunnukset. Jokaisen lapsen ainakin yksi huoltaja on Wilma-käyttäjä.
Yläkoulun oppilaiden opiskelumotivaatio on riittävän korkealla tasolla ja oppituntien työrauha on taattu.	Opetusryhmissä vaalitaan opiskelurauhaa. Tarpeen vaatiessa perustetaan JOPO-luokka.	Opiskelurauhaa opetusryhmissä tehostettiin erityisopetuksella ja pienryhmillä. Lukuvuoden 20-21 aikana Frosteruksen koululla toimi JOPO-ryhmä

	Yläkoululla ja alakoululla on molemmissa pienryhmän ja erityisopettajan tarve.	
Lapset puheeksi -menetelmä	Kaikissa kunnan peruskouluissa voidaan tarjota Lapset puheeksi -menetelmää ja siihen on koulutetut opettajat. Kirjataan käytyjen keskustelujen/neuvonpitojen määrä. Lapset puheeksi koulutusta järjestetään tarvittaessa yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa.	Lapset puheeksi menetelmä ei kiinnosta vanhempia. Saviselässä keskusteluja käytiin 6 kpl ja Frosteruksen koululla pidettiin 23 kpl. Keskustelut käytiin kaikki alakouluilla. Kouluttajia löytyy perusopetuksen puolelta kolme kappaletta ja lähes kaikki opettajat ovat käyneet koulutuksen.
Saviselän toimipisteen toiminta pyritään turvaamaan pitämällä oppilasmäärät vähintään nykyisellä tasolla.	Seurataan oppilasmääriä ja ennusteita.	Saviselän oppilasmäärä 50 oppilasta. Oppilasennusteet Saviselän osalta laskevia.
Resursointi perusopetuksessa on tarkoituksenmukaista ja riittävää.	Perusopetuksen johtamisjärjestelmässä rehtori, lukion rehtori toimii apulaisrehtorina, Frosteruksen ja Saviselän kouluilla rehtorin apuna vararehtorit. Frosteruksen rehtorin työkuvaan kuuluu myös Saviselän toimipisteen johtaminen.	Perusopetuksen johtamisjärjestelmässä rehtori ja apulaisrehtori, Saviselän koululla rehtorin apuna vararehtori. Frosteruksen rehtorin työkuvaan kuului myös Saviselän toimipisteen johtaminen.

	TP 2019	Alkup. TA 2020	TA- muutos	TA 2020 muutosten jälkeen	TP 2020	Poikkeama
Perusopetus	-3 423 158	-3 467 350	7 320	-3 460 030	-3 445 977	-14 053
TOIMINTATUOTOT	147 366	99 430		99 430	178 204	-78 774
TOIMINTAKULUT	-3 570 525	-3 566 780	7 320	-3 559 460	-3 624 181	64 721
Poistot	-11 568	-23 530	40	-23 490	-24 113	623

Valtionavustuksia myönnetty 2020 enemmän, menoissa ylitystä palkoissa (erityisopettaja valtionavustuksella) ja kotikuntakorvauksissa mutta alitusta ravitsemus- ja kuljetuspalveluissa johtuen koronasta.

Perusopetuksen tunnuslukuja	TP 2019	TA 2020	TA 2020 muutosten jälkeen	TP 2020	Poikkeama
<u>Peruskoulut (mukana esiopetus)</u>					
oppilasmäärä	353	345	345	343	-2
kustannukset €/oppilas	9 481	10 050	10 029	10 047	18
opetustuntien määrä*)	30 430	29 560	29 560	29 429	-131
kustannukset €/opetustunti*)	106,8	110,5	110,2	111,4	1,2
kustannukset yhteensä*)	3 250 258	3 265 520	3 258 200	3 279 344	21 144

**) opetustuntien luvut ilman aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä koulunavustajia.*

TOISEN ASTEEN KOULUTUS

Toisen asteen vastuualue sisältää lukion tulosityksikön.

Strateginen tavoite	Toimenpiteet, resurssit ja ajoitus	Toteutuminen
Lukion opiskelijamäärä säilyy kohtuullisena.	Vuosiluokan koko vähintään 20 opiskelijaa.	Lukion opiskelijamäärä syksyn 2020 laskentapäivänä 20.9.2020 oli 62. Vuosiluokan kokotavoite ei täyty luokan 18A osalta.
Kärsämäki mukana eLukiossa.	Kärsämäen lukion opettajista vähintään kaksi antaa opetusta eLukiossa. Päivälukion opiskelijat suorittavat eLukion kursseja. eLukiossa yksi aikuisopiskelija.	Kaksi opettajaa antanut opetusta eLukiossa. Päivälukion opiskelijat suorittivat eLukiossa 21 kurssia. Kolme aineopiskelijaa on suorittanut eLukiossa yhteensä 16 kurssia.
Lukiossa suoritetaan tietokoneen käyttäjän A-kortteja.	Tavoitteena viisi A-korttia ja osasuorituksia 20 opiskelijalta.	Vuonna 2020 on suoritettu kaksi A-tutkintoa. Osasuorituksia 21 opiskelijalta.
Kaikilla lukion opettajilla muodollinen kelpoisuus.	Listataan poikkeamat	Lukion opettajilla muodollinen kelpoisuus kahta tuntiopettajaa lukuunottamatta.
Lukioyhteistyötä muiden lukioiden kanssa jatketaan.	Päiväluolaiset osallistuvat viidelle kahden tai useamman lukion yhteiselle kurssille.	Lukiolaiset osallistuneet kahdelle Siikalatvan lukion kanssa yhteistyössä järjestetylle kurssille.
Mahdollisimman moni lukion päättäneistä saa opiskelupaikan korkeakoulusta.	Lukion päättäneet saavat opiskelupaikan korkeakouluista vähintään yhtä hyvin kuin Suomessa keskimäärin.	Vuosina 2008-2019 Kärsämäen lukiosta valmistuneista sai opiskelupaikan korkeakouluista välittömästi valmistumisen jälkeen 47 %. Koko Suomessa vastaava luku oli 31%.
Tietokoneet ja opetusvälineet ajan tasalla.	Jokaisella opiskelijalla on tietokone-luokassa pidettävillä oppitunneilla käytössä hyvin toimiva tietokone. Jokaisen opetustilan opetusvälineistö on ajan tasalla (vähintään tietokone, dataprojektori ja dokumenttikamera). Jokaisen lukion opiskelijan käytössä on tablettitietokone opiskelua varten. Lukion opettajilla käytössä henkilökohtainen tabletti- tms. tietokone.	Tietokoneet ja opetusvälineet ovat ajan tasalla. Ajoittaista päivitystarvetta esiintyy.
Pidetään yllä osaamista ja valmiutta digitaaliseen ylioppilastutkintoon.	Pidetään digitaalisia kurssikokeita Abitti-järjestelmällä. Opettajia koulutetaan laatimaan ja pitämään digitaalisia kurssikokeita.	Lähes kaikki kurssikokeet pidetään digitaalisesti. Tutkintoverkko on akkuvarmennettu ja kriittisillä osilla on varalaitteet.

	Varavirtajärjestelmän turvin voidaan pitää digitaalinen yo-koe myös sähkökatkon aikana. Koulu tarjoaa lukion opiskelijoille digitaalisessa ylioppilastutkinnossa tarvittavan tekniikan.	Lukio tarjoaa kaikille opiskelijoille digitaalisissa yo-kokeissa tarvittavan tekniikan. Abittikoejärjestelmän kehittyessä vanhimmat kannettavat tietokoneet eivät enää vastaa järjestelmän vaatimuksia.
--	---	--

	TP 2019	Alkup. TA 2020	TA- muutos	TA 2020 muutosten jälkeen	TP 2020	Poikkeama
Lukio	-632 260	-685 700	-7 320	-693 020	-655 812	-37 208
TOIMINTATUOTOT	48 337	43 920		43 920	31 285	12 635
TOIMINTAKULUT	-680 597	-729 620	-7 320	-736 940	-687 097	-49 843
Poistot	-7 053	-11 670	-40	-11 710	-10 164	-1 546

Koulumatkatuki tuottoja vähemmän, menoissa alitusta ravitsemis- ja kuljetuspalveluissa sekä kaluston hakinassa.

Tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Poikkeama
opiskelijamäärä (päivälukio)	56	60	60	0
opiskelijamäärä (eLukio)	0	1	3	2
opetustuntien määrä	4 712	4 700	4940	240
kustannukset €/opetustunti	134	146	132	-14
kustannukset €/opiskelija	11 290	11 241	10 409	-832

Lukion opiskelijamäärä on kevään ja syksyn tilastointipäivien keskiarvo.

MUU SIVISTYSTYÖ

Muu sivistystyö vastuualue sisältää kansalais- musiikki- ja tanssiopiston tulosityksiköt.

Strateginen tavoite	Toimenpiteet, resurssit ja ajoitus	Toteutuminen
Tarjotaan monipuolista kuntalaisten tarpeet huomioonottavaa opetusta joustavin opetusjärjestelyin.	Tunnusluvut.	Tunnusluvut taulukossa.

	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Poikkeama
Muu sivistystyö	-70 688	-95 350	-69 398	-25 952
TOIMINTATUOTOT				
TOIMINTAKULUT	-70 688	-95 350	-69 398	-25 952

Muu sivistystyön tunnusluvut

<u>Kansalaisopisto</u>	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Poikkeama
Tunnit/vuosi	2 070	>2 400	1 823	-577
opiskelijamäärä (kurssilaisia)	1 353	>1 250	1 051	-199
Kunnan maksama opetustunti € (netto)	20,32	27,23	21,75	-5,48
Kustannukset €/kurssilainen	31,09	<52,32	37,73	-14,59
Tuntihinta (brutto)	42,77	54,26	45,26	-9
Kustannukset yhteensä €	42 071	65 400	39 658	-25 742

<u>Musiikkiopisto</u>	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Poikkeama
oppilasta/vuosi	18	15	15	0
kustannukset €/oppilas	1 240	1 555	1 555	0
kustannukset yhteensä	22 327	23 320	23 325	5

<u>Tanssiopisto</u>	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Poikkeama
pidettyjä tunteja	198	170	197	27
oppilaita; kevätlukukausi	56	50	52	2
syyslukukausi	55	54	52	2
kustannukset €/h	37	39	32	-7
kustannukset yhteensä	6 290	6 630	6 290	-340

Lisäksi oppilailla on ollut mahdollisuus osallistua syventäviin opintoihin Nivalassa. Sopimukseen perustuvan laskutuksen mukaan vuonna 2019 on laskutettu 170 h. Oppilasmäärä ja opetustuntien määrä ovat pysyneet lähes samana. Kustannukset ovat pysyneet ennallaan verrattuna edellisiin vuosiin. Opetus toteutettiin etäopetuksena 17.3 – 14.5.2020.

VARHAISKASVATUS

Varhaiskasvatus sisältää hallinnon, ryhmäperhepäivähoidon, päiväkodin, erityisvarhaiskasvatuksen, lasten hoidontuen ja avoimen varhaiskasvatuksen.

Strateginen tavoite	Toimenpiteet, resurssit ja ajoitus	Toteutuminen
Laadukas varhaiskasvatus kaikissa yksiköissä	Pätevä henkilöstö, suhdeluvusta huolehtiminen päivittäin, palaute perheiltä ja lapsilta, säännöllinen arviointi, varhaiskasvatussuunnitelman mukainen toiminta.	Palautetta kysytään perheiltä pitkin vuotta. Kysely tehdään joka toinen vuosi. Seuraava vuonna 2021. Työntekijät arvioivat toimintaa säännöllisesti. Kaikilla työntekijöillä pätevyys työtehtävien hoitamiseen lukuun ottamatta lyhyiden sijaisuuksien tekijöitä. Varhaiskasvatuspäällikkö ja varhaiskasvatuksen ohjaaja huolehtivat lain edellyttämän suhdeluvun toteutumisesta.
Varhaiskasvatuspaikka kaikille sitä tarvitseville.	Lisätään hoitopaikkoja ja henkilöstön määrää tarpeen mukaan.	Varhaiskasvatuspaikat ovat olleet riittävät kysyntään nähden.
Lapset puheeksi –menetelmä ja varhaiskasvatussuunnitelma kaikille lapsille	Kirjataan käytyjen keskusteluiden määrä. Pyritään tunnistamaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa lapsen ja perheen hyvinvoinnin riskitekijöitä. Ohjataan oikea aikaisesti tarvittaviin palveluihin.	Varhaiskasvatussuunnitelmat tehty kaikille lapsille. Lapset puheeksi keskustelu tarjotaan 3-vuotiaiden vanhemmille sekä uusien, hoidon aloittavien lasten vanhemmille. Pidettyjä keskusteluita 4 ja tarjottu 10.
Varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelut Kärsämäellä	Varhaiskasvatuksen erityisopettaja Kärsämäellä tarpeen mukaisesti. Kaikki tukea tarvitsevat saavat veon palveluita.	Varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelut ostopalveluna Daisyn kautta alkaen n. 1pv/kk. Maalis-toukokuussa ei palvelua käytetty korona epidemian takia, vaan siirrettiin käyttämättä jääneet päivät syksyille

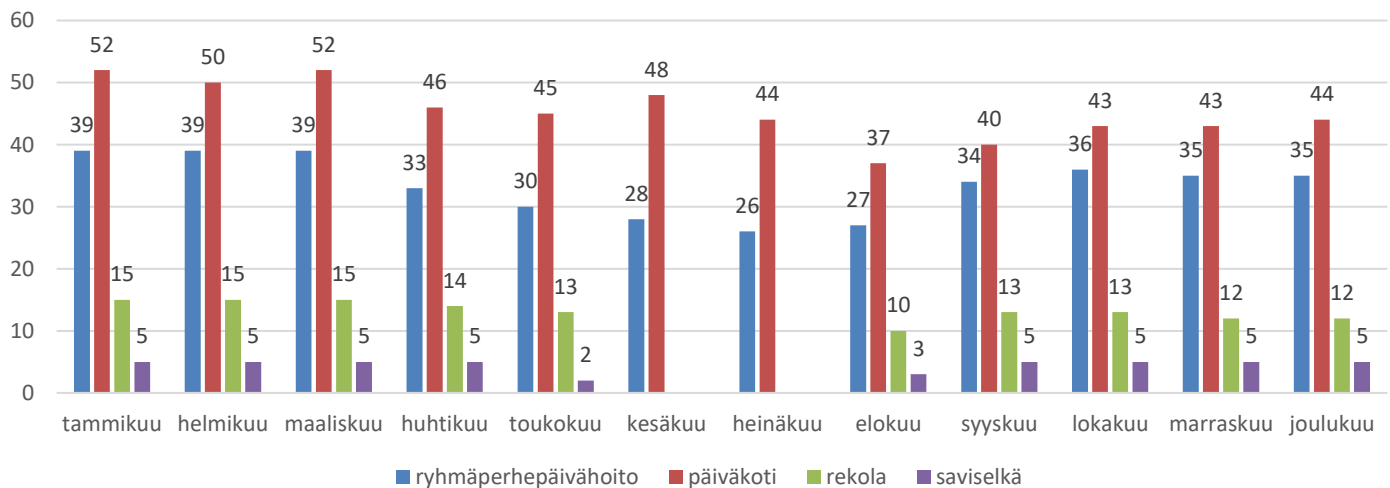
Kärsämäki mukana varhaiskasvatuksen kehittämisverkostossa (LOISTO) sekä alueellisessa yhteistyöverkostossa	Verkostot tukevat uudistuvien varhaiskasvatussuunnitelmien toimeenpanoa paikallisella tasolla vahvistaen varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa, toimintakulttuuria, johtamista sekä seuranta ja arviointia.	Loisto: Kokoontumisia pidetty teams yhteydellä vuoden aikana viisi kertaa.
Varhaiskasvatuksen arjen tunnetuksi tekeminen sosiaalisen median avulla.	Facebook-sivujen päivittäminen säännöllisesti jokaisessa yksikössä.	Facebook sivujen päivitykseen on Satukontissa ja Lastentalolla nimetty vastuuhenkilö. Sivuja päivitetään säännöllisesti.
Toimintakauden pedagogiset tavoitteet eri yksiköissä	Satukontti: vanhempien osallisuus ja lähiympäristöön tutustuminen Lastentalo: Kommunikoinnin tukeminen kuvien avulla ja toimintaympäristöjen kehittäminen	Toimintakauden pedagogiset tavoitteet toteutuivat pääsääntöisesti hyvin molemmissa taloissa. Poikkeusolot toivat omat haasteensa päivittäiseen toimintaan esim. vaikeutti lähiympäristöön tutustumista. Lastentalon opettajat kehittivät talon toimintaa ”pedagogiikka varhaiskasvatuksen arjessa” koulutuskokonaisuuden aikana.
Monipuolinen ja innostava liikunta on tärkeää lapsen kasvu ja kehitykselle.	Huomioidaan lasten liikuntasuosittukset varhaiskasvatuksen arjessa. Lapsella on oikeus liikkua, leikkiä ja tutustua liikunnan avulla uusiin asioihin.	Liikuntasuosituksiin kiinnitetty huomiota päivittäin.
Avoin varhaiskasvatus edistää lapsiperheiden hyvinvointia ja tarjoaa kotihoidossa oleville alle kouluikäisille lapsille virikkeellistä toimintaa	Pyritään järjestämään avointa varhaiskasvatusta kaikille sitä haluaville. Perhekerhon ohjelmaa rakennetaan yhteistyössä järjestöjen ja eri kuntatoimijoiden kanssa.	Avoin varhaiskasvatus järjestänyt kerhoja kysynnän mukaisesti. Kerhot ovat olleet täynnä ja lapsiparkissa on ollut lapsia viikoittain. Korona epidemian vuoksi avoimen varhaiskasvatuksen kerhot olivat tauolla 16.3.-31.5.2020 ja 1.-31.12.2020.
Leikkikenttätoiminta tukemassa perheen arkea kesällä	Leikkikenttätoimintaa kesäkuussa 0-2 luokkalaisille lapsille yhteistyössä koulun kanssa.	Leikkikenttätoimintaa järjestettiin ajalla 1.- 17.6.2020. Toimintaan ilmoittautui 21 lasta.
Henkilökunnan työhyvinvoinnista huolehtiminen	Työhyvinvointikysely vuosittain Virkistyspäivä / -ilta kehityskeskustelut	Pojo-hankkeen kautta henkilöstökysely tehtiin loppuvuodesta 2020. Virkistysillat vietetty molemmissa yksiköissä. Kehityskeskustelut käyty koko henkilökunnan kanssa kesän/syksyn aikana.
Henkilökunnan tietotaidon ylläpitäminen	vuosittain koulutuspäiviä 3 / hlö	Henkilökunnan toteutuneista koulutuspäivistä pidetään kirjanpitoa ja huolehditaan, että 3pv/vuosi jokaisella toteutuu. Kevään poikkeusolojen aikana henkilökunta suoritti koulutuksia (mm.nepsy) etänä. Koulutuspäiviä keskimäärin 4/hlö

	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Poikkeama
Varhaiskasvatus	-1 386 251	-1 336 860	-1 274 823	-62 037
TOIMINTATUOTOT	116 204	96 200	107 478	-11 278
TOIMINTAKULUT	-1 502 455	-1 433 060	-1 382 301	-50 759
Poistot	-1 189	-2 250	-2 256	6

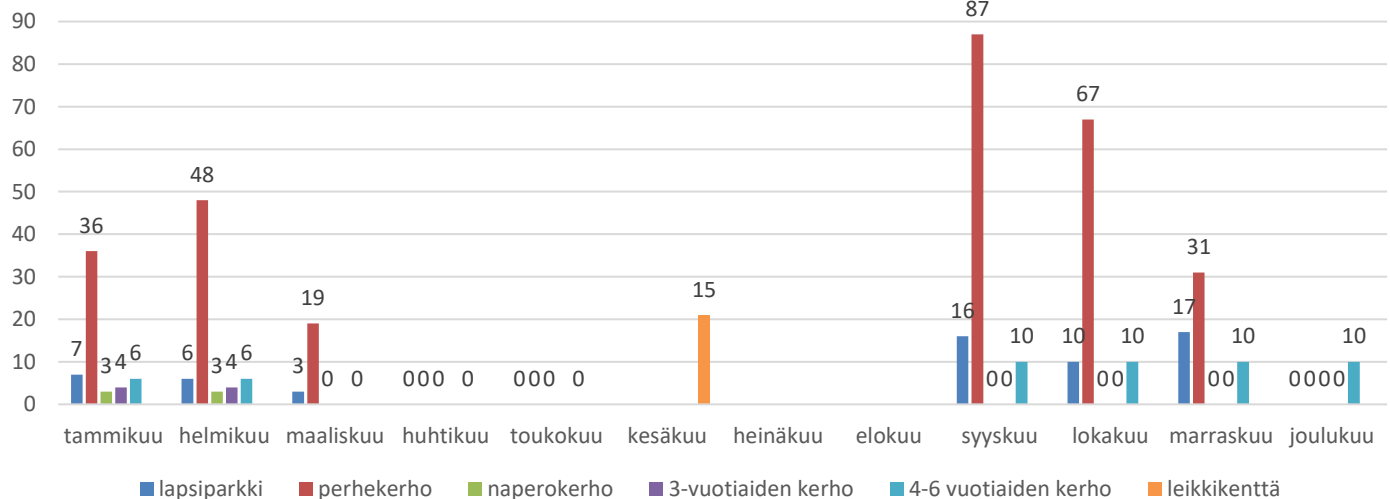
Alitusta ravitsemispalveluissa ja lasten kotihoidon tuessa.

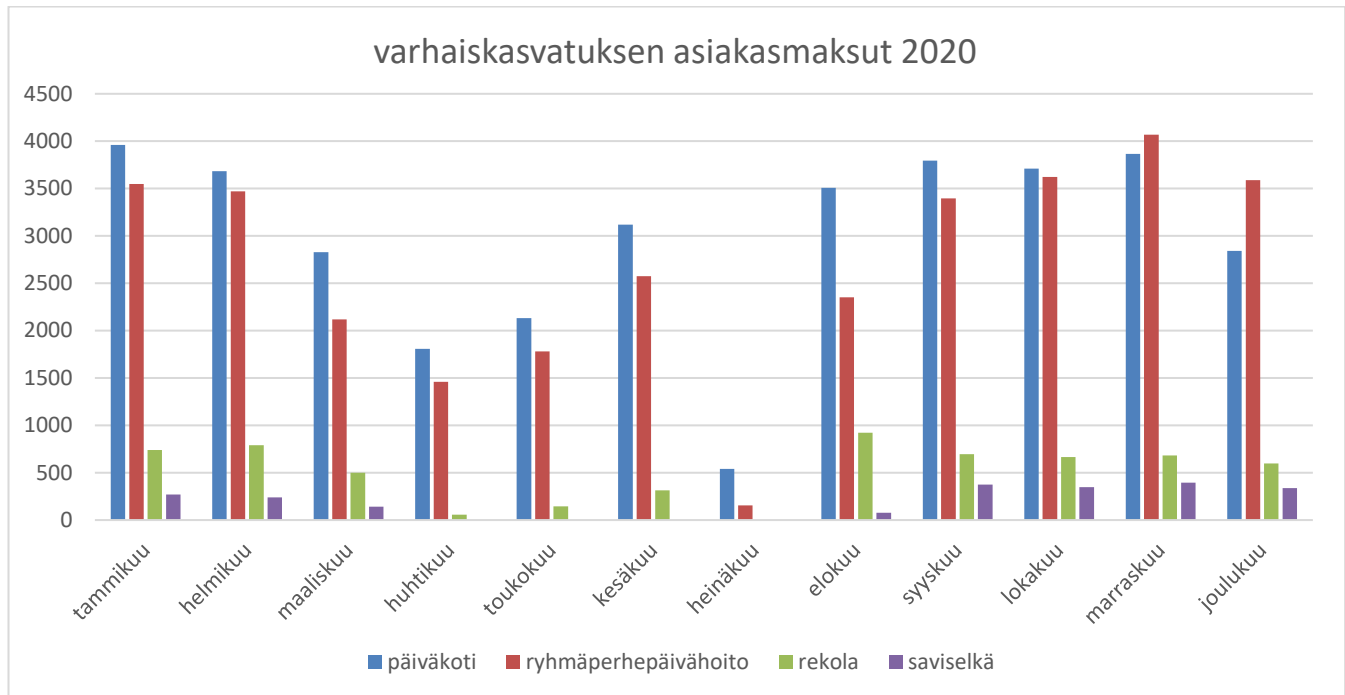
Tunnuslukuja

Lapsien määrä varhaiskasvatuksessa 2020

Lapsien määrä avoimessa varhaiskasvatuksessa 2020

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISEN LAUTAKUNTA

Yleistä

HYTE-lautakunnan tehtävänä on kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Tehtäviin si-säl-tyy tähän liittyen kirjasto-, kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntatoimen palvelujen tuottaminen sekä hy-vin-voinnin ja terveyden edistämisen ohjelman valmistelu, ylläpito ja seuranta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta kokoontui vuoden 2020 aikana viisi (5) kertaa ja käsitteli yhteensä 54 pykälää. Liikunta- ja nuorisosihteerin virka muutettiin hyvinvointiohjaajan toi-meksi huhtikuussa.

Vapaa-aikatoimen johtajana toimi sivistysjohtaja, joka toimi lautakunnan kokousten esittelijänä ja pöytäkirjanpitäjänä. Lautakunnan kokouksissa oli läsnäolo-oikeus myös kirjastotoimenjohtajalla ja lii-kunta- ja nuorisosihteerillä, myöhemmin hyvinvointiohjaalla, jotka toimivat omia vastuualueita kos-kevien asioiden valmistelijoina sekä talousarvion suunnittelijoina ja sen toteutumisesta vastaavina. Lisäksi lautakunnan kokouksissa oli edustus Kattilakosken kulttuuriosuuskunnalta, jonka vastuualuee-seen kuului kulttuuripalvelujen tuottaminen.

Kirjastotoimenjohtajan palvelut ostettiin Haapajärven kaupungilta. Työaikana mitattuna palvelun suuruus oli yksi päivä viikossa. Lisäksi kirjastossa työskenteli kaksi päätoimista kirjastovirkailijaa. Kun-nan kulttuuripalvelujen hoidosta vastasi Kattilakosken kulttuuriosuuskunta yhden viikoittaisen työpäi-vän työpanoksella. Liikunta- ja nuorisosihteerin/hyvinvointiohjaaja vastasi liikunta- ja nuorisotyöstä. Latujen ylläpito ostettiin yksityisiltä palveluntuottajalta, mutta muuten liikunta-alueiden hoidosta vastasi kunnan tekninen toimi.

HYTE lautakunnan jäsenistä koostunut toimikunta valitsi vuoden 2020 kärsämäkiseksi Riikka Hartikai-sen.

Kärsämäen kunnan vuosille 2019-2023 laaditun strategian vision mukaan Kärsämäki on viihtyvyttä ja yrittäjyyttä edistävä, Luova, reagoiva ja kansainvälinen, menestyvä ja mahdollisuuksia salliva maaseu-tupaikkakunta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan vastuualueelle kuuluvia keskeisiä toimenpiteitä ovat:

Kärsämäen kehittämisen painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet tärkeysjärjestykseen asetettuna.		
Strateginen tavoite	Strategiamittarit	Toimenpiteet, resurssit ja ajoitus
I Kärsämäestä brändi		
Positiivisten tarinoiden virta, myös yritysten tarinoiden avulla. Monipuolisesti esillä somessa ja tienvarsimainonta	Paikkakuntakuvan laatu ja tunnettuus mediassa ja eri sidosryhmissä	Monipuolista viestintää eri medioissa, toimistosihteerin on pääasiallinen viestijä.
II Laadukas maaseutuasuminen		
Kärsämäkisen maaseutuasumisen tarjoama elämänlaatu muodostuu paikkakunnan vahvuustekijäksi	Asumisen kokonaispalvelu: maanhankinnan, asumisratkaisujen ja elinvoimapolitiikan saumaton kokonaisuus, vuokra-asumisen kehittäminen ja kylien asumismahdollisuuksien hyödyntäminen. Sekä luonnonmukaisen pysähdyspaikan kehittäminen	Uusien asuntojen rakentaminen ja kylätoiminnan tukeminen.
III Keskipiste puolimatassa		
Kärsämäestä kehittyy ”Keskipiste Puolimatassa” –saavutettavuutensa pohjalta yritys- ja muita	Keskustaympäristön kehittäminen, digitalisaatio ja sijainnista riippumaton työ. Kylien mahdollisuudet tienkäyttäjille. Näkyvä mainonta ja selkeät opasteet sekä liikennevirtaa hyödyntävien palvelujen kehittäminen	Pidetään nelostien varsi elävänä.
IV Kulttuurista elämyksiä ja elinvoimaa		
Kulttuurin kohteista, tapahtumista, ympäristöistä ja palveluista kehittyvä kokonaisuus. Luovan kulttuuriyrittäjyyden edistäminen. Kylien kulttuuri tapahtumissa ja matkailussa	Kulttuuri Kärsämäelle elämyksiä ja elinvoimaa ja kytkeytyy tiiviisti paikkakunnan kuvaan ja markkinointiin sekä matkailun ja palvelujen kehittämiseen ja kansainvälisten yhteyksien hyödyntämiseen. Lisäksi erilaiset käynnissä olevat hankkeet ja tilaratkaisut tukevat luovan alan yrittäjyyttä	Ympärivuotisia kulttuuritapahtumia tulee olla edelleenkin tarjolla. Kansainvälisten taiteilijoiden näkyvyys myös opetuksessa. Matkailuhankkeen käynnistäminen napa-alueella. Kuntien uuden kulttuuritoimintain tavoitteena on tukea ihmisten mahdollisuuksia luovaan ilmaisuun ja toimintaan sekä kulttuurin ja taiteen tekemiseen ja kokemiseen, edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen, vahvistaa väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä ja luoda edellytyksiä elinvoiman kehittymiselle.

	TP 2019	TA2020	TP 2020	Poikkeama
HYTE lautakunta	-581 068	-625 520	-590 585	-34 935
TOIMINTATUOTOT	3 594	6 400	4 912	1 488
TOIMINTAKULUT	-584 662	-631 920	-595 497	-36 423
Poistot	-43 987	-53 990	-63 789	9 799

Toimielimen sitovuustaso

	TP 2019	TA2020	TP 2020	Poikkeama
HYTE-hallinto	-78 403	-80 800	-63 475	-17 325
Kirjasto- ja kulttuuritoimi	-264 812	-280 330	-268 499	-11 831
Liikunta- ja nuorisotoimi	-237 853	-264 390	-258 611	-5 779

HYTE-HALLINTO

Kuntalain (1. §) mukaan kunnan keskeinen tehtävä on edistää kuntalaisten hyvinvointia. Terveyttä edistäviä päätöksiä tarvitaan kaikilta yhteiskunnan sektoreilta ja tasoilta. Kunnat voivat edistää kuntalaisten hyvinvointia hyvinvointijohtamisella, jolla tarkoitetaan väestön hyvinvoinnin näkökulmasta tehtävää strategista johtamista ja valittujen strategioiden toimeenpanoa. Toukokuussa 2011 voimaantullut uusi terveydenhuoltolaki tuo kunnille lisää velvoitteita väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Kunnan on seurattava asukkaistensa terveyttä ja hyvinvointia, nimettävä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutahot sekä määriteltävä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet ja niitä tukevat toimenpiteet, joiden perustana käytetään kuntakohtaisia hyvinvointi- ja terveysosoittimia. Lisäksi kunnan eri toimialojen ja muiden kunnassa toimivien tahojen on tehtävä yhteistyötä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä. (THL & STM 2011.)

Strateginen tavoite	Strategiamittarit	Toteutuminen
Tavoitteena laaja-alainen ja poikkihallinnollinen hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja johtamisen kehittäminen.	Hyvinvointisuunnitelmasta tehdään myös kunta ja kyläkortit, joissa tavoitteet ovat konkreettisempia.	Hyvinvoinnin kuntakortti tehty yhteistyössä HYTE-työryhmän ja järjestöjen kanssa, joka hyväksyttiin helmikuussa. Hyte-työryhmän kokous pidettiin 22.1. ja järjestötapaaminen 12.2. Frosteruksen koululla
Tavoitteena hyvinvointitietojen hyödyntäminen toiminnassa.	Kyselyiden ja mittaristojen päivittäminen.	
Tavoitteena hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osaamisen vahvistaminen.	Osallisuuden lisääminen ja palveluohjauksen kehittäminen.	HYTE-työryhmälle ja järjestöille on lähetetty ajankohtaisia tiedotteita.

	TP 2019	TA2020	TP 2020	Poikkeama
Hallinto	-78 403	-80 800	-63 475	-17 325
TOIMINTATUOTOT	69	0	187	-187
TOIMINTAKULUT	-78 472	-80 800	-63 662	-17 138

Hallinnon toteutumisissa kokouskulut sekä toimistosihteerin (40%) ja sivistysjohtajan (50%) palkkakulut sekä muut hallinnolliset kulut. Alitusta palkkamenoissa johtuen sivistysjohtajan virkavapaudesta. Virkavapaan aikana tehtäviä hoiti varhaiskasvatuspäällikkö.

KIRJASTO- JA KULTTUURITOIMI

Kirjasto- ja kulttuuritoimen vastuualueeseen kuuluvat seuraavat tulosityksiköt: kirjastotoimi ja kulttuuritoimi.

	TP 2019	TA2020	TP 2020	Poikkeama
YHTEENSÄ	-264 812	-280 330	-268 499	-11 831
TOIMINTATUOTOT	1 435	4 100	4 479	-379
TOIMINTAKULUT	-266 247	-284 430	-272 977	-11 453
Poistot	-1 524	-5 460	-5 460	0

Koronan vuoksi osa tapahtumista on jouduttu perumaan, joten osa avustuksista eivät menneet maksuun. Alitusta myös muiden palveluiden ostoissa.

Kirjastotoimi

Kirjastotoimi sisältää kirjaston ja Saviselän lainausaseman.

Strateginen tavoite	Strategiamittarit	Toteutuminen
Kirjastopalvelujen saatavuuden turvaaminen	Kirjastot takaavat kaikille tasa-veroisen pääsyn tietoon ja kulttuuriin. Kirjasto tukee kokoelmillaan ja palveluillaan yhtäläisiä oikeuksia ja mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja virkistytymiseen. Pääsääntöisesti kirjasto on avoinna talvella 39 tuntia ja kesällä 37 tuntia viikossa. Lisäksi kirjastossa on 6 tuntia viikossa itsepalveluaikaa. Saviselän lainausasema palvelee Saviselän koululla ja on avoinna 2 tuntia viikossa lukuvuoden aikana. Kirjakokoelmaa pidetään Tammenlehdessä, Koivupuistossa ja Sykkeessä, ja ne vaihdetaan säännöllisesti.	Kirjasto oli alkuvuoden avoinna suunnitellusti. Kirjaston tilaremontti eteni, ja saimme entiset Alkon tilat suunnitellusti käyttöön. Pystyimme olemaan avoinna koko remontin ajan. Kirjasto oli suljettuna 18.3.-31.5.2020 valtioneuvoston määräyksellä koronaepidemian vuoksi. Kaikenlainen lainaustoiminta oli poissa käytöstä 18.3.-3.5. välisenä aikana. Valtioneuvoston linjauksen mukaan 4.5.-31.5. välisenä aikana kirjasto uloslainasi kirjoja ovelta, ja otti vastaan palautuksia, mutta itse kirjastot eivät olleet avoinna. Työntekijät tekivät sulun aikana aineiston järjestämistä, tietokannan siivous- ja päivitystöitä ja muita kirjaston sisätoimia. 1.6. kirjasto avattiin poikkeusjärjestelyin ja koronaohjeistus huomioiden. 30.11. Pohjois-Pohjanmaa siirtyi koronatilanteessa leviämisvaiheeseen, joten kirjastossa otettiin käyttöön rajoitettu palvelu. Tätä noudatettiin vuoden loppuun. Syksyllä käynnistettiin avin rahoittama palvelumuotoilu hanke, jonka puitteissa pidettiin syyskuussa asiakasilta, sekä mm. hankittiin kirjastoon uudet kyltitykset. Kirjasto on ollut talvikaudella avoinna suunnitelmien mukaan 39 tuntia viikossa. Kesäkaudella kesäkuussa 37 tuntia viikossa. Tämän lisäksi kirjastossa on ollut itsepalveluaikaa 6 tuntia viikossa. Itsepalveluaikana kirjaston henkilökunta ei ole asiakaspalvelussa vaan

		hoitaa niin sanottuja sisätöitä, mutta kirjastossa voi lainata ja palauttaa kirjoja, lukea lehtiä tai tehdä vaikka töitä. Saviselän kirjasto on ollut avoinna viikoittain 2 tuntia kirjastojen ja koulujen sulkuun saakka, sekä syksyllä 30.11. saakka.
Lukemisharrastuksen edistäminen	Lasten ja nuorten kirjastotyö on yksi kirjaston painopistealueista. Kirjasto tarjoaa koulu- ja luokille kirjastonkäytön opetusta, kirjavinkkausta ja satutunteja pyydettäessä. Lisäksi 1-6 luokkalaisia kannustetaan lukudiplomin suorittamisessa. Erilaisten teemojen sekä ajan- ja kohtaisten aiheiden ympärille kootaan kirjanäyttelyjä, sekä vinkataan ajankohtaista kirjallisuutta asiakkaille. Omasta kokoelmasta puuttuva materiaali kaukolainataan muualta. Kotipalvelua tarjotaan asiakkaille, jotka sairauden tai vamman vuoksi ovat estyneet käyttämästä kirjastoa.	Lasten ja nuorten lukuharrastukseen panostusta jatkettiin. Kirjastopolku-hankkeen materiaaleja käytettiin edelleen ja koululaisille tarjottiin kirjavinkkausta, kirjastonkäytön opetusta, kirjastoseikkailua ja muuta toimintaa. Koulujen ja kirjastojen sulkeuduttua opastettiin koululaisia ja opettajia verkossa verkko- ja e-kirjojen pariin. Lukudiplomeja suoritettiin lukuvuonna 2019-2020 79. Satutunteja pidettiin koronasulkuun saakka kerran kuussa. Perhekerhossa käytiin maaliskuun alussa. Syksyllä koululaisyhteistyötä jatkettiin hybridimallilla. Vinkkauksia tehtiin sekä virtuaalisesti, että lähivinkkauksena. Rivien välistä hankkeen puitteissa saatiin alakoululle myös virtuaalinen kirjailijavierailu. Kirjastossa järjestettyjä tapahtumia ehti olla Jannen ja Heikin runoilta 25.2. Muut tapahtumat peruttiin koronan vuoksi.
Kokoelman kehittäminen	Hankinta pidetään läänin keskiarvossa. Kirjallisuutta hankitaan monipuolisesti, yhtenä painopistealueena lasten ja nuorten kirjallisuus. Kärsämäki on mukana Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan yhteisessä e-kirjastossa, jossa tarjotaan alueen kaikille asukkaille samat e-aineistot osana kirjaston palveluita.	Hankintoja on tehty suunniteltujen periaatteiden mukaisesti ja puuttuva materiaali on kaukolainattu. Kävijämääriä seurataan ja uusien tilojen kehittämistä ja toiminnan parantamista jatkettiin. E-kirjastoa kehitettiin ja mainostettiin paljon. Sen käyttö lisääntyi merkittävästi vuoden 2020 aikana. Laskennallisesti Kärsämäellä käytettiin e-aineistoja 1,69kertaa/asukas.
Toiminnan aktiivinen kehittäminen	Kirjastoa kehitetään aktiivisesti osallistumalla alueellisiin ja valtakunnallisiin projekteihin ja hakemalla erilaisia kokeilu- ja kehittämispurahoja yksin, sekä yhteistyössä eri kirjastojen kanssa. Kirjasto pyrkii aktiivisella toiminnalla ehkäisemään syrjäytymistä kaikkien ikä- ja väestöryhmien keskuudessa.	Kirjastossa oli käynnissä palvelumuotoiluhanke, jonka tuloksena saatiin mm. uudet kyltytykset koko kirjastoon. Lisäksi Kirjasto oli mukana Rivien välistä hankkeessa, jossa saadaan kouluille kirjailijavieraita. Koronatilanteen takia vierailut ovat virtuaalisia. Kirjasto oli mukana Yksiin hankkeessa, jossa selvitettiin yhteisen kimpan perustamista Kirin, Tiekön ja Reisjärven kirjaston kanssa. Yhdistyminen päätettiin toteuttaa vuoden 2021

		aikana. Päätös tehtiin hyte-lautakunnassa ke- vällä 2020.
Yhteistyö	Kirjasto toimii aktiivisesti yhteis- työssä eri hallintokuntien, kir- jastojen sekä kolmannen sekto- rin kanssa.	Kimppakämpällä ja Esperissä ehdittiin pitää yhdet lukutuokiot helmikuussa. Toimintaa ei ole vielä aloitettu uudelleen.

	TP 2019	TA2020	TP 2020	Poikkeama
Kirjastotoimi	-227 220	-239 570	-241 707	2 137
TOIMINTATUOTOT	1 435	4 100	4 479	-379
TOIMINTAKULUT	-228 655	-243 670	-246 186	2 516
Poistot	-1 524	-5 460	-5 460	0

Ylitystä kaluston osalta koska investointi rajan alittuessa hankinnat laitettu käyttötalouspuolelle.

Tunnuslukuja	TP 2019	TA2020	TP 2020	Poikkeama
lainaa/as	12	12	10	-2
kirjastokäyntiä/as	13	18	7	-11
nettikäyntiä/as	2	4	2	-2

Kulttuuritoimi

Kulttuuritoimi vastaa monipuolisen kulttuuritarjonnan järjestämisestä kunnassa ammatillisesti päte-
vällä ohjauksella ja tukee järjestöjen järjestämiä kulttuuritapahtumia. Toiminnallaan kulttuuritoimi
edistää kuntalaisten henkistä hyvinvointia ja viihtyvyyttä tarjoamalla mahdollisuuden taide-elämyk-
siin sekä vahvistaa kärsämäkisten kotiseutuidentiteettiä ja ylläpitää kulttuuriperinteitä.

Kulttuuritoimi sisältää kulttuurin ja museot.

Strateginen tavoite	Strategiamittarit	Toteutuminen
Monipuolisten kult- tuuripalvelujen tur- vaaminen.	Kärsämäellä tarjotaan laaja- alaisia kulttuuritapahtumia ja vierailuesityksiä ympärivuoti- sesti.	Tammi-helmikuun vaihteessa kirjastossa oli esillä Jokihelmen opiston lasten kuvataideryhmien ke- vätnäyttely. Laskiaissunnuntaiksi Suomelaan suunniteltu ul- koilutapahtuma jouduttiin perumaan turvalli- suussyistä pihan, ladun ja mäkialueen jäisyyden takia. Helmikuun lopulla pidettiin Kirjastonjohtajat kiertueella runo-, tarina- ja musiikkitapahtuma ja aluetatterin Koivupuistossa kutsuyleisölle esit- tämä Morgan & Matruusi Hulkkonen ehdittiin myös pitää, mutta maaliskuulle suunnitellut kir- jastopyhä ja elokuvailta jouduttiin perumaan al- kaneen koronapandemian vuoksi. Samoin Espe- riin suunniteltu harmonikkamusiikkiesitys pe- ruuntui. Huhtikuulle suunniteltu lastenviikko päättiin siirtää jonnekin tulevaisuuteen. Kesäksi tehtiin kolme erilaista suunnistuskisaa, joita halukkaat voivat tehdä itsenäisesti. Ooko nääh nähny-kesäkisa aikuisille tai perheille yh-

		dessä tehtäväksi, Mysteerisuunnistus kouluikäisille sekä Satuhahmot piilosilla-pihasuunnistus pienemmille lapsille. (Viimeksi mainittu on ollut oikein suosittu, kahteen muuhun ei ole tullut kiisaan ilmoittautuneita, mutta molemmista on muutamia asiakkaita kertoneet käyneensä kohteissa mielenkiinnolla.) Kotiseutumuseo oli auki heinäkuun. Kärsämäkipäivien aikaan 6.-12.7. oli seuraavia tapahtumia; 7.7. Lasten lauluesityksiä hoivakotien asukkaille, Puhallinorkesterin konsetti 8.7. Saviselän kylämuseo avoinna ja maksuton puistojumppa 9.7. Yhteislaulutilaisuus museopihalla 10.7. Taidetapahtuma Pappilassa 11.7. Tarinatapahtuma museopihalla 12.7. Ulkoilutapahtuma Luonnon Sylissä Joulukuussa virtuaalinen joulunavaus ja joulukalenteri
Yhteistyö eri toimijoiden kanssa	Jatketaan yhteistyötä kulttuuri- osuuskunnan ja kulttuuriyhdistysten kanssa tapahtumatuotannossa ja koulujen kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttamisessa.	ARS-Kärsämäki oli avoinna 13.6. – 31.7.
Tuetaan lasten kulttuuria	Järjestetään tapahtumia myös koululla ja varhaiskasvatuksen piirissä.	Lastenkirjainstituutin kirjankuvitusnäyttely Vattumato alkoi maaliskuun alussa. Kirjastossa asiointien lisäksi näyttelyä katsomaan oli kutsuttu lapsiryhmiä, joille olisi suunniteltu esittely ja luku-tuokio. Vain muutama ryhmä ehti käydä ennen kirjaston sulkemista koronapandemian vuoksi. Pihataide-tapahtumassa haastettiin lapsiperheet tekemään pihataidetta ja lähettämään valmiista teoksesta kuva, joka julkaistiin Kulttuuri-Kärsämäki -sivustolla. Esitettiin myös haaste kirjoittaa koronapäiväkirjaa somessa.

	TP 2019	TA2020	TP 2020	Poikkeama
Kulttuuritoimi	-37 592	-40 760	-26 791	-13 969
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-37 592	-40 760	-26 791	-13 969

Kaikki avustukset eivät menneet maksuun koska koronan vuoksi osa tapahtumista eivät toteutuneet, myös kunnan kulttuuritapahtumat jäivät vähiin.

Mittarit/suoritteet	TP 2019	TA2020	TP 2020	Poikkeama
Asukkaita	2 575	2 600	2 540	-60

Kulttuuri ja yhdistys avustukset	12 300	13 000	5 858	-7 142
€/as	5	5	2,3	2,7

LIIKUNTA- JA NUORISOTOIMI

Liikunta- ja nuorisotoimen vastualueeseen kuuluvat tulosityksiköt: liikuntatoimi ja nuorisotoimi (hallinto jakautuu vuodesta 2020 lähtien menojen suhteessa tulosityksiköille).

	TP 2019	TA2020	TP 2020	Poikkeama
YHTEENSÄ	-237 853	-264 390	-258 611	-5 779
TOIMINTATUOTOT	2 089	2 300	246	2 054
TOIMINTAKULUT	-239 942	-266 690	-258 857	-7 833
Poistot	-42 463	-48 530	-58 328	9 798

Koronan vuoksi suunnitellut retket eivät toteutuneet, mikä vaikuttaa tuottoihin ja kuluihin.

Liikuntatoimi

Liikuntatoimi sisältää liikunta-alueet, urheilukentän ja muu liikuntatyön.

Strateginen tavoite	Strategiamittarit	Toteutuminen
Perusliikuntapalveluiden saatavuuden turvaaminen kuntalaisille	Liikuntapaikat toimintakunnossa läpi vuoden. - mahdollistetaan urheilukenttäalueen monipuolinen käyttö - lähiliikuntapaikan ylläpito - liikuntapaikkojen kunnossapito säännöllistä - liikuntatarvikevarastojen aukiolo viikonloppuisin	Urheilukenttäalueen liikuntapaikat ympäristöineen ovat olleet toimintakuntoiset ja edustavat. Hiihtoladut, kaukalot/jääalueet olivat luistelijoiden ja pelaajien ahkerassa käytössä. KKI- liikuntasuorituksia kuntovihkoihin kertyi hyvin. Kehonkoostumusmittaukset InBody-laitteella jouduttiin myös perumaan epidemiatilanteen vuoksi. Reiteillä ja luontokohteissa/luonnossa oli selvää liikkumisen lisäystä Koronan aikana. Kartoitettiin frisbeegolfratojen siistimisen tarvetta
Seura- ja järjestötoiminnan tukeminen	Oikea tehokas kohdentaminen. Avustukset vastikkeellisia.	Suurin osa liikunta- ja hyvinvointi avustuksista on maksettu. Avustukset ovat harkinnanvaraisia ja kohdennettuja.
Aktiivinen toiminta nuorten ja lasten parissa	Uimakouluja, retkiä ja kerhotoimintaa.	Monitoimiretki järjestettiin Vuokattiin helmikuun alussa, 94 osallistujaa. Retki SM-liiga otteluun Ouluun Reisjärven vapaa-aikatoimen kanssa. Koululaisten talviloman alussa pelattiin kaukalossa jääkiekon naperoturnaus. Oltiin Katajan mukana järjestämässä maanantaikisoja kesäkuussa.

		Uintiretket, uimakoulut, perheretki Särkänniemeen eivät toteutuneet Koronasta johtuen.
--	--	--

	TP 2019	TA2020+MRM	TP 2020	Poikkeama
Liikuntatoimi	-137 097	-185 670	-190 090	4 420
TOIMINTATUOTOT	1 564	1 500	185	1 315
TOIMINTAKULUT	-138 661	-187 170	-190 275	3 105
Poistot	-42 463	-48 510	-58 311	9 801

Suunnitellut retket eivät toteutuneet, mikä vaikuttaa tuottoihin ja kuluihin. Alueiden kunnossapitoon meni arvioitua enemmän kustannuksia.

Mittarit/suoritteet	TP 2019	TA2020	TP 2020	Poikkeama
Asukkaita	2 575	2 600	2 540	-60
Uimahallipalvelut €/as	21 000 8,2	21 000 8,1	21 000 8,3	0 0,2
Avustukset yhteisöille €/as	15 720 6,1	19 250 7,4	16 320 6,4	-2 930 -1,0

Nuorisotoimi

Nuorisotoimi sisältää nuorisotilat ja muu nuorisotyön.

Strateginen tavoite	Strategiamittarit	Toteutuminen
Seura- ja järjestötoiminnan tukeminen	Oikea tehokas kohdentaminen. Avustukset vastikkeellisia.	Nuorisoavustukset on maksettu.
Aktiivinen toiminta nuorten ja lasten parissa	Retkiä ja kerhoja, monipuolista toimintaa. Sosiaalista viestintää nuorille.	Sosiaalista viestintää on toteutettu nuorisovaltuuston kautta. Nuorten kesätyökohteisiin työllistyi 31 nuorta.
Nuorisotilojen tehokas käyttö	Nuorisotila avoinna mahdollisimman paljon. Riittävät bänditilat.	Avoimet ovet -toiminta iltoja on nuorisotiloissa järjestetty 48 kertaa/442 osallistujaa (Huom. määrät ennen Korona sulkua). Poppelin tiloja ovat käyttäneet myös järjestöt, perhekoti, perhetyöntekijät, seurakunta, työpaja ja koulu. Kesäkuussa nuorisotalo Poppelin avoimia ovia pidettiin 16 kertaa/97 osallistujaa. Nuorisotalolle on ollut palkattuna nuorisovalvoja. Nuorisotila on ollut suljettuna Koronan kokouksien rajoituksista lähtien.
Yhteistyö eri hallintokuntien ja muiden toimijoiden kanssa	Erilaisten tapahtumien järjestäminen ja nuorisotilan käyttäminen. Liikkuvan nuokkarin jatkuminen yläkoulu ikäisistä ylöspäin.	Nettinuokkari toiminta käynnistettiin 4 krt/vko Discordissa maaliskuussa. Etsivä nuorisotyöntekijä on työskennellyt nuorisotalo Poppelissa kerran viikossa.

Ennaltaehkäisevä työ	Etsivän nuorisotyön/ yksilövalmentajantyön jatkuminen. Aikalisä toiminta.	Pohjois-Pohjanmaan maakunnallisen nuorisovaltuuston toimintaan on valittu Kärsämäen edustajat. Kärsämäki osallistuu kutsuntaikäisiin suunnattuun Aikalisätoimintaan, sitä toteuttaa etsivä nuorisotyö.
----------------------	--	---

	TP 2019	TA2020+MRM	TP 2020	Poikkeama
Nuorisotoimi	-49 756	-78 720	-68 521	-10 199
TOIMINTATUOTOT	440	800	62	738
TOIMINTAKULUT	-50 196	-79 520	-68 583	-10 937
Poistot		-20	-17	-3

Suurimmat alitukset matkustus- ja kuljetuspalveluista ja sisäisistä vuokrista.

Tunnuslukuja	TP 2019	TA2020	TP 2020	Poikkeama
Asukkaita	2 675	2 600	2 540	-60
Avustukset yhteistöille	12 110	12 350	-14 350	2 000
€/as	4,5	4,8	5,6	0,8

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Vastuullinen viranhaltija: kunnanjohtaja ja rakennusmestari

Kärsämäen kunnan vuosille 2019 - 2023 laaditun strategian vision mukaan Kärsämäki on viihtyvyttä ja yrittäjyyttä edistävä, luova, reagoiva ja kansainvälinen sekä menestyvä ja mahdollisuuksia salliva maaseutupaikkakunta.

Teknisen lautakunnan vastuualueelle kuuluvia keskeisiä toimenpiteitä ovat:

Kärsämäen kehittämisen painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet tärkeysjärjestykseen asetettuna.		
Strategia tavoite	Strategiamittarit	Toimenpiteet, resurssit ja ajoitus
I Kärsämäestä brändi		

Positiivisten tarinoiden virta myös yritysten tarinoiden avulla. Monipuolisesti so- messa. Tienvarsimainonta	Paikkakuntakuvan laatu ja tunnettuus mediassa ja eri sidosryhmissä. Kun- nan asukasmäärän kehitys, Kunta- ja elinkeinostrategioiden toteutusaste, kehittämishankkeiden vaikuttavuus, uudet yritykset, työpaikkojen määrä, paikkakunnan sisäisen kehittämisil- mapiirin ja ulkoisen yhteistyön taso	Kärsämäen keskustan ympäristön vetovoimaisuutta lisätään kehittä- mällä teollisuus- ja liikealueita. Kunta on mukana paikkakunnan vetovoiman kehittämisessä ja yri- tyksien menestymisen mahdolli- suuksien parantamisessa. Tienvar- simainontaa kehitetään yhdessä yritysten, yh- teisöjen ja kuntalaisten kanssa.
II Laadukas maaseutuasuminen		
Asumisen kokonaispalvelu Maanhankinnan, asumisrat- kaisujen ja elinvoimapolitiikan saumaton kokonaisuus Kylien asumismahdollisuu- sien hyödyntäminen	Kunnan nettomuuton kehitys, kunnan asuntokannan käyttöaste, uusien asuntorakentamishankkeiden määrä, asuntotonttien myyntimäärät keskus- tassa ja haja-asutusalueella, yksityis- ten vajaakäyttöisten asuntojen määrä, asiakaspalaute asumis- ja muista palveluista sekä harrastus- mahdollisuuksista (säännölliset asu- kas- ja asiakaskyselyt), palvelujen jo- notusaste ja ihmisläheisyys	Asumisen asiakaspalveluprosessia kehitetään kokonaispalveluna (asunto, työpaikat, palvelut, har- rastukset ja etuudet esillä samassa muuttopaketissa) Kaavoituksen ja yhdyskuntaraken- tamisen avulla toteutetaan riittä- västi erilaisia rakennustontteja ra- kentajien käyttöön. Haja-asutusalueen vapaana ole- vien tonttien ja tyhjillään olevien asuntojen markkinointi asunto- käyttöön ja rakentajien tietoisuu- teen, tonttipörssi
III Keskipiste puolimatassa		
Keskustaympäristön kehittä- minen Kylien mahdollisuudet tien- käyttäjille Näkyvä mainonta ja selkeät opasteet Liikennevirtaa hyödyntävien palveluiden kehittäminen	Uudet yrityshankkeet, yritystonttien myyntimäärä, liiketilojen käyttöaste, valta- ja kantateiden varsien kehittä- misaktiivisuus, tapahtumien ja majoit- tujen määrä, hanketavoitteet. Tienvarsien hoito ja siisteys, valaistut mainostaulut ja selkeät opasteet alu- eiden palveluihin.	Alueiden käytön kokonaisvaltainen suunnittelu, jossa huomioidaan yritysten tarpeet sekä kulttuurialu- eiden kehittäminen ja hyödyntä- minen. Liikennevirtaa hyödyntävien palve- luiden kehittäminen ja markki- nointi (yritykset, kaupat, koira- puisto, skeittipuisto, Konttilan alue, leikkikentät, kuntoilupuisto, urheilukenttäalue, Suomelan alue ym.)
IV Kulttuurista elämyksiä ja elinvoimaa		
Kulttuurin kohteista, tapahtu- mista, ympäristöistä ja palve- luista kehittyvä kokonaisuus. Luovan kulttuuriyrittäjyyden edistäminen. Kylien kulttuuri tapahtumissa ja matkailussa.	Tapahtumien kävijämäärä, uudet ta- pahtumat ja tilaisuudet, uudet yrityk- set, kansainvälisten yhteyksien ja vie- railujen määrä, majoitusvuorokaudet, kulttuurimatkailun aktiviteetti	Kulttuurialueita ja rakenteita kehi- tetään ja käytettävyyttä monipuo- listetaan erilaisissa kulttuuritapah- tumissa. Luovan kulttuuriyrittäjyyden edis-

		tämistä tuetaan aktiivisen elinvoimapolitiikan keinoilla. Kylien kulttuuria tapahtumissa ja matkailussa edistetään kunnan, yhteisöjen, yrittäjien ja kuntalaisten monipuolisella yhteistyöllä.
--	--	--

Tekninen lautakunta

Valtuuston sitovuustaso

	TP 2019	TA 2020 alkuper.	TA-muutos	TA 2020 yht.	TP 2020	Poikkeama
Tekninen lautakunta	-366 399	-354 110	-25 000	-379 110	-240 237	-138 873
TOIMINTATUOTOT	1 586 338	1 587 590	0	1 587 590	1 620 025	-32 435
TOIMINTAKULUT	-1 952 736	-1 941 700	-25 000	-1 966 700	-1 860 262	-106 438

Toimielimen sitovuustaso

	TP 2019	TA 2020 alkuper.	TA-muutos	TA 2020 yht.	TP 2020	Poikkeama
Yhdyskuntatekniikka	-336 590	-385 650	-25 000	-410 650	-349 888	-60 762
Kiinteistötoimi	207 050	277 380		277 380	347 511	-70 131
Suojelutoimi (Pelastustoimi)	-236 859	-245 840		-245 840	-237 860	-7 980

Poistot	-535 332	-534 040	-48 690	-582 730	-576 269	-6 461
Yhdyskuntatekniikka	-132 413	-122 840	-48 690	-171 530	-172 291	761
Kiinteistötoimi	-402 570	-410 920		-410 920	-403 699	-7 221
Suojelutoimi (Pelastustoimi)	-349	-280		-280	-279	-1

Toimielintä sitovat tehtäväalueet

YHDYSKUNTATEKNIikka

Yhdyskuntatekniikan tehtäväalueita ovat: hallinto, liikenneväylät ja muut yleiset alueet, kaavoitus- ja mittaus-toimi, jätehuolto ja koneet.

Toiminnan tavoitteet	Tavoitetasot	Toteutuma
Hallinto: Tuottaa Teknisen toimen toimistopalvelut. Tulosalue rakennuttaa, rakentaa ja ylläpitää tehokkaasti ja taloudellisesti rakennuksia ja alueita kunnan omien	Teknisen toimen hallinnon tehtävänä on hoitaa teknisen toimen toimistopalvelut sekä investointikohteiden suunnittelu ja rakennuttaminen. Tekninen lautakunta kokoontuu tarvittaessa ja esitykset käsitellään kuntalain edellyttämässä ajassa. Ostolaskut	Hallinnon tehtävät ja toimistopalvelut ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti. Investointihankkeiden toteutuminen esitetään erillisessä investointiosassa.

toimintojen, sekä yritysten ja kuntalaisten käyttöön.	hoidetaan siten, ettei viivästyskorkoja synny. Laskutukset hoidetaan ajallaan. Laaditaan talousarvio, sekä tuotetaan talousarvion seurantaan ja sisäiseen valvontaan liittyvät raportit.	Lautakunnan kokoukset on pidetty tarvittaessa. Ostolaskut ja laskutus on hoidettu ajallaan. Talousarvion seuranta on suoritettu säännöllisesti.
Liikenneväylät ja yleiset alueet: Turvallisen liikenneympäristön luominen ja ylläpitäminen. Puistojen, leikkikenttien ja muiden alueiden pitäminen viihtyisinä ja turvallisina virkistysalueina.	Liikenneväylien hoidossa tavoitteena on pitää kaavatiet ja yleiset alueet hyvässä kunnossa. Kaavateiden ja kevyenliikenteen väylien kunnossapidosta on luokitus, jolla ohjataan talviaurauksen ja hiekoitusten aloittamista oikeaan aikaan edistämään turvallista liikumista. Kunnossapidosta huolehditaan osin kunnan omana työnä ja ostopalveluna. Yksityisille maksetaan kesä- ja talvikunnossapitoavustukset. Edelleen kunta osallistuu kuntaosuudella sellaisten yksityisteiden peruskorjaukseen, jotka saavat valtionosuiden. Puisto- ja viheralueet pidetään sellaisessa kunnossa, että ne antavat myönteisen kuntakuvan. Tuetaan paikallisia nuoria palkkaamalla heitä kesätöihin.	Kaavateitä ja yleisiä alueita on pidetty kunnossa ostopalveluna ja osin kunnan omana työnä. Yksityisille on maksettu auraus- ja kesäkunnossapitoavustukset. Yksityisteiden perusparantamisia ei ollut. Puisto- ja viheralueet on pidetty sellaisessa kunnossa, että ne antavat myönteisen kuntakuvan. Rakennettujen skeittipuiston, koirapuiston ja kuntoilupuistojen opasteita lisätty ja alueille lisätty roskapisteitä. Muita yleisiä alueita on pidetty kunnossa omana työnä, sekä osittain ostopalveluna.
Kaavoitus- ja mittaus: Asemakaavat ja osayleiskaavat laaditaan MRL:n säännösten mukaisesti.	Asemakaava pidetään ajan tasalla ostopalveluna. Maanmittauslaitokselta ostetaan palvelut mm. kiinteistönmuodostukseen liittyvissä asioissa. Vastuullinen viranhaltija osallistuu tarvittaessa maanmittaustoimituksiin kunnan alueella.	Asemakaavat ja osayleiskaavat laaditaan MRL:n säännösten mukaisesti.
Koneet: Tuottaa hallintokuntien tarvitsemat käyttäjäpalvelut, järjestää työkalukalustoa.	Kalusto pidetään käyttötarkoitusta vastaavassa kunnossa. (traktori, ruohonleikkurit, autot jne.).	Kalusto on pidetty toimintakuntoisena.

	TP 2019	TA 2020 alkuper.	TA-muutos	TA 2020 yht.	TP 2020	Poikkeama
Yhdyskuntatekniikka	-336 590	-385 650	-25 000	-410 650	-349 888	-60 762
Hallinto	-181 487	-196 310	-25 000	-221 310	-201 071	-20 239
TOIMINTATUOTOT	4 060	2 700		2 700	3 670	-970
TOIMINTAKULUT	-185 547	-199 010	-25 000	-224 010	-204 741	-19 269

Liikenneväylät ja muut yl.alueet	-134 171	-156 850		-156 850	-122 039	-34 811
TOIMINTATUOTOT	35 426	42 740		42 740	30 930	11 810
TOIMINTAKULUT	-169 597	-199 590		-199 590	-152 968	-46 622
Poistot	-107 830	-99 510	-48 690	-148 200	-148 206	6

Kaavoitus- ja mittaustoimi	0	-2 500		-2 500	0	-2 500
TOIMINTAKULUT	0	-2 500		-2 500	0	-2 500
Poistot	-1 257	0			-758	758

Jätehuolto	-2 191	-2 200		-2 200	-830	-1 370
TOIMINTAKULUT	-2 191	-2 200		-2 200	-830	-1 370
Poistot	-17 501	-17 500		-17 500	-17 501	1

Koneet	-18 741	-27 790		-27 790	-25 948	-1 842
TOIMINTATUOTOT	1 478	0			1 078	-1 078
TOIMINTAKULUT	-20 219	-27 790		-27 790	-27 027	-763
Poistot	-5 826	-5 830		-5 830	-5 826	-4

Talousarvion alitus 14,79 %. Toimintakulujen suurimmat alitukset palkkamenoissa, palvelujen os-
toissa ja avustusmenoissa.

Mittarit/suoritteet		TP2019	TA2020	TP2020
Katujen kunnossapito	€/km/v	3 099,03	2 384,97	1 961,56
	kadut/km	14,030	14,030	14,270
	kvl/km	4,205	4,205	4,355
Tievalaistus	€/v	25 329,93	25 000	23 391,91
Yksityisteiden avustukset/ Talvikunnossapito	€/v	10 630,02	10 607	10 540,31
	€/km/v	120,07	119,80	119,50
	km/v	88,534	88,534	88,204
Yksityisteiden avustukset/ Kesäkunnossapito	€/v	5 262,25	8 940	5 004,94
Lk I 126,14 €/km	€/km/v	114,52	108,28	115,67
Lk II 92,50 €/km	km/v	45,950	82,567	43,270
Lk III 58,87 €/km				
Perusparantaminen Valtionavustusta perusparannuk- seen saaville tiekunnille enintään 15 % toteutuneista kustannuksista	€/v	0,00	9 845	0

KIINTEISTÖTOIMI

Tehtäväalue sisältää tilapalvelut, maa- ja metsätilat, sekä välitetyt työpalvelut.

Toiminnan tavoitteet	Tavoitetasot	Toteutuma
Tilapalvelut: Tuottaa Kärsämäen kunnan omis- tamien rakennusten tilantarvepal- velut hallintokunnille ja ulkopuoli- sille käyttäjille. Tilapalvelu sisältää rakennusten ja niiden ulkoaluei- den teknisen kunnossapidon ja hoidon järjestämisen. Tilapalvelut sisältävät: - omat toimitilat	Huolehditaan kunnan kiinteis- töjen kunnossapidosta, käytet- tävydestä ja arvon säilyttämi- setä mahdollisimman laaduk- kaasti. Kunnossapidon työt tehdään osin omana työnä ja ostopalveluna. Compass Group FS Finland Oy hoitaa	Kiinteistöt on pidetty kunnossa ja niille on tehty tarvittavat kor- jaukset. Tilat on vuokrattu.

- vuokra-asunnot - muut vuokratilat	siivouspalvelun. Tilat vuokrataan kunnan sisäisille ja ulkoisille asiakkaille.	
Maa- ja metsätilat: Kunnan omistaman metsäomaisuuden hoito hyvän metsänhoidon periaatteen mukaisesti. Peltoalueet vuokrataan.	Metsäomaisuuden hoito ja puun myynti toteutuvat metsänhoitoyhdistyksen laatiman metsäsuunnitelman mukaisesti. Metsäsuunnitelma uudistetaan n. 10 vuoden välein. Peltoalueet vuokrataan viljelijöille.	Kunnan metsät hoidetaan metsätaloussuunnitelman mukaisesti, asiantuntijana metsänhoitoyhdistys. Kunnan uuden metsätaloussuunnitelman vuosille 2019-2029 on laatinut Metsäsuunnittelu Hollanti Oy. Peltoalueet on vuokrattu viljelijöille.
Välitetyt työpalvelut: Ulkopuolisille suoritettavat palvelut	Laskutetaan toteutuman mukaan	Laskutettu toteutuman mukaan

	TP 2019	TA 2020 alkuper.	TA- muutos	TA 2020 yht.	TP 2020	Poikkeama
Kiinteistötoimi	207 050	277 380	0	277 380	347 511	-70 131
Omat toimitilat	137 200	124 850		124 850	148 877	-24 027
TOIMINTATUOTOT	1 337 880	1 298 380		1 298 380	1 267 322	31 058
TOIMINTAKULUT	-1 200 681	-1 173 530		-1 173 530	-1 118 446	-55 084
Poistot	-313 699	-322 130		-322 130	-314 860	-7 270

Vuokratut asunnot	-18 735	8 550		8 550	7 593	957
TOIMINTATUOTOT	19 651	21 350		21 350	20 796	554
TOIMINTAKULUT	-38 385	-12 800		-12 800	-13 203	403
Poistot	-3 734	-3 740		-3 740	-3 734	-6

Muut vuokratilat	45 590	62 190		62 190	68 427	-6 237
TOIMINTATUOTOT	95 402	112 200		112 200	114 385	-2 185
TOIMINTAKULUT	-49 812	-50 010		-50 010	-45 958	-4 052
Poistot	-85 138	-85 050		-85 050	-85 106	56

Maa- ja metsätilat	42 995	81 790		81 790	122 614	-40 824
TOIMINTATUOTOT	85 607	110 220		110 220	178 311	-68 091
TOIMINTAKULUT	-42 612	-28 430		-28 430	-55 697	27 267

Välitetyt työpalvelut	0	0		0	0	0
TOIMINTATUOTOT	6 832	0		0	3 532	-3 532
TOIMINTAKULUT	-6 832	0		0	-3 532	3 532

Talousarvion nettotulojen ylitys 25,28 %. Toimintatuottojen ylitykset metsän ja käyttöomaisuuden myyntituloissa. Toimintakulujen alitukset palkka- ja tarvikemenoissa.

Tilapalveluihin sisältyy:

- omat toimitilat; eri hallintokuntien omassa käytössä olevat tilat
- vuokra-asunnot; 4 kpl
- muut vuokratilat; paloasema, sipulivarasto, autotalli/eläinlääkäri ja Käräjälinnan tila/kansalaisopisto

Mittarit/suoritteet		TP2019	TA2020	TP2020
Omat toimitilat	k-m ²	16 674	16 678	16 824
Vuokratut asunnot	k-m ²	360	360	479

Muut vuokratilat	k-m ²	1 423	1 519	1 703
Toimintatuotot	€/k-m ² /v	78,31	77,16	73,79
Toimintakulut	€/k-m ² /v	69,47	66,62	61,94

Toimitilojen toimintatuottoihin TP 2020 sisältyy:

- sisäiset vuokrat	1 178 766 €
- ulkoiset vuokrat ja pääomavuokrat	163 303 €
- muut sisäiset ja ulkoiset myyntitulot	60 433 €

Omien toimitilojen osalta toteutuneet kiinteistöjen kustannukset sisältäen poistot laskutetaan eri hallinnonaloilta sisäisinä vuokrina.

PELASTUSTOIMI (ent. Suojelutoimi)

Pelastustoimen hoidosta vastaa Jokilaaksojen pelastuslaitos. Ylivieskan kaupunki toimii sopimuskuntana ja laskuttaa kuntien tekemän yhteistoimintasopimuksen mukaiset kuntaosuudet kunnilta.

	TP 2019	TA 2020 alkuper.	TA-muutos	TA 2020 yht.	TP 2020	Poikkeama
Pelastustoimi 1.1.2021 alkaen						
Suojelutoimi	-236 859	-245 840		-245 840	-237 860	-7 980
TOIMINTAKULUT	-236 859	-245 840		-245 840	-237 860	-7 980
Poistot	-349	-280		-280	-279	-1

Mittarit/suoritteet		TP2019	TA2020	TP2020
Menot	€/as	91,98	94,55	93,65
Asukasluku		2575	2600	2540

Ruokahuolto- ja siivouspalvelut

Ruokahuolto- ja siivouspalvelujen hoidosta vastaa Compass Group FS Finland Oy (ent. Fazer Food Service Oy). Siivouspalvelun kustannukset ja keittiöiden nettokäyttökustannukset sisältyvät hallintokuntien kustannuksiin käytön suhteessa.

	TP2019	TA2020	TP2020
Siivouspalvelut	196 632	191 770	181 902
Ruokahuoltopalvelut	362 637	389 880	287 696

Poikkeama tp 2019 ja tp 2020 lukujen välillä johtuu koulutoimen siirtymisestä lähiopetuksesta etäopetukseen noin. 2 kk:n ajaksi keväällä 2020 koronapandemiasta johtuen.

7.2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelmaosan toteutuminen 2020	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- Muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	3 146 240,00	0,00	3 146 240,00	3 263 302,19	117 062,19
Myyntituotot	1 168 160,00	0,00	1 168 160,00	1 213 585,56	45 425,56
Maksutuotot	374 440,00	0,00	374 440,00	341 301,03	-33 138,97
Tuet ja avustukset	176 420,00	0,00	176 420,00	238 013,78	61 593,78
Vuokratuotot	1 389 650,00	0,00	1 389 650,00	1 371 915,73	-17 734,27
Muut toimintatuotot	37 570,00	0,00	37 570,00	98 486,09	60 916,09
TOIMINTAKULUT	-21 445 560,00	-25 000,00	-21 470 560,00	-21 049 634,56	420 925,44
Henkilöstökulut	-5 625 380,00	0,00	-5 625 380,00	-5 516 483,11	108 896,89
Palvelujen ostot	-12 850 430,00	-25 250,00	-12 875 680,00	-12 611 363,40	264 316,60
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-771 540,00	-250,00	-771 790,00	-752 868,22	18 921,78
Avustukset	-621 180,00	0,00	-621 180,00	-606 696,28	14 483,72
Vuokratulot	-1 552 750,00	0,00	-1 552 750,00	-1 465 726,56	87 023,44
Muut toimintakulut	-24 280,00	500,00	-23 780,00	-96 496,99	-72 716,99
TOIMINTAKATE	-18 299 320,00	-25 000,00	-18 324 320,00	-17 786 332,37	537 987,63
Verotulot	7 490 000,00	-491 000,00	6 999 000,00	7 022 827,38	23 827,38
Valtionosuudet	11 302 000,00	716 000,00	12 018 000,00	12 057 682,00	39 682,00
Rahoitustuotot ja -kulut	234 500,00	0,00	234 500,00	853 140,78	618 640,78
Korkotuotot	9 000,00	0,00	9 000,00	10 877,63	1 877,63
Muut rahoitustuotot	331 000,00	0,00	331 000,00	916 305,30	585 305,30
Korkokulut	-80 000,00	0,00	-80 000,00	-64 829,87	15 170,13
Muut rahoituskulut	-25 500,00	0,00	-25 500,00	-9 212,28	16 287,72
VUOSIKATE	727 180,00	200 000,00	927 180,00	2 147 317,79	1 220 137,79
Poistot ja arvonalentumiset	-666 180,00	-48 690,00	-714 870,00	-718 624,03	-3 754,03
TILIKAUDEN TULOS	61 000,00	151 310,00	212 310,00	1 428 693,76	1 216 383,76
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET	54 890,00	0,00	54 890,00	54 885,17	-4,83
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	115 890,00	151 310,00	267 200,00	1 483 578,93	1 216 378,93

Verotulot 2020	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- Muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	6 247 000	-491 000	5 756 000	5 787 719	31 719
Kiinteistövero	588 000	0	588 000	532 778	-55 222
Osuus yhteisöveron tuotosta	655 000	0	655 000	702 330	47 330

Kiinteistöveroprosentit	
	2020
Yleinen veroprosentti	0,93 %
Vakituiset asunnot	0,65 %
Muut asuinrakennukset	1,10 %
Voimalaitos	2,85 %
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00 %
Rakentamattomat tontit	3,00 %

Taulukko. Kiinteistöveroprosentit vuonna 2020.

Valtionosuudet 2020	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- Muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Valtionosuudet yhteensä	0	716 000	12 018 000	12 057 682	39 682
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	11 348 000	716 000	12 064 000	10 456 281	-1 607 719
Opetus- ja kulttuuritoimen muut vos	-46 000		-46 000	-7 619	38 381
Verotulomenetyksen kompensatio	0,00	0,00	0	1 609 020	1 609 020

Taulukko. Vuoden 2020 valtionosuuksien erittely.

INVESTOINNIT V. 2020

HALLINTOTOIMI

Vastuutoimielin: Kunnanhallitus
Vastuuhenkilö: Kunnanjohtaja

MAA-ALUEET

100 Maan hankinta ja myynti

Perustelut: Maa-alueiden ostot ja myynnit

Maan hankinta ja myynti	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poik- keama
Menot, maan hankinta	100 000		100 000	45 932,00	54 068,00
Tulot, maan myynti	-19 100	-23 600	-42 700	-14 655,90	-28 044,10
Netto	80 900		57 300	31 276,10	26 023,90

Toteuma: Ostot: Kauppa 17.12.2020 Kantohake LTH Oy
Kauppa 18.12.2020 Ristinen Mika, Huttunen Jenni
Rakennuksen osuus kohdassa Kiinteistöt
Myyntit: Kauppa 2.4.2020 Vestia Oy
Kauppa 18.12.2019 Kärsämäen Teoll.kiint. Oy

124 Teollisuuskenttä

Perustelut: Kantavan alueen rakentaminen teollisuusrakentamista ja muuta teollistamisrakentamista varten 3 vuoden aikana vaihteittain

Aloitussvuosi ja kokonaiskust.arvio 2018 180 000 eur
Edellisen vuoden käyttö yht. 2018-2019 94 718,22 eur

Teollisuuskenttä	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poik- keama
Menot	60 000		60 000	62 192,80	-2 192,80
Tulot	0		0		0,00
Netto	60 000		60 000	62 192,80	-2 192,80

Toteutunut: Hanke valmis

KAAVAT

123 Asemakaavan uusiminen

Perustelut: Muutos kortteleissa 41, 42, 42a ,340 ja 343

Aloitussvuosi ja kokonaiskust.arvio 2019 10 000 eur
Edellisen vuoden käyttö yht. 7 171,22 eur

Asemakaavan uusiminen	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poik- keama
Menot	6 000		6 000	6 160,00	-160,00
Tulot	0		0		
Netto	6 000	0	6 000	6 160,00	-160,00

Toteutunut: Hanke jatkuu vuodelle 2021

125 Kortteli 338 asemakaavan muutos

Muutos korttelissa
338

Perustelut:

Aloitussvuosi ja kokonaiskust.arvio 2020 12 000 eur

Asemakaavan muutos	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poik- keama
Menot	8 000		8 000	0,00	8 000,00
Tulot			0		0,00
Netto	8 000	0	8 000	0,00	8 000,00

Toteutunut: Hanke siirtyy vuodelle 2021

126 Karttojen uusiminen

Perustelut:

Pohjakarttojen uusiminen kaavan muutoksille sekä
opaskartan uusiminen

Aloitussvuosi ja kokonaiskust.arvio 2020 10 000 eur

Karttojen uusiminen	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poik- keama
Menot	10 000		10 000	2 601,20	7 398,80
Tulot			0		0,00
Netto	10 000	0	10 000	2 601,20	7 398,80

Toteutunut: Hanke jatkuu vuodelle 2021

127 Tuulipuistot

Perustelut:

Tuulivoimatuotannon kaavan laadinnan selvitys ja käynnistys

Tuulipuistot	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poik- keama
Menot	20 000	-20 000	0	0,00	0,00
Tulot	0		0		0,00
Netto	20 000	-20 000	0	0,00	0,00

Toteutunut: Kaavan laadinnan käynnistys siirtynyt vuodelle 2021

OSAKKEET

131 Osakkeet

Tuulipuistot	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poik- keama
Menot	0	10 000	10 000	76 000,00	-66 000,00
Tulot	0		0	0,00	0,00
Netto	0	10 000	10 000	76 000,00	-66 000,00

Toteutunut:

Kiint. Oy Käräslinnan osakkeiden hankinta
kauppa kh 17.8.2020 § 140 10 000 eur
Pääomasijoitus Käräsmäen Teollisuuskiint. Oy/Kehittämis-
rahasto kh 21.9.2020 § 160 66 000 eur

IRTAIN OMAISUUS

142 ICT-hankinnat

Perustelut:

ICT-ohjelmisto- ja konehankinnat

ICT-hankinnat	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poik- keama
Menot	30 000	0	30 000	26 187,39	3 812,61
Tulot			0	0,00	0,00
Netto	30 000	0	30 000	26 187,39	3 812,61

Toteutunut: Hankittu tietokoneita / telakoita ja palvelin asennuksineen

151 Kalusto- ja laitehankinnat TK

Perustelut: Hammashoitoyksikön hankinta sekä ohjelmistojen ja laitteistojen päivitys

Kalusto- ja laitehankinnat TK	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poik- keama
Menot	45 000		45 000	13 501,95	31 498,05
Tulot			0	0,00	0,00
Netto	45 000	0	45 000	13 501,95	31 498,05

Toteutunut: Hankittu tietokoneita, sänkyjä, tipanlaskija, henkilönostin Hammashoitoyksikkö hankittu leasingvuokrasopimuksella

HALLINTOTOIMI YHTEENSÄ					
	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poik- keama
Menot	279 000	-10 000	269 000	232 575,34	36 424,66
Tulot	-19 100	-23 600	-42 700	-14 655,90	-28 044,10
Netto	259 900	-33 600	226 300	217 919,44	8 380,56

SIVISTYSTOIMI

Vastuutoimielin: Opetustoimenlautakunta ja HYTE-lautakunta
Vastuuhenkilö: Sivistystoimenjohtaja

142 ICT-hankinnat

Perustelut: Tietokoneiden hankinta kouluille

ICT-hankinnat	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poik- keama
Menot	15 000		15 000	15 074,66	-74,66
Tulot			0	0,00	0,00
Netto	15 000	0	15 000	15 074,66	-74,66

Toteutunut: Hankittu tietokoneita/ telakoita lukiolle ja peruskouluille

450 Kirjaston kalusteiden uusiminen

Perustelut: Kalusteiden hankinta kirjastolle

ICT-hankinnat	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poik- keama
Menot	15 000		15 000	0,00	15 000,00
Tulot			0		0,00

Netto	15 000	0	15 000	0,00	15 000,00
-------	--------	---	--------	------	-----------

Toteutunut: Hankinnat alle aktivointirajan 10 000 eur, hankinnat siirretty käyttötalousosaan

SIVISTYSTOIMI YHTEENSÄ

	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poik-keama
Menot	30 000	0	30 000	15 074,66	14 925,34
Tulot		0	0	0,00	0,00
Netto	30 000	0	30 000	15 074,66	14 925,34

TEKNINEN TOIMI

Vastuutoimielin: Tekninen lautakunta
Vastuuhenkilö: Kunnanjohtaja, rakennusmestari

YLEISET ALUEET

574 Kuntoilupuisto aikuisväestölle

Perustelut: Kuntoilupuiston kalusteiden asennus Konttilan leikkikentälle ja Toimintakeskuksen ympäristöön

Aloitussvuosi ja kokonaiskust.arvio 2019 15 000 eur
Edellisen vuoden käyttö yht. 10 082,84 eur

ICT-hankinnat	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poik-keama
Menot	4 000	9 000	13 000	13 132,98	-132,98
Tulot			0		0,00
Netto	4 000	9 000	13 000	13 132,98	-132,98

Toteutunut: Hanke valmis.
Hanke toteutettu alkuperäistä suunnitelmaa laajempaan

575 Koirapuiston rakentaminen

Perustelut: Aidatun koirapuiston rakentaminen taajamaan

ICT-hankinnat	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poik-keama
Menot	25 000		25 000	24 374,87	625,13
Tulot			0		0,00
Netto	25 000	0	25 000	24 374,87	625,13

Toteutunut: Hanke valmis

572 Kiinteistönhoidon koneet ja laitteet

Perustelut: Traktorin hankinta, koneiden ja laitteiden hankinta

Aloitussvuosi ja kokonaiskust.arvio 2018 90 000 eur

Edellisen vuoden käyttö yht.

29 132,57 eur

ICT-hankinnat	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poik-keama
Menot	60 000		60 000	62 348,80	-2 348,80
Tulot			0		0,00
Netto	60 000	0	60 000	62 348,80	-2 348,80

Toteutunut:

Hankittu traktori, peräkärri, etukuormaajan lumikauha, perävaunu, ruohonleikkuri, piennarmurskain

YLEISET ALUEET YHTEENSÄ	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poik-keama
Menot	89 000	9 000	98 000	99 856,65	-1 856,65
Tulot	0	0	0	0,00	0,00
Netto	89 000	9 000	98 000	99 856,65	-1 856,65

KIINTEISTÖT

525 Nahkurin vesikaton uusiminen

Perustelut:

Nahkurin näyttelytilan vesikaton uusiminen

Nahkurin vesikaton uusiminen	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poik-keama
Menot	20 000		20 000	19 832,58	167,42
Tulot					0,00
Netto	20 000	0	20 000	19 832,58	167,42

Toteutunut:

Hanke valmis

526 Urheilukentän traktoritallin laajennus

Perustelut:

Traktoritallin laajennuksen loppu-työt

Aloitussvuosi ja kokonaiskust.arvio

2019 48 000 eur

Edellisen vuoden käyttö yht.

66 841,03 eur

Urheilukentän traktoritallin laajennus	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poik-keama
Menot	5 000		5 000	6 573,91	-1 573,91
Tulot			0		0,00
Netto	5 000	0	5 000	6 573,91	-1 573,91

Toteutunut:

Ulkomaalaus ja sadevesikourut ja -syöksyt asennettu.
Hanke valmis

532 Urheilukentän varastokatos

Perustelut:

Varastorakennuksen rakentaminen urheilukentälle

Urheilukentän varastokatos	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poik-keama
Menot	20 000	10 000	30 000	30 319,71	-319,71
Tulot			0		0,00

Netto	20 000	10 000	30 000	30 319,71	-319,71
-------	--------	--------	--------	-----------	---------

Toteutunut: Katoksen runkorakenne muutettu alkuperäisestä suunnitelmasta. Hanke valm.

519 Suomalaisen caravanin/ kehittäminen ja korjaus

Perustelut: Suomalaisen aluesähköistykseen parantaminen ja rakennusten korjauksia

Suomalaisen caravanin/ kehittäminen ja korj.	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	15 000		15 000	11 724,55	3 275,45
Tulot			0		0,00
Netto	15 000	0	15 000	11 724,55	3 275,45

Toteutunut: Hanke valmis

531 Liikuntahallin suunnittelu

Perustelut: Uuden liikuntahallin suunnittelu

Liikuntahallin suunnittelu	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	15 000		15 000	13 083,00	1 917,00
Tulot			0		0,00
Netto	15 000	0	15 000	13 083,00	1 917,00

Toteutunut: Hanke jatkuu v. 2021

533 Lastentalon katto remontti

Perustelut: Vanhan palahuopakkeen päälle asennetaan uusi huopakate n. 800 m²

Lastentalon katto remontti	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	0	30 000	30 000	22 907,95	7 092,05
Tulot			0		0,00
Netto	0	30 000	30 000	22 907,95	7 092,05

Toteutunut: Hanke valmis

530 Koivupuiston keittiön koneet/muutostyöt

Perustelut: Koivupuiston keittiön muutostöiden loppuunsaattaminen

Aloitussivuosi ja kokonaiskust.arvio 2019 100 000 eur

Edellisen vuoden käyttö yht. 74 664,02 eur

Koivupuiston keittiön koneet/muutostyöt	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	0	25 000	25 000	24 903,41	96,59
Tulot			0		0,00
Netto	0	25 000	25 000	24 903,41	96,59

Toteutunut: Hanke valmis

534 Paloaseman ajoneuvokatos**Perustelut:**

Ajoneuvoille ja perävaunuille rakennettava lisätila

Paloaseman ajoneuvokatos	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	0	48 000	48 000	48 681,45	-681,45
Tulot			0		0,00
Netto	0	48 000	48 000	48 681,45	-681,45

Toteutunut:

Valmistunut ajoneuvokatos 126 kerros-m².

535 Koivula

Kiinteistö Koivula, asuinrakennus	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poikkeama
Menot			0	48 143,00	-48 143,00
Tulot			0	0,00	0,00
Netto			0	48 143,00	-48 143,00

Toteutunut:**Ostot:**

Kauppa 18.12.2020 Ristinen Mika, Huttunen Jenni
Kiinteistökaupasta rakennuksen osuus

KIINTEISTÖT YHTEENSÄ	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	75 000	113 000	188 000	226 169,56	-38 169,56
Tulot	0	0	0	0,00	0,00
Netto	75 000	113 000	188 000	226 169,56	-38 169,56

LIIKENNEVÄYLÄT**Teiden rakentaminen**

Teiden rakentaminen	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poikkeama
556 Miilutien rakentaminen	20 000		20 000	17 587,40	2 412,60
557 Haapatien rakentaminen	31 000		31 000	24 493,33	6 506,67
561 Hakalantie-Koulutie	6 000		6 000	4 811,29	1 188,71
Menot	57 000		57 000	46 892,02	10 107,98
Tulot			0	0	0
Netto	57 000	0	57 000	46 892,02	10 107,98

Toteutunut:

Hakalantie-Koulutien rakentaminen käynnistynyt 2019
Edellisen vuoden toteutuma 81 854 eur
Miilutien 1. osa valmis, Haapatie valmis

Teiden valaistus

Teiden valaistus	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poik- keama
562 Taajaman katuval. uudistaminen	50 000	33 200	83 200	83 128,59	71,41
556 Miilutie	3 500		3 500	3 396,35	103,65
557 Haapatie	7 000		7 000	5 493,65	1 506,35
Menot	60 500	33 200	93 700	92 018,59	1 681,41
Tulot			0	0,00	0,00
Netto	60 500	33 200	93 700	92 018,59	1 681,41

Toteutunut:

Taajaman valaistuksen uudistaminen led-valaisimilla energia tehokkuuden parantamiseksi toteutettu suunniteltua laajem-
pana. Miilutie 1. osa valmis, Haapatie valmis

Teiden päällystäminen

Teiden päällystäminen	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poik- keama
564 Kaavateiden paikkaukset	10 000	-10 000	0	0,00	0,00
567 Kopolantie	35 000	-5 000	30 000	26 442,23	3 557,77
568 Ruututie	15 000		15 000	15 814,44	-814,44
Menot	60 000	-15 000	45 000	42 256,67	2 743,33
Tulot			0	0,00	0,00
Netto	60 000	-15 000	45 000	42 256,67	2 743,33

Toteutunut:

Kopolantie valmis, Ruututie valmis
Kaavateiden paikkaukset eivät toteutuneet

LIIKENNEVÄYLÄT YHTEENSÄ	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poik- keama
Menot	177 500	18 200	195 700	181 167,28	14 532,72
Tulot	0	0	0	0,00	0,00
Netto	177 500	18 200	195 700	181 167,28	14 532,72

IRTAIN OMAISUUS

527 Kameravalvonnan uudistaminen

Perustelut:

Kameravalvonnan uudistaminen ja rakentaminen kiin-
teistöille koulukeskus, Kuusipiha, Satukontti ja Urh.kenttä

Kameravalvonnan uudistaminen	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poik- keama
Menot	6 000	40 700	46 700	46 689,15	10,85
Tulot			0		0,00
Netto	6 000	40 700	46 700	46 689,15	10,85

Alkuperäinen ta-määräraha siirretty kohdasta Kiinteistöt

Toteutunut:

Kameravalvonta toteutettu alkuperäistä suunnitelmaa laajem-
pana ottamalla mukaan myös terveyskeskuksen kiinteistö.
Hanke valmis

TEKNINEN TOIMI YHTEENSÄ

	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poik- keama
Menot	347 500	180 900	528 400	553 882,64	-25 482,64
Tulot	0	0	0	0,00	0,00
Netto	347 500	180 900	528 400	553 882,64	-25 482,64

INVESTOINTIOHJELMA YHTEENSÄ

	TA2020	MRM	TA2020 YHT	TOT	Poik- keama
Menot	656 500	170 900	827 400	801 532,64	25 867,36
Tulot	-19 100	-23 600	-42 700	-14 655,90	-28 044,10
Netto	637 400	147 300	784 700	786 876,74	-2 176,74

7.2.4. Rahoitusosan toteutuminen

Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu

	Talousarvio 2020	Ta-muutos	Ta muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama muutoksen jälkeen
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	727 180	200 000	927 180	2 147 318	1 220 138
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	0,00	0,00	-28 044	-28 044
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-656 500	-170 900	-827 400	-801 533	25 867
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	19 100	23 600	42 700	42 700	0
Toiminta ja investoinnit, netto	89 780	52 700	142 480	1 360 441	1 217 961
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	-195 000	-195 000
Antolainasaamisten vähennykset				150 000	150 000
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	779 700	4 000 000	4 779 700	3 950 000,00	-829 700
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-888 580	0,00	-888 580	-1 120 546	-231 966
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	0	0	-3 500 000	-3 500 000
Saamisten muutos	0,00	0,00	0,00	58 819	58 819
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	0,00	0,00	0,00	171 191	171 191
Vaikutus maksuvalmiuteen	-19 100	4 052 700	4 033 600	874 905	-3 158 695

7.2.5.Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO 2020

1000 EUR

		Määrärahat					Tuloarviot				
	Sit.	Alkup. TA	TA- muutos	TA muut. jälkeen	Tot.	Poikkeama	Alkup. TA	TA- muutos	TA muut. jälkeen	Tot.	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA											
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	N	0	0	0	1	-1					
TARKASTUSLAUTAKUNTA	N	17		17	13	5					
KUNNANHALLITUS	N	11 610		11 610	11 417	193					
OPETUSTOIMEN LAUTAKUNTA	N	5 692		5 692	5 525	167					
HYTE LAUTAKUNTA	N	626		626	591	35					
TEKNINEN LAUTAKUNTA	N	354	25	379	240	139					
KÄYTTÖTALOUSOSA YHTEENSÄ		18 299	25	18 324	17 786	538					
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						7 490	-491	6 999	7 023	24
Valtionosuudet	B						11 302	716	12 018	12 058	40
Korkotulot	B						9		9	11	2
Muut rahoitustulot	B						331		331	916	585
Korkokulut	B	80		80	65	15					
Muut rahoituskulut	B	26		26	9	16					
Satunnaiset kulut	B										
INVESTOINTIOSA											
HALLINTOTOIMI	N	260	-34	226	218	8					
SIVISTYSTOIMI	N	30		30	15	15					
YLEISET ALUEET	N	89	9	98	100	-2					
KIINTEISTÖT	N	75	113	188	226	-38					
LIIKENNEVÄYLÄT	N	178	18	196	181	15					
IRTAIN OMAISUUS	N	6	41	47	47	0					
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ		637	147	785	787	-2					
RAHOITUSOSA											
Antolainojen lisäys		0	0	0	195	-195					
Antolainojen vähennys							0	0	0	150	150
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B						780	4 000	4 780	3 950	-830
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	889	0	889	1 121	-232					
Lyhytaikaisten lainojen muutos	N	0	0	0	3 500	-3 500					
Vaikutus maksuvalmiuteen		-19	4 053	4 034	645	3 389					
		19 912	4 225	24 137	24 108	29	19 912	4 225	24 137	24 108	-29

8.TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

8.1 Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet

Tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase, konsernituloslaskelma ja –tase sekä konsernin rahoituslaskelma. Tilinpäätöslaskelmien laatimisessa sovelletaan kirjanpitolakia ja –asetusta kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden ja laskelmakaavojen mukaisesti.

8.2 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA				
	1.1.-31.12.2020		1.1.-31.12.2019	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 073 785,53		1 183 602,49	
Maksutuotot	341 301,03		381 546,09	
Tuet ja avustukset	238 013,78		130 373,67	
Vuokratuotot	193 149,53		202 847,48	
Muut toimintatuotot	64 289,69	1 910 539,56	53 126,08	1 951 495,81
Valmistus omaan käyttöön		0,00		0,00
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-4 245 077,67		-4 415 539,86	
Henkilösivukulut	-1 237 209,04		-1 217 487,56	
Eläkekulut	-1 120 244,04		-1 115 424,80	
Muut henkilösivukulut	-116 965,00		-102 062,76	
Palvelujen ostot	-12 477 898,20		-12 144 865,93	
Varasto +/-				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-746 533,39		-764 362,44	
Avustukset	-606 696,28		-573 475,22	
Vuokrakulut	-286 960,36		-348 688,33	
Muut toimintakulut	-96 496,99	-19 696 871,93	-67 584,43	-19 532 003,77
TOIMINTAKATE		-17 786 332,37		-17 580 507,96
Verotulot		7 022 827,38		7 510 272,43
Valtionosuudet		12 057 682,00		10 942 384,00
Alv:n takaisinperintä				
Rahoitustuotot ja kulut				
Korkotuotot	10 877,63		6 362,61	
Muut rahoitustuotot	916 305,30		647 002,80	
Korkokulut	-64 829,87		-53 794,28	
Muut rahoituskulut	-9 212,28	853 140,78	-9 547,91	590 023,22
VUOSIKATE		2 147 317,79		1 462 171,69
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-718 624,03		-637 809,19	
Arvonalentumiset	0,00	-718 624,03	0,00	-637 809,19
Satunnaiset erät				
TILIKAUDEN TULOS		1 428 693,76		824 362,50
Varausten lisäys/vähennys		54 885,17		54 885,17
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ		1 483 578,93		879 247,67

8.3 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA		
	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 147 317,79	1 462 171,69
Tulorahoituksen korjauserät	-28 044,10	15 395,23
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-801 532,64	-890 506,20
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	162 678,51
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	42 700,00	37 800,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 360 441,05	787 539,23
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-195 000,00	-520 000,00
Antolainasaamisten vähennykset	150 000,00	50 000,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 950 000,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 120 546,16	-976 160,79
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 500 000,00	931 970,16
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos	58 819,45	3 804 818,49
Korottomien velkojen muutos	171 191,07	-3 883 468,92
Rahoituksen rahavirta	-485 535,64	-592 841,06
Rahavarojen muutos	874 905,41	194 698,17
Rahavarat 31.12. 1 000 euroa	10 616	9 741
Rahavarat 01.01. 1 000 euroa	9 741	9 546

8.4 Tase

VASTAAVAA	31.12.2020	31.12.2019
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	433,38	866,82
Muut pitkävaikutteiset menot	518 454,72	569 208,85
Aineettomat hyödykkeet yht.	518 888,10	570 075,67
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 621 212,24	1 433 025,12
Rakennukset	8 021 504,27	8 123 120,33
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 200 491,38	1 099 718,53
Koneet ja kalusto	381 269,34	190 243,39
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	29 859,14	364 788,72
Aineelliset hyödykkeet yht.	11 254 336,37	11 210 896,09
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	4 216 271,25	3 640 271,25
Muut lainasaamiset	1 435 000,00	1 890 000,00
Muut saamiset	126 475,06	126 475,06
Sijoitukset yht.	5 777 746,31	5 656 746,31
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	26 666,44	46 207,73
Muut saamiset	649,93	0,00
Pitkäaikaiset saamiset yht.	27 316,37	46 207,73
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	177 061,80	223 904,20
Lainasaamiset	20 000,00	20 000,00
Muut saamiset	257 080,99	226 947,71
Siirtosaamiset	259 765,88	282 984,85
Lyhytaikaiset saamiset yht.	713 908,67	753 836,76
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	10 495 607,58	9 576 786,92
Rahoitusarvopaperit yht.	10 495 607,58	9 576 786,92
Rahat ja pankkisaamiset	119 722,90	163 638,15
VASTAAVAA YHT.	28 907 526,30	27 978 187,63

VASTATTAVAA	31.12.2020	31.12.2019
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	5 734 018,03	5 734 018,03
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	6 336 745,17	5 457 497,50
Tilikauden yli/alijäämä	1 483 578,93	879 247,67
Oma pääoma yht.	13 554 342,13	12 070 763,20
POISTOERO JA VAPAAEHTOSET VARAUKSET		
Poistoero	1 409 419,52	1 464 304,69
Varaukset yht.	1 409 419,52	1 464 304,69
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	4 401,50	4 401,50
Toimeksiantojen pääomat yht.	4 401,50	4 401,50
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 635 412,00	6 423 988,00
Muut velat	400 000,00	400 000,00
Pitkäaikainen yht.	10 035 412,00	6 823 988,00
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 738 576,00	5 620 546,16
Saadut ennakot	956,80	683,66
Ostovelat	1 319 238,56	1 231 346,16
Muut velat	102 833,96	106 967,90
Siirtovelat	742 345,83	655 186,36
Lyhytaikainen yht.	3 903 951,15	7 614 730,24
VASTATTAVAA YHT.	28 907 526,30	27 978 187,63

8.5 Konsernilaskelmat

KONSERNITULOSLASKELMA

	2020	2019
Toimintatuotot	22 652 306	21 843 197
Toimintakulut	-39 672 315	-38 943 440
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	2 575	1 443
Toimintakate	-17 017 434	-17 098 799
Verotulot	6 983 191	7 458 006
Valtionosuudet	12 835 420	11 672 197
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	11 599	10 566
Muut rahoitustuotot	919 180	647 027
Korkokulut	-138 096	-118 588
Muut rahoituskulut	-19 532	-32 814
Vuosikate	3 574 327	2 537 594
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 780 139	-1 749 634
Omistuksen eliminointierot	-17	0
Arvonalentumiset	-84 485	-74 315
Tilikauden tulos	1 709 686	713 645
Tilinpäätössiirrot	-9 378	-599
Tilikauden verot	-3 228	-6 317
Laskennalliset verot	-1 887	-682
Vähemmistöosuudet	-659	-445
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 694 533	705 602

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 574 327	2 537 594
Tilikauden verot	-3 228	-6 317
Tulorahoituksen korjauserät	-135 417	-13 639
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 609 452	-6 094 556
Rahoitusosuudet investointimenoihin	5 353	165 671
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	398 262	22 050
Toiminnan ja investointien rahavirta	229 845	-3 389 196
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-202 037	-520 431
Antolainasaamisten vähennykset	150 905	50 302
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 316 361	3 601 325
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 806 629	-1 413 781
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 407 518	842 038
Oman pääoman muutokset	266 180	893 329
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	840	-1 348
Vaihto-omaisuuden muutos	-71 179	-19 548
Saamisten muutokset	171 329	3 570 054
Korottomien velkojen muutokset	34 276	-3 594 150
Rahoituksen rahavirta	1 452 528	3 707 790
Rahavarojen muutos	1 682 373	318 594
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	13 741 928	12 059 555
Rahavarat 1.1.	12 059 555	11 740 961
	1 682 373	318 594

KONSERNITASE

VASTAAVAA	2020	2019
PYSYVÄT VASTAAVAT	26 595 191	25 179 417
Aineettomat hyödykkeet	794 259	837 052
Aineettomat oikeudet	62 675	75 315
Muut pitkävaikutteiset menot	674 383	729 750
Ennakkomaksut	57 202	31 986
Aineelliset hyödykkeet	24 706 603	23 352 764
Maa- ja vesialueet	2 086 249	1 898 290
Rakennukset	17 717 026	17 214 081
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 408 527	1 257 979
Koneet ja kalusto	1 027 584	859 824
Muut aineelliset hyödykkeet	207 959	200 529
Ennakkomaksut ja kesk.er.hankinnat	2 259 259	1 922 062
Sijoitukset	1 094 329	989 601
Osakkuusyhteisöosuudet	24 053	41 698
Osakkeet ja osuudet	703 888	632 646
Muut lainasaamiset	145 254	101 158
Muut saamiset	221 136	214 099
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	147 930	161 879
VAIHTUVAT VASTAAVAT	16 439 067	14 856 844
Vaihto-omaisuus	197 853	126 675
Saamiset	2 499 286	2 670 614
Pitkäaikaiset saamiset	169 568	79 808
Lyhytaikaiset saamiset	2 329 718	2 590 807
Rahoitusarvopaperit	10 571 345	9 652 712
Rahat ja pankkisaamiset	3 170 584	2 406 844
VASTAAVAA YHTEENSÄ	43 182 189	40 198 140

VASTATTAVAA	2020	2019
OMA PÄÄOMA	14 754 974	13 072 972
Peruspääoma	5 734 018	5 734 018
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	1 691	1 691
Muut omat rahastot	716 572	704 736
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	6 608 160	5 926 924
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 694 533	705 602
VÄHEMMISTÖOSUUDET	26 208	25 538
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
PAKOLLISET VARAUKSET	317 118	318 223
Muut pakolliset varaukset	317 118	318 223
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	154 605	167 713
VIERAS PÄÄOMA	27 929 285	26 613 695
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	19 448 802	14 433 651
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	355 113	350 913
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	2 821 180	6 556 691
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	5 304 190	5 272 439
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	43 182 189	40 198 140

9. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

9.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

9.1.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperiaatteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset ja sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alemmaan todennäköiseen luovutushintaan.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Valtio maksoi kunnille koronapandemiasta johtuen ylimääräisiä valtionosuuksia asukasluvuun perustuen vuonna 2020. Kärämäen kunnan osalta nämä koronakompensaatiot olivat noin 623 000 euroa. Tämä tulee huomioida valtionosuuksien kehittymistä vertailtaessa.

9.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Konserniyhteisöjen maksamat kiinteistöverot on eliminoitu.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja veroperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on huomioitu omistuksen eliminoinnissa ja vähemmistöosuuksien erottamisessa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kärsämäen Asunnot Oy:n rakennusten poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

9.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Kunnanhallitus	566 937	515 920	100 193	67 659
Sos- ja terveystoimet	20 016 199	19 270 201	1 130 574	1 269 265
Opetus- ja kulttuuripalvelut	482 203	486 447	283 080	271 887
Hyte-lautakunta	4 912	3 594	4 912	3 594
Tekninen lautakunta	1 582 055	1 567 035	391 809	339 092
Toimintatuotot yhteensä	22 652 306	21 843 197	1 910 540	1 951 496

Verotulojen erittely

	2020	2019
Kunnan tulovero	5 787 719	6 294 805
Osuus yhtiöveron tuotosta	702 330	620 925
Kiinteistövero	532 778	594 542
Verotulot yhteensä	7 022 827	7 510 272

Valtionosuuksien erittely

	2020	2019
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	10 456 281	10 992 432
<i>Siitä: Verotuloihin perustuvat valtionosuuksien tasaus</i>	2 958 508	3 034 098
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-7 619	-50 048
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0,00	0,00
Verotulomenetysten korvaus	1 609 020	0,00
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yht.	12 057 682	10 942 384

Palvelujen ostojen erittely

	Kunta	
	2020	2019
Asiakaspalvelujen ostot	10 173 814	9 735 318
Muiden palvelujen ostot	2 304 084	2 409 548
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	12 477 898	12 144 866

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Aineettomat hyödykkeet	Poistomenetelmä	
Kehittämismenot	Tasapoisto	2 vuotta
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	2 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	2 vuotta
Muut	Tasapoisto	2 vuotta
poikkeukset:		
Nurmesjärven kunnostus	Tasapoisto	5 vuotta
Jätevedenpuhdistamo	Tasapoisto	20 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
poikkeukset:		
Frosteruksen koulu	Tasapoisto	50 vuotta
Venetpalon koulu	Tasapoisto	30 vuotta
Toimintakeskus	Tasapoisto	30 vuotta
Terveyskeskus	Tasapoisto	50 vuotta
Lastentalo Kuusipiha	Tasapoisto	50 vuotta
Akuuttivuodeosasto	Tasapoisto	30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	10 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäämäpoisto	20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäämäpoisto	25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäämäpoisto	20 %
poikkeus:		
Urheilukenttä	Tasapoisto	20 vuotta
Vedenjakeluverkosto	Menojäämäpoisto	10 %
Viemäriverkko	Menojäämäpoisto	10 %
Kaukolämpöverkko	Menojäämäpoisto	15 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistusl.	Menojäämäpoisto	20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	Menojäämäpoisto	22 %
Maakaasuverkko	Menojäämäpoisto	15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	Menojäämäpoisto	20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitojen		
laitoskoneet ja laitteet	Menojäämäpoisto	25 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Menojäämäpoisto	20 %
Liikenteen ohjauslaitteet	Menojäämäpoisto	25 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäämäpoisto	25 %
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	Tasapoisto	15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat		
työkoneet	Tasapoisto	8 vuotta
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	4 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	Tasapoisto	5 vuotta
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	10 vuotta
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	Tasapoisto	5 vuotta
Atk-laitteet	Tasapoisto	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	

Investointien aktivointirajamuutos 10 000 euroa, kh 18.3.2002 63§.

Poistosuunnitelman muutos 26.5.2008 § 143:Kertapoisto, kun menojäämäpoistoa jäljellä alle 500 euroa.

Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Potilasvak. maksuvastuu 1.1.	307 055	327 013		
Lisäys/vähennys tilikaudella	10 064	-19 958		
Potilasvak. Maksuvastuu 31.12.	317 119	307 055		
Muut pakolliset varaukset 1.1.	10 867	38 199		
Lisäys/vähennys tilikaudella	-10 867	-27 332		
Muut pakolliset varaukset 31.12.	0	10 867		
Pakolliset varaukset yht.	317 118	317 921		

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut toimintatuotot				
Maa-alueiden myyntivoitto	28 044	9 696	28 044	9 696
Rakennusten myyntivoitto	0	0	0	0
Osakkeiden myyntivoitto				
Myyntivoitot yhteensä	28 044	9 696	28 044	9 696
Muut toimintakulut				
Maa-alueiden myyntitappio	0	25 091	0	25 091
Rakennusten myyntitappio	0	0	0	0
Osakkeiden myyntitappio				
Myyntitappiot yhteensä	0	25 091	0	25 091

Tasetta koskevat liitetiedot

9.3.1Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

PYSYVIEN VASTAAVIEN MUUTOKSET 2020

Aineettomat hyödykkeet

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävai- kutteisat menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	867	569 209		570 076
Lisäykset tilikauden aikana				
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikauden aikana				
Siirrot erien välillä		9 094		9 094
Tilikauden poisto	-433	-59 848		-60 281
Arvonlennukset ja niiden palaut.				
Poistamaton hankintameno 31.12.	1300	518 455		518 888
Arvon korotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	1300	518 455		518 888

Olennaiset lisäpoistot

Erittely olennaisista lisäpoistoista

Aineelliset hyödykkeet

	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät ra- kenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 433 025	8 123 120	1 099 719	190 243	364 789	11 210 896
Lisäykset tilikauden aikana	202 843	48 143			474 547	725 533
Rahoitusosuudet tilikauden aikana						
Vähennykset tilikauden aikana	-14 656					-14 656
Siirrot erien välillä		226 401	310 612	263 369	-809 476	-9 094
Tilikauden poisto		-376 160	-209 839	-72 343		-658 343
Arvonlennukset ja niiden palaut.						-00
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 621 212	8 021 504	1 200 491	381 269	29 859	11 254 336
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 621 212	8 021 504	1 200 491	381 269	29 859	11 254 336

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet					Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
Osakkeet tytäryhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Osakkeet osakkuus- ja muut omist. yht.	Muut osakk. ja osuudet		Saamiset tytäryhteisöt	Saamiset kuntayhtym.	Saamiset osakkuus- ja muut omis.yht.	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 741 276,85	1 722 375,39	0,00	176 619,01	1 836 763,06	0,00	0,00	179 712,00	5 656 746,31
Lisäykset	66 000,00		0,00	10 000,00				55 000,00	131 000,00
Vähennykset					-10 000,00				-10 000,00
Siirrot erien välillä	500 000,00				-500 000,00				0
Hankintameno 31.12.	2 307 276,85	1 722 375,39	0,00	186 619,01	1 326 763,06	0,00	0,00	234 712,00	5 777 746,31
Arvonlennukset ja niiden palautukset									
Arvonkorotukset									
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 307 276,85	1 722 375,39	0,00	186 619,01	1 326 763,06	0,00	0,00	234 712,00	5 777 746,31
Sisältää arvonkorotuksia									

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	Kunnan omistus- osuus 1000 €	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus 1000 €		
					omasta pääomast.	vieraasta pääomast.	tilikauden voitosta/ tappiosta

Tytäryhteisöt

Kärsämäen Asunnot Oy	Kärsämäki	100,00	1 527	100,00	1 346	4 209	-100
Kärsämäen Teollisuuskiint. Oy	Kärsämäki	100,00	683	100,00	390	4 915	-60
Kärsämäen Vesihuolto Oy	Kärsämäki	100,00	98	100,00	1 467	533	9
Yhteensä			2 307		3 203	9 657	-151

Kuntayhtymät

Jokilaaksojen Musiikkiopisto ky	Nivala	7,25	2	7,25	9	10	8
P-Pohjanmaan liitto ky	Oulu	0,79	3	0,79	14	7	3
P-Pohj. Sairaanhoidopiirin ky	Oulu	1,01	1 489	1,01	1 926	4 691	130
Jokilaaksojen koulutusky	Nivala	2,54	225	2,54	986	101	-6
Peruspalvelu ky Selänne	Haapajärvi	14,33	3	14,33	351	1 416	349
yhteensä			1 722		3 286	6 225	484

Saamisten erittely

2020		2019	
Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikaiset

Saamiset tytäryhteisöiltä

Myyntisaamiset		6 350		14 952
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>	0,00	6 350	0,00	14 952

Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä

Myyntisaamiset				3 745
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		10 398		12 231
<i>Yhteensä</i>	0,00	10 398	0,00	15 976

Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä

Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>	0,00		0,00	

<i>Saamiset yhteensä</i>	0,00	16 748	0,00	30 928
--------------------------	------	--------	------	--------

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Konserni		Kunta	
2020	2019	2020	2019

Lyhytaikaiset siirtosaamiset

Tulojäämät

Kelan korvaus työterveyshuollosta	45 953	23 738	26 176	9 396
EU-tuet ja avustukset	25 219	127 830	20 919	120 227
Palautukset kunnat ja kuntayhtymät			117 301	
Valtionosuussaaamiset	40 055		40 055	
Muut tulojäämät	469 426	271 729	212 671	149 664
<i>Tulojäämät yhteensä</i>	423 297	423 297	259 766	279 288

<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	446 629	423 297	259 766	279 288
--	---------	---------	---------	---------

9.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Peruspääoma 1.1.	5 734 018	5 734 018	5 734 018	5 734 018
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Peruspääoma 31.12.	5 734 018	5 734 018	5 734 018	5 734 018
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat 1.1.	1 691	1 691		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat 31.1.12	1 691	1 691		
Arvonkorotusraho 1.1.				
Arvonkorotusten lisäykset tilikaudella				
Arvonkorotusten vähennykset tilikaud.				
Arvonkorotusraho 31.12.				
Muiden rahastojen pääoma 1.1.	704 736	-57 996		
Siirrot rahastoon tilikaudella	11 836	762 732		
Siirrot rahastosta tilikaudella				
Muiden rahastojen pääoma 31.12.	716 572	704 736		
Muut omat rahastot yhteensä	716 572	704 736		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	6 632 527	5 675 236	6 336 745	5 457 498
lisäys tilikaudella	-24 367	251 688		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	6 608 160	5 926 924	6 336 745	5 457 498
Tilikauden ylijäämä	1 694 533	705 602	1 483 579	879 248
Oma pääoma yhteensä	14 754 974	13 072 972	13 554 342	12 070 763

Pitkäaikaiset velat

	2020	2019
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 775 410	3 231 108
Lainat julkisyhteisöiltä siitä eläkelainat		
Lainat muilta luotonantajilta		
Muut pitkäaikaiset velat	400 000	400 000
Pitkäaikaiset velat yhteensä	4 175 410	3 631 108

Velat ja velkojen osat , jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.

Joukkovelkakirjalainat

	2020	2019
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistusslainat	1 000 000	4 500 000

Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	317 119	307 055		
Muut pakolliset varaukset	0	10 867		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	317 118	355 317		
Vieras pääoma	2020		2019	
	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat	400 000		400 000	
Siirtovelat				
Yhteensä	400 000		400 000	
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		13 798		504
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä				504
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteys- yhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat		16 095		
Yhteensä				0,00
Vieras pääoma yhteensä	400 000	29 893	400 000	504

Sekkitililimiitti

	2020	2019
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.		
Suomenselän Osuuspankki	600 000	600 000
siitä käyttämättä oleva määrä	600 000	368 030
Danske Bank	462 517	462 517
siitä käyttämättä oleva määrä	462 517	462 517
Käyttämättä yhteensä	1 062 517	830 547

Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut velat				
Liittymismaksut	354 595	350 395		
Muut velat	518	518	400 000	400 000
<i>Muut velat yhteensä</i>	355 113	350 913	400 000	400 000

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	158 577	112 710	107 210	38 100
Menojäämät				
Lomapalkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	1 694 558	1 685 835	512 536	534 402
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	145 446	78 603	70 588	161
Korkojaksotukset	22 056	14 837	8 713	5 446
Muut menojäämät	207 114	232 876	43 299	77 077
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	2 227 751	2 124 861	742 346	655 186
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	2 227 751	2 124 861	742 346	655 186

9.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Vuokra- ja leasingvastuut

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Vuokravastuut seuraavalla tilikaudella maksettavat	570 545	215 197	66 107	94 389
Vuokravastuut myöhemmin maksettavat	167 372	121 737	0	0
Leasingvastuut seuraavalla tilikaudella maksettavat	36 085	36 199	7 537	7 567
Leasingvastuut myöhemmin maksettavat	70 190	61 373	2 653	3 138
<i>Yhteensä</i>	844 192	434 506	76 297	105 094

Vastuusitoumukset

Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

Kunta	
2020	2019

Alkuperäinen pääoma

9 996 397 9 616 397

Jäljellä oleva pääoma

6 838 352 6 498 371

Takaukset muiden puolesta

Alkuperäinen pääoma

3 149 143 3 228 525

Jäljellä oleva pääoma

1 907 987 2 007 652

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista

Kunta	
2020	2019

Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.

17 183 514 15 731 030

Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.

0 0

Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.

10 707 10 350

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Konserni		Kunta	
2020	2019	2020	2019

Sopimusvastuut

Vammaispalvelulain mukaisen tuleva tuetun asumisen vastuu

0,0 1 547

Arvonlisäveron palautusvastuu

21 033 28 181

Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu

550 000 550 000 550 000 550 000

Johdannaissoptimukset

Konserni		Kunta	
2020	2019	2020	2019

Koronvaihtosopimus Kuntarahoitus Oyj

Koronvaihtosopimus Kuntarahoitus Oyj:n kanssa on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu osa vaihtuvista koroista kiinteiksi. Koronvaihtosopimuksen pääoma suojaa osittain lainaa. Koronvaihtosopimus on kertalyhen-teinen. Sopimus erääntyy 10.10.2021

Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä

100 523 100 523

Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan).

-1 212 -2 405

9.5 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2020	2019
Yleishallinto	27	30
Sivistystoimi	95	95
Tekninen toimi	7	7
<i>Yhteensä</i>	129	132

Henkilöstökulut

	2020	2019
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	5 482 287	5 633 027
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	11 236	13 666
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	5 493 522	5 646 694

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut (kuntalaki 82.3 §)

Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2020	2019
Suomen Keskusta r.p. (KESKUSTA) / €	2 293	2 343
Perussuomalaiset (PS) / €	170	219
Suomen Sosialidemokraattinen puolue (SDP) / €	216	66
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä / €:	2 680	2 628

Tilintarkastajan palkkiot

	2020	2019
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	6 975	7 177
Tilintarkastuslautakunnan avustaminen		
Muut palkkiot		
Tilintarkastajan lausunnot		1 285
Palkkiot yhteensä	6 975	8 462

Kunnan ja intressitahojen väliset oleelliset tiedot

Kunta antanut kokonaan omistamalleen Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy:lle aikaisemmilla tilikausilla yhteensä 1 040 000 euroa pääomalainaa.

Kunta on antanut kokonaan omistamalleen Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy:lle valtuuston 31.10.2017, § 102 päätöksen mukaista lainaa käyttöpääoman kattamiseksi, lainan määrä 31.12.2020 250 000 euroa.

Kunnanjohtajan kanssa on solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus (valt. 5.4.2016, § 31), jossa on sovittu erokorvauksesta. Erokorvauksen suuruus on viidentoista (15) kuukauden palkkaa vastaava summa, joka sopimushetkellä oli 107 250 euroa.

Kunta on antanut kokonaan omistamalleen Kärsämäen Asunnot Oy:lle omavelkaisia takauksia joiden jäljelläoleva pääoma 31.12.2020 on yhteensä 3 207 326 euroa.

Kunta on antanut kokonaan omistamalleen Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy:lle omavelkaisia takauksia joiden jäljelläoleva pääoma 31.12.2020 on yhteensä 3 631 026 euroa.

Kunta on antanut Kärsämäen Vanhustenkotiyhdistys ry:lle omavelkaisia takauksia joiden jäljelläoleva pääoma 31.12.2020 on yhteensä 1 025 873 euroa.

Kunta on antanut osakkuusyhteisölleen (18,03 % omistusosuus) Pyhänet Oy:lle 80 % omavelkaisen takauksen jonka jäljelläoleva pääoma 31.12.2020 on yhteensä 790 918 euroa.

Kunta on antanut alueen kuntien yhteisesti omistamalle Vestia Oy:lle takauksia, kunnan osuus jäljelläolevavasta pääomasta 31.12.2020 on yhteensä 84 197 euroa.

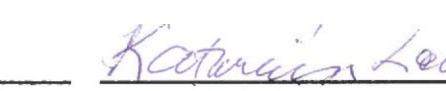
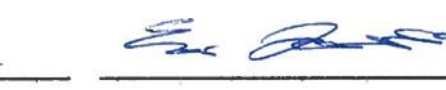
Konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

9.6 Luettelo kirjanpitoKirjoista, tositelajeista sekä säilytysajoista
Luettelo käytetyistä tositelajeista vuonna 2020

Tositelaji	ID
1	Tiliotteet Basware
5	Effica-Sos tositteet
9	Palkkatositteet
10	KP Laskennalliset
12	SL Laskennalliset
20	Ostolaskujen maksut
21	Ostolaskut WF
22	Ostolaskut ostoreskontra
30	Myyntireskontran suoritukset
31	Yleislaskut
32	Tekninen yleislaskutus
36	Web-hetilaskut
40	Päivähoitolaskutus
50	Avosh maksut
51	Vuodeosastomaksut
52	Hammashuolto
54	Erikoislääkärimaksut
55	Työterveyshuolto
56	Kotihoito
57	Kuntamaksut
58	Muu palveluasuminen
86	Hyvitysten kohdistus MYRE
90	Sisäiset / muistiotositteet
96	Kirjanpidon tulos
97	Kirjanpidon tulos laskennall.
98	Sisäisen laskennan tulos
99	Sisäisen laskennan tulos lask.
LT	Liitetietotositteet

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Kärsämäellä maaliskuun 29. päivänä vuonna 2021

 Jari Kytö	 Antti Pahlala
 Jari Kytö	 Katarina Lohvonen
 Risto Hyvönen	 Jari Kytö

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Tilintarkastuksesta on annettu kertomus.

Kärsämäellä 17.5.21

Risto Hyvönen, JHT, HT
BDO AUDIATOR oy, JHTT-yhteisö